

فصل ۱: تعریف ها و تفسیرها

ماده ۱- تعریف ها

کلمات یا عبارت های زیر، در این شرایط عمومی یا سایر اسناد پیمان، دارای معانی تشریح شده در این ماده هستند. این معانی، حسب مورد میتوانند به مفهوم مفرد و یا جمع، به کار روند:

۱-۱- **پیمان**: شامل موافقت نامه بین کارفرما و پیمانکار برای اجرای موضوع پیمان و مجموعه اسناد و مدارکی می باشد که در ماده ۲ موافقت نامه پیمان درج شده است.

۲-۱- **موافقت نامه**: سندی است که بین کارفرما و پیمانکار امضا و مبادله می شود و مشخصات اصلی پیمان شامل مشخصات دو طرف، موضوع، فهرست اسناد و مدارک، مبلغ پیمان، نحوه پرداخت، تاریخ شروع اعتبار، تاریخ شروع کار، مدت پیمان، مدت دوره مسئولیت رفع نقص، حد مسئولیت مالی پیمانکار و مشخصات مشاور کارفرما در آن ذکر شده است.

۳-۱- **شرایط عمومی**: مفاد همین متن است که روابط، الزامات، اختیارات، تعهدات و مسئولیتهای هر یک از دو طرف پیمان را به صورت عمومی مشخص مینماید و شرایط عمومی حاکم بر پیمان را تعیین میکند.

۴-۱- **شرایط خصوصی**: شرایط خصوصی یا همان شرایط اختصاصی پیمان، سندی است که صرفاً در موارد و حدودی که در شرایط عمومی مشخص شده و به منظور توضیح و تکمیل آنچه در شرایط عمومی آمده، تنظیم شده است. مواد درج شده در شرایط خصوصی، هیچگاه نباید مواد شرایط عمومی را نقض کند.

۵-۱- **پیوست ها**: اسناد و مدارک تکمیلی هستند که اختصاصاً در این پیمان، به منظور تکمیل مفاد موافقت نامه، شرایط عمومی و شرایط خصوصی تنظیم شده است.

۶-۱- **کارفرما**: شخص حقوقی است که طرف پیمان با پیمانکار بوده و کارهای موضوع پیمان را بر اساس اسناد و مدارک پیمان، به پیمانکار واگذار کرده است. نمایندگان قانونی کارفرما مطابق مفاد پیمان، در حکم کارفرما هستند.

۷-۱- **دستگاه مرکزی کارفرما**: واحد مرکزی دستگاه های اجرایی موضوع ماده پنج قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب سال ۱۳۸۶ است که طبق مقررات مربوط، وظیفه راهبری واحدهای تابع را بر عهده دارد.

۸-۱- **مشاور کارفرما**: شخص حقوقی معرفی شده در ماده ۷ موافقت نامه است که کارفرما برای انجام خدمات موردنیاز، در زمینه کارهای موضوع پیمان، مطابق ماده ۵۰ و پیوست شماره ۸ پیمان به کار می گمارد.

۹-۱- **بازرس فنی کارفرما**: شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارفرما میتواند به کار گمارد تا نظارت بر فعالیتهای کنترل کیفی کارهای انجام شده از سوی پیمانکار را بر عهده بگیرد.

۱۰-۱- **پیمانکار**: شخص حقوقی است که طرف پیمان با کارفرما است و اجرای کارهای موضوع پیمان را بر اساس اسناد و مدارک پیمان به عهده گرفته است، نمایندگان قانونی پیمانکار مطابق مفاد پیمان، در حکم پیمانکار هستند.

۱۱-۱- **مهندس طراح**: شخصی حقیقی یا حقوقی متخصص و باتجربه است که از طرف پیمانکار، مسئولیت انجام تمام یا بخش هایی از خدمات طراحی و مهندسی کار موضوع پیمان را به عهده دارد. مهندس طراح می تواند از زیرمجموعه های سازمانی پیمانکار و یا یک شخص ثالث حقیقی یا حقوقی طرف پیمان با وی باشد که درحال پس از تأیید کارفرما شروع به کار میکند.

۱۲-۱- **فروشنده**: تولیدکننده، سازنده، تأمین کننده، توزیع کننده یا عامل فروش است که از طریق انعقاد پیمان با پیمانکار، متعهد به تأمین اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز اجرای کار است. تولیدکنندگان، سازندگان، تأمین کنندگان یا توزیع کنندگان اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز کار فروشندهگان نیز، فروشنده نامیده می شوند.

۱۳-۱- **پیمانکار جزء**^۴: شخص حقیقی یا حقوقی است که به منظور انجام بخش و یا بخش هایی از عملیات ساختمان و نصب و خدمات فنی و عمومی مرتبط با آن در کارگاه، به وسیله پیمانکار و از طریق عقد قرارداد کتبی، به کار گمارده شده است.

۱۴-۱- **پروژه**: مجموعه فعالیت های موقتی است که برای انجام و تکمیل موضوع پیمان صورت می پذیرد.

۱۵-۱- **کار**: مجموعه خدمات طراحی، مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و به کارگیری آنها در پروژه و عملیات ساختمان،

نصب، تکمیل کارهای مکانیکی ۱۵، پیش راه اندازی، راه اندازی، انجام آزمایش های عملکردی ۱۶ است که طبق اسناد و مدارک پیمان باید تکمیل و تحویل شود.

- ۱۶-۱ **کارگاه:** اراضی، انبار یا سایر محوطه هایی است که طبق اسناد و مدارک پیمان، برای انجام کار موضوع پیمان در نظر گرفته یا به پیمانکار تحویل داده می شود و یا حسب مندرجات پیمان، پیمانکار رأساً محل آن را در اختیار می گیرد. کارگاه ها و کارخانه های تولیدی خارج از محل ها و زمین های تحویلی از کارفرما که استفاده از آنها به منظور ساخت کالا و تجهیزات و قطعاتی است که در کار نصب خواهد شد، جزو محدوده کارگاه تلقی نمی شود.
- ۱۷-۱ **مبلغ پیمان:** بلغ درج شده در بند ۱-۳ مبلغ پیمان می تواند با احتساب موارد ذکر شده در ماده ۵۶ تغییر یابد که پس از تغییرات، به آن مبلغ نهایی اطلاق میشود.
- ۱۸-۱ **۱۸مبالغ مشروط^{۱۷}:** بخشی از مبلغ پیمان است که در بند ۲-۳ موافقتنامه درج شده است و پرداخت آن مشروط به دستور کارفرما برای انجام کارهایی ازجمله خدمات و یا تأمین مصالح و تجهیزات به وسیله پیمانکار طبق شرح ردیف های مندرج در پیوست شماره ۱۷ پیمان و بر اساس ماده ۵۴ است.
- ۱۹-۱ **صورت وضعیت موقت:** سندی است که در پایان هر ماه یا زمانهای مشخص شده در پیمان، مطابق بند ۳-۵۳ پیوست شماره ۲ پیمان تنظیم می شود و حاوی کارهای انجام شده توسط پیمانکار تا تاریخ تنظیم سند مذکور و مبالغ مربوط، مطابق مفاد پیمان است که کارفرما پس از تأیید، متعهد به پرداخت آن به پیمانکار می باشد.
- ۲۰-۱ **صورت وضعیت قطعی:** سندی است که پس از انجام تحویل موقت، فسخ پیمان و یا خاتمه پیمان، مطابق ماده ۵۷ و پیوست شماره ۲۰ پیمان تنظیم شده و حاوی کلیه کارهای انجام شده توسط پیمانکار و مبلغ مربوط می باشد.
- ۲۱-۱ **مدت پیمان:** مدت درج شده در بند ۵-۳ موافقت نامه، که همان مدت اجرای کار می باشد از تاریخ شروع کار تا تاریخ تحویل موقت است. مدت پیمان می تواند با احتساب موارد ذکر شده در ماده ۶۴ تغییر یابد که پس از تغییرات به آن مدت نهایی پیمان اطلاق می شود.
- ۲۲-۱ **تاریخ شروع اعتبار:** تاریخ شروع تعهدات دو طرف پیمان است که بر اساس بند ۵-۱ موافقت نامه پس از تسلیم تضمین انجام تعهدات، امضای پیمان و مبادله آن (یا ابلاغ از سوی کارفرما) اتفاق می افتد.
- ۲۳-۱ **ابلاغیه شروع کار:** دستور کارفرما به پیمانکار مبنی بر شروع کار، طبق بند ۵-۲ موافقت نامه است که تاریخ صدور ابلاغیه شروع کار توسط کارفرما نباید کمتر از ۱۴ (چهارده) روز قبل از تاریخ شروع کار باشد.
- ۲۴-۱ **اسناد فنی پایه:** عبارت است از اسناد و مدارک حاصل از طراحی پایه^{۱۸} و نیز استاندارد ها، کدها، آیین نامه ها، مشخصات فنی، نقشه ها و سایر مدارک به شرح بخش ۱-۱۸ پیوست شماره ۱۸ پیمان که کار موضوع پیمان باید طبق آن ها و به وسیله پیمانکار انجام شود.
- ۲۵-۱ **اسناد و مدارک فنی:** مجموعه اسناد مندرج در پیوست شماره ۱۸ پیمان می باشد.
- ۲۶-۱ **صحیح گذاری^{۱۹} اسناد پایه:** به فرایند بررسی، اصلاح و تأیید اسناد فنی پایه توسط پیمانکار اطلاق میشود که پیش از شروع کارهای طراحی موضوع پیمان صورت می پذیرد.
- ۲۷-۱ **مدارک تسلیمی پیمانکار:** هرگونه نقشه، مشخصات و مدارک تهیه و یا صحیح گذاری شده به وسیله پیمانکار است که در طول مدت پیمان، به کارفرما تسلیم می شود. گزارش های پیشرفت، نقشه های کارگاهی و برنامه ریزی های دوره ای جزء مدارک تسلیمی پیمانکار محسوب می شوند.
- ۲۸-۱ **سند دستور تغییر کار:** سندی است که مطابق بند ۴۹-۴ تنظیم می شود و حاوی جزئیات کامل تغییر کارها و هر نوع تغییر در قیمت، مدت پیمان، کیفیت و یا دیگر موارد متأثر از تغییر کارها می باشد که به امضای صاحبان امضای مجاز طرفین پیمان می رسد.

^{۱۴}Subcontractor -۲

^{۱۵}Mechanical Completion -۳

^{۱۶}Performance Tests -۴

^{۱۷}Provisional Sums -۵

^{۱۸}Basic Design -۶

- ۱-۶- **مصالح و تجهیزات:** مواد، اجناس، کالا، دستگاه ها، ادوات، اقلام و به طور کلی هر آن چیزی است که در کار مصرف شده و یا باقی می ماند.
- ۲-۶- **ماشین آلات و ابزار آلات پیمانکار:** تمام دستگاهها، ماشینآلات، ابزارآلات و ادواتی است که برای اجرا و تکمیل عملیات ساختمان و نصب لازم است، اما مواردی که در کار باقی می ماند را شامل نمی شود.
- ۳-۶- **عملیات ساختمان و نصب:** کارهای اجرایی از جمله ساختمانی و سازه، مکانیک، لوله کشی، برق، ابزار دقیق، رنگ، عایق و سایر کارهای مرتبط با آنهاست که به منظور احداث کار موضوع پیمان تا مرحله پیش راه اندازی، با استفاده از مصالح و تجهیزات، در محل کارگاه به اجرا در می آید.
- ۴-۶- **پیش راه اندازی^{۲۰}:** تمام کارهای پس از تکمیل عملیات ساختمان و نصب، از قبیل انجام آزمایش ها، بازرسی ها و هر نوع کارهای مرتبط دیگر است، به نحوی که کار موضوع پیمان را آماده راه اندازی سازد.
- ۵-۶- **تکمیل مکانیکی^{۲۱}:** اتمام عملیات ساختمان و نصب و پیش راه اندازی است، به نحوی که کار موضوع پیمان آماده راه اندازی باشد.
- ۶-۶- **راه اندازی^{۲۲}:** انجام کارهای لازم پس از تکمیل مکانیکی است که برای قرار دادن موضوع پیمان در شرایط عملیاتی، طبق ماده ۵۹ انجام می شود.
- ۷-۶- **آزمایش عملکردی^{۲۳}:** مجموعه آزمایش ها و بررسی بر اساس ماده ۵۹ است که به منظور حصول اطمینان از دستیابی به شرایط تضمین شده درخصوص عملکرد و میزان مصارف طبق پیوست شماره ۹ پیمان، پس از مرحله راه اندازی صورت می گیرد.
- ۸-۶- **دوره مسئولیت رفع نقص:** دوره زمانی تعیین شده در ماده ۶۱ است که طی آن، پیمانکار مسئول رفع یا جبران هر نوع عیب و نقص در کارهایی است که در تعهد وی می باشد.
- ۹-۶- **گواهی رفع نقص تحویل موقت:** گواهی تأیید رفع یا جبران عیب ها و نواقص احتمالی موجود در کارها به هنگام تحویل موقت است که با توجه به ماده ۶۰ صادر می شود.
- ۱۰-۶- **لیسانس^{۲۴}:** امتیاز رسمی اجازه استفاده یا تملک مواردی از قبیل حق ساخت، حق اختراع^{۲۵} است که متعلق به واگذارنده بوده یا حق واگذاری آن را داشته و در بردارنده حق معنوی حمایت شده است که می تواند طبق قوانین حاکم، ثبت شده یا نشده باشد. حسب مورد، لیسانس استفاده از اطلاعات فنی و دانش فنی^{۲۶} را نیز در بر می گیرد.
- ۱۱-۶- **ادعا^{۲۷}:** هرگونه مطالبه یا خواسته ای است که بر مبنای حقوق و تکالیف مندرج در اسناد پیمان یا موازین قانونی حاکم، هر یک از طرفین پیمان به موجب آن مدعی احقاق حق یا معافیت خود از تعهد، مسئولیت یا الزام طرف دیگر به ایفای تعهد می باشد.
- ۱۲-۶- **کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف:** هیئتی (۳ سه) نفره میباشد که مطابق بند ۷۵-۱، پیشگیری از بروز اختلاف یا رسیدگی به اختلاف طرفین پیمان را بر عهده دارد.
- ۱۳-۶- **مرجع فنی:** شخص حقیقی یا حقوقی شناخته شده و معتبر در زمینه تخصصی ویژه است که کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱، در موارد اختلاف نظر فنی و یا تعبیرهای متفاوت از اسناد مدارک فنی، از وی استفسار می کند.

Endorsement^{۱۹}

Pre-commissioning^{۲۰}

Mechanical Completion^{۲۱}

Commissioning^{۲۲}

Performance Test^{۲۳}

Licence^{۲۴}

Patent^{۲۵}

Know-How^{۲۶}

۱۴-۶ الزامات HSE²⁸ عمومی در پیمان: انجام بخشی از مجموعه الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE با رعایت دستورالعمل های HSE و استانداردها و رویه ها و روش های مهندسی و انجام ایمن کار موضوع پیمان، توسط پیمانکار است که هزینه انجام آن با تعهد تأمین کلیه اقلام مصرفی و غیرمصرفی و نیروی انسانی، در قیمت پیشنهادی، پیمانکار مستتر بوده و کارفرما برای رعایت و انجام الزامات HSE عمومی، پرداخت مستقل نخواهد داشت.

۱۵-۶ الزامات HSE اختصاصی در پیمان: انجام بخشی از الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE است که هزینه انجام آنها به صورت مجزا در پیوست شماره ۱ پیمان درج گردیده است.

۱۶-۶ نماینده امور HSE کارفرما: شخصی است که با هماهنگی و تحت نظر کارفرما یا نماینده وی، کلیه وظایف مربوط به نظارت بر حسن اجرای مجموعه الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE را به عهده دارد.

۱۷-۶ اخطار جریمه ای HSE: اخطارهایی است که به علت عدم اجرا و رعایت مفادی از تعهدات پیمان و یا عدم اجرای الزامات HSE عمومی و اختصاصی طبق شرایط پیمان و دستورالعمل و الزامات HSE تعیین شده در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان، توسط نماینده کارفرما یا نماینده HSE وی به پیمانکار ابلاغ شده و جرائم تعیین شده از صورت وضعیت پیمانکار کسر می گردد.

۱۸-۶ اخطار HSE منجر به فسخ پیمان: اخطاری است که در اثر استمرار عدم اجرای تعهدات HSE پیمانکار و یا تجاوز مجموع مبالغ اخطارهای جریمه ای HSE از حد تعیین شده، طبق شرایط پیمان و دستورالعمل و الزامات HSE تعیین شده در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان، توسط کارفرما صادر و به پیمانکار ابلاغ میگردد.

ماده ۲- تفسیرها

۱-۲ روز، ماه، سال: منظور از روز، روز تقویمی و منظور از ماه و سال، ماه و سال شمسی، طبق تقویم رسمی کشور جمهوری اسلامی ایران است.

۲-۲ مفرد و جمع: هر جا معنی عبارت ایجاب کند، کلمات مفرد، معنی جمع و کلمات جمع، معنی مفرد دارد.

۳-۲ عنوانها: عنوان های درج شده در شرایط عمومی، تنها به منظور راهنمایی و اطلاع از مفاد موادی است که به طور مشترک، زیر آن عنوان قرار گرفته اند و نمی توان از آنها در تفسیر مواد استفاده کرد.

۴-۲ عبارات "باید"، "بایستی" و "می بایست" و سایر نظایر آنها بر موضوعی الزامی دلالت دارد. عبارات "شامل"، "مشمول بر" و "از جمله" و سایر نظایر آنها دربرگیرنده تمامی مصادیق اعم از ذکر شده و ذکر نشده، بدون هیچ گونه محدودیتی می باشند.

فصل ۲: اقدام های اولیه

ماده ۳ - اقدام های اولیه پس از عقد پیمان

۱-۳ تسلیم تضمین پیش پرداخت

پس از درخواست پیش پرداخت توسط پیمانکار مطابق بند ۵۳-۱ وی باید تضمین موضوع ماده ۱۱ را به کارفرما تسلیم نماید.

۲-۳ شروع کار

پیمانکار موظف است مطابق بند ۵-۲ موافقت نامه نسبت به شروع کار پیمان اقدام نماید.

پیمانکار باید اسناد ذکر شده در زیر بندهای ۳-۲-۱ الی ۳-۲-۹ را ظرف حداکثر ۱۴ (چهارده) روز پس از تاریخ شروع کار پیمان، برای بررسی توسط کارفرما به وی تسلیم نماید.

کارفرما باید موارد تأیید و اصلاحات مورد نظر خود را ظرف حداکثر ۱۴ (چهارده) روز طی جلساتی با حضور پیمانکار و مشاور کارفرما، جمع بندی و طی صورتجلسه های مربوط، به پیمانکار اعلام نماید.

پیمانکار موظف است تا قبل از درخواست اولین صورت وضعیت، اصلاحات و تغییرات مورد درخواست کارفرما را که در صورت جلسه ها درج شده است، در اسناد اعمال نموده و تأیید نهایی کارفرما را درخصوص اعمال کامل اصلاحات اخذ نماید. پرداخت اولین صورت وضعیت منوط به تأیید نهایی کارفرما درخصوص این اسناد میباشد. در صورت عدم تأیید کارفرما تا موعد پرداخت اولین صورت وضعیت، پیمانکار می تواند موارد اختلاف را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع نماید.

۳-۲-۱ برنامه زمانی تفصیلی اجرای هر یک از بخشهای کار (طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات، ساختمان و نصب) بر اساس برنامه زمانی کلی اجرای کار و مقاطع زمانی قسمت های اصلی کار^{۲۹} درج شده در پیوست شماره ۱۴ پیمان با لحاظ توالی منطقی و یا روابط فعالیت های پروژه.

۳-۲-۲ برنامه زمانی تحویل مدارک تسلیمی پیمانکار.

۳-۲-۳ ساختار شکست کار^{۳۰} و جدول درصد وزنی کارها.

۳-۲-۴ ساختار شکست قیمت^{۳۱} و یا جداول مربوط به سایر روش های پرداختی که باید منطبق با اسناد و مدارک پیمان ازجمله پیوست شماره ۱ پیمان باشد. این اسناد و جداول پس از امضای صاحبان امضای مجاز طرفین پیمان، به عنوان مبنای پرداخت صورت وضعیت ها قرار می گیرد و هر نوع تغییر و اصلاح در این اسناد و جداول، پس از توافق طرفین و امضای مجدد آنها امکان پذیر خواهد بود.

۳-۲-۵ برنامه تأمین و مدیریت منابع پروژه ازجمله نیروی انسانی، مصالح و تجهیزات، ماشین آلات و ابزارآلات که به بررسی کمی و کیفی و نحوه تخصیص آنها می پردازد.

۳-۲-۶ برنامه زمانی تفصیلی پرداخت ها و گردش نقدینگی^{۳۲}، منطبق با اسناد پیمان.

۳-۲-۷ نمودار سازمانی پیمانکار که در آن عوامل کلیدی بخش های مختلف کار و ارتباط آنان با هم مشخص شده باشد، به همراه نمودار سازمانی مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE) پیمانکار.

۳-۲-۸ برنامه مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE) جهت اجرای تعهدات پیمانکار.

۳-۲-۹ برنامه مدیریت ریسک که شامل شناسایی و تحلیل ریسک های پروژه و نحوه پاسخ دهی متناسب به ریسک ها می باشد.

^{۲۹}Milestone

^{۳۰}Work Breakdown Structure (WBS)

^{۳۱}Cost Breakdown Structure (CBS)

Cash Flow

۳-۳ تهیه و تسلیم بیمه نامه ها

دو طرف پیمان باید با توجه به مواد ۱۵-۱۶-۱۷ و پیوست شماره ۶ پیمان، بیمه نامه هایی را که هر یک ملزم به تهیه آن هستند، از مراجع بیمه تهیه و در زمان های مقرر در پیوست شماره ۶، به طرف دیگر تسلیم نمایند.

۳-۴ هماهنگی های اولیه

به منظور رفع ابهامات فنی احتمالی و حصول تفاهم در مورد اجرای مفاد پیمان از سوی دو طرف پیمان، باید حداکثر تا ۲۸ (بیست و هشت) روز پس از شروع کار، طی جلساتی با حضور کارفرما، پیمانکار و مشاور کارفرما، درباره موارد زیر تصمیم گیری شود تا در طول اجرای پیمان، ملاک عمل قرار گیرد:

۳-۴-۱ رفع ابهامات احتمالی در مورد اسناد فنی پایه و تحویل باقی مانده اطلاعات و اسناد فنی پایه از سوی کارفرما و مشاور کارفرما برای انجام کارهای طراحی که باید به وسیله پیمانکار انجام می گیرد.

تبصره: در صورت کمبود در اسناد فنی پایه، پیمانکار باید موارد را به کارفرما اطلاع دهد. در صورت تأیید و دستور کارفرما، تهیه این مدارک مطابق ماده ۴۹، توسط پیمانکار انجام می گیرد.

۳-۴-۲ درج دستورالعمل گردش کارها و روابط متقابل، مشتمل بر موارد ذیل در پیوست شماره ۲۰ پیمان الزامی است.

هرگاه این موارد در هنگام عقد پیمان ضمیمه آن نشده باشد، به عنوان پیوست شماره ۲۰ در جلسه هماهنگی های اولیه، به پیمان منضم می گردد.

الف - گردش کار مکاتبات بین کارفرما، پیمانکار و مشاور کارفرما و سایر مراجع مرتبط با اجرای پیمان، در صورت لزوم.

ب - نحوه تنظیم و گردش کار سند دستور تغییر کار از سوی کارفرما و اقدام های پس از آن.

ج - نحوه تنظیم و گردش کار تهیه، تحویل، تأیید و پرداخت صورت وضعیت های موقت و قطعی پیمانکار.

د - گردش کار تسلیم، بررسی و تأیید نقشه ها و مدارک فنی پیمان.

فصل ۳: اسناد پیمان

ماده ۴- هدف اسناد پیمان

هدف اسناد پیمان، توصیف کار موضوع پیمان است که باید طبق اسناد پیمان، طراحی، اجرا و تکمیل شود. انجام هر بخش از کارهای طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و عملیات ساختمان و نصب که با استنباط از اسناد پیمان و یا طبق عرف فنی و تجاری برای انجام موضوع پیمان لازم باشد، به عهده پیمانکار است.

ماده ۵- اولویت اسناد

هرگاه بین مفاد و مضمون اسناد پیمان، تناقض، اختلاف، ابهام و یا اشتباهی بروز کند با استنتاج منطقی از مفاد اسناد مرتبط با موضوع، تناقض، اختلاف، ابهام و اشتباه برطرف خواهد شد. در صورت اولویت اسناد پیمان مطابق ماده ۲ موافقت نامه، به ترتیب با موافقت نامه، شرایط عمومی، شرایط خصوصی، پیوست ها و سایر اسناد و مدارکی است که بر اساس مفاد پیمان در مدت اجرای کار تنظیم می شود و به تأیید دو طرف پیمان می رسد.

ماده ۶- استانداردها، مقررات و مراجع

کلیه کارهای موضوع پیمان باید طبق آخرین ویرایش استانداردها، مجموعه مقررات و آیین نامه های اجرایی (کدها) و مراجع فنی در زمان تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت از طرف پیمانکار صورت پذیرد، مگر آنکه به نحو دیگری در پیمان تصریح شده باشد. در موارد مسکوت در پیمان، پیمانکار باید تا قبل از صحنه گذاری اسناد فنی پایه منضم به پیمان، استانداردها و کدهای معتبر پیشنهادی خود را به کارفرما ارائه و تأییدیه نهایی را اخذ نماید، در غیر این صورت از آخرین ویرایش استانداردها و کدهای معتبر و هماهنگ با دیگر استانداردهای پیش بینی شده در زمان تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت از طرف پیمانکار، با تأیید مشاور کارفرما، استفاده می شود.

چنانچه پس از تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت از طرف پیمانکار، ویرایش جدیدی از استانداردها، مجموعه مقررات و آیین نامه های اجرایی (کدها) و مراجع فنی مورد نیاز اجرای کار (مصرح در اسناد پیمان) تدوین شده باشد، دستور کارفرما مبنی بر استفاده پیمانکار از آخرین ویرایش این اسناد، باید مطابق ماده ۴۹ صورت پذیرد.

ماده ۷- اسناد و مدارک فنی، طراحی و مهندسی

تمام کارهای طراحی و مهندسی موضوع پیمان، بر اساس اسناد فنی پایه منضم به پیمان و رعایت اصول و رویه های مهندسی انجام می شود.

صحت و دقت اطلاعات و مدارک پایه مندرج در بخش ۱۸-۱ پیوست شماره ۱۸، باید حداکثر ۴۲ (چهل و دو) روز بعد از تاریخ شروع کار پیمان یا مهلت دیگری که در شرایط خصوصی تعیین شده است، توسط پیمانکار صحنه گذاری شود و پس از آن مسئولیت هرگونه اشتباه، عواقب آن و نیز اصلاحات مورد نیاز، بر عهده پیمانکار است.

۱-۷ مراحل طراحی و مهندسی و مسئولیتهای دو طرف پیمان

خدمات طراحی و مهندسی باید بر اساس اسناد و مدارک فنی پایه مندرج در بخش ۱۸-۱ پیوست شماره ۱۸ پیمان انجام شود. پیمانکار باید کارهای طراحی و مهندسی موضوع پیمان را با توجه به محدوده خدمات مهندسی تعیین شده در پیوست شماره ۱۰ پیمان انجام دهد.

پس از صحنه گذاری اسناد و مدارک توسط پیمانکار، مسئولیت هر نوع اشتباه، نقص و یا کمبود در اسناد و مدارک فنی در محدوده خدمات پیمانکار، حتی اگر به تأیید و تصویب مشاور کارفرما یا کارفرما رسیده باشد، به عهده پیمانکار است و اصلاح اسناد و مدارک فنی باید به نحوی صورت پذیرد که منجر به تأخیری در روند اجرای پروژه نگردد.

در صورتیکه اشتباه، نقص یا کمبود در اسناد، در نتیجه داده ها و اطلاعاتی باشد که مطابق بخش ۱۸-۱-۶

پیوست شماره ۱۸، نیازی به صحنه گذاری از سوی پیمانکار نبوده است، مسئولیت این موارد با کارفرما خواهد بود.

۲-۷ ارسال اسناد و مدارک طراحی و مهندسی برای تأیید و تصویب یا اطلاع کارفرما

پیمانکار موظف است اسناد و مدارک موضوع بخش ۱۸-۲ پیوست شماره ۱۸ پیمان را در نسخه های لازم، حسب مورد، برای تأیید و تصویب یا اطلاع کارفرما ارسال کند. انجام کارهای مربوط به نقشه ها و مدارکی که نیازمند تصویب کارفرما است، فقط پس از اخذ تصویب کارفرما مجاز خواهد بود.

تبصره: هرگاه طبق بخش ۱۸-۲ پیوست شماره ۱۸ پیمان، تصویب نهایی بخش هایی از کارهای طراحی و مهندسی به صاحبان ليسانس و يا ساير شركت های مهندسی طرف قرارداد با كارفرما واگذار شده باشد، پیمانكار باید نسبت به ارسال اسناد و مدارك و اخذ تصویب از آنان، با هماهنگی كارفرما اقدام نماید. تصویب مدارك توسط مراجع یاد شده، به منزله تصویب كارفرما است.

۳-۷ ترتیب تصویب مداركی كه نیاز به تصویب كارفرما دارند.

كارفرما ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز از تاریخ دریافت اسناد و مدارك ارسالی پیمانكار، به یکی از دو روش زیر عمل میکند:

۱-۳-۷ اعلام تصویب اسناد و مدارك دریافتی به پیمانكار، همراه با عودت يك نسخه امضا شده از آنها.

۲-۳-۷ اعلام عدم تصویب اسناد و مدارك دریافتی به پیمانكار، همراه دلایل (مغایرت با مفاد پیمان و يا مغایرت با روش های متداول طراحی و مهندسی) و اصلاحات پیشنهادی خود كه با وضوح برای هر بخش از مدارك، يكباره در ۱ (يك) نوبت به پیمانكار ارسال می شود. پیمانكار باید ظرف مدت ۷ (هفت) روز، اصلاحات مورد نظر كارفرما را در اسناد و مدارك، اعمال نموده و مجدداً به ترتیب یاد شده، برای تصویب نهایی كارفرما ارسال كند.

در صورتی كه پس از ارسال مجدد پیمانكار، دو طرف پیمان حداكثر ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز در این مورد به توافق نرسند، موضوع با نظر یکی از طرفین میتواند به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع داده شود تا در مرجع فنی تعیین شده توسط کمیته مذکور، موردبررسی قرار گیرد. در خلال این مدت، پیمانكار موظف است كار را طبق نظر كارفرما اجرا كند. پس از اعلام نظر کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف، هرگاه این نظر با دستور كارفرما تطبیق نداشته باشد، كارفرما باید هزینه های اضافی انجام شده از سوی پیمانكار در ارتباط با كارهای ارجاع شده به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف را مطابق ماده ۴۹ به پیمانكار پرداخت نماید و درخصوص تمدید مدت پیمان، مطابق بند ۱-۶۴ اقدام می شود.

۳-۳-۷ در صورتی كه كارفرما مطابق مهلت های مقرر شده در زیربند ۳-۷-۲ شرایط عمومی، نظر خود را در مورد اسناد و مدارك ارسالی (يكباره در ۱) (يك) نوبت برای هر بخش از مدارك) اعلام نكند، اسناد و مدارك ارسالی، تصویب شده تلقی می شود.

۴-۳-۷ تصویب اسناد و مدارك از سوی كارفرما، از هیچ يك از مسئولیت ها و تعهدات پیمانكار نمی كاهد، به استثنای موارد ارجاع شده به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ كه كارها به رغم نظر پیمانكار، به روش مورد نظر كارفرما و مرجع فنی انجام شده باشد.

۵-۳-۷ همه نقشه های در تعهد پیمانكار باید در مقیاس متریک باشند. در کلیه نقشه ها می بایست حداقل اطلاعاتی همچون عنوان پروژه، موضوع اختصاصی هر نقشه یا مدرك، نام كارفرما، نام مشاور، نام پیمانكار، مقیاس و ابعاد نقشه تهیه شده و شماره شناسایی مدرك وجود داشته باشد، مگر اینکه در بخش ۱۸-۲-۲ پیوست شماره ۱۸ به نحو دیگری بیان شده باشد.

ماده ۸- ابلاغیه ها

۱-۸ ارسال یا ابلاغ هرگونه اطلاعیه، ابلاغیه، مكاتبه، مدرك، دستور، درخواست اعلام نظر، موافقت و اقدام های مشابه یا ساير مراسلات بین طرفین پیمان تنها به صورت كتبی معتبر است. رسید تحویل پستی یا رسید صادر شده توسط دبیرخانه یا دفتر مكاتبه شونده ملاك تسلیم مراسلات می باشد.

۲-۸ ارسال مدارك فنی و مهندسی می تواند به روشهای دیگری كه مورد تأیید طرفین پیمان است صورت پذیرد. در صورت ارسال مدارك فنی و مهندسی به صورت الكترونیکی، طرف ارسال كننده موظف است تأییدیه كتبی مربوط به ارسال و دریافت مدارك را با ذكر نوع فایل و روش ارسال شده اخذ نماید.

۳-۸ محاسبه مهلت های مقرر در پیمان بابت هر اطلاعیه، ابلاغیه، دستور، درخواست یا ساير موارد مشابه، تاریخ اعلام وصول در دفتر مكاتبه شونده یا دبیرخانه و یا رسید تحویل پستی، هر كدام كه زودتر باشد، خواهد بود.

ماده ۹- مالکیت اسناد و استفاده مجدد از آنها، حقوق ثبت شده

۱-۹ اسناد و مدارک فنی تهیه شده به وسیله پیمانکار به موجب این پیمان، در حدودی که قبل از انعقاد پیمان از منظر ثبتی مورد حمایت قانون باشد، در مالکیت صاحب حق باقی می ماند و مابقی متعلق به کارفرماست. کارفرما می تواند به منظور بهره برداری، تعمیر، نگهداری و هر نوع مراجعه بعدی، از آنها استفاده کند. اگر کارفرما بخواهد در طرح های توسعه و پروژه های مشابه، از اسناد و مدارک یاد شده استفاده کند، مسئولیت هر نوع عدم تطبیق، ناهماهنگی و اشتباه به عهده وی است. اسناد و مدارکی که به وسیله کارفرما تهیه شده است، از آن کارفرماست و پیمانکار نمی تواند از آنها به منظور کارهای خارج از موضوع این پیمان استفاده کند، مگر اینکه موافقت کتبی و قبلی کارفرما را در این مورد کسب کرده باشد. در مورد حق مالکیت و استفاده مجدد از اسناد و مدارک مرتبط با خرید لیسانس، اعم از اینکه خرید لیسانس در تعهد کارفرما و یا پیمانکار باشد، طبق موافقت نامه واگذاری لیسانس عمل می شود.

۲-۹ در موارد استفاده از اختراع، ابداع، نوآوری، تألیف و سایر حقوق ثبت شده در زمینه های مختلف طراحی و مهندسی، انتخاب فرآیند، دستگاه ها و تجهیزات برای انجام کارهای موضوع پیمان که مستلزم پرداخت حق الامتیاز، حق لیسانس، حق ثبت اختراع، حق ثبت علامت، حق نشر و مانند آنها باشد، پیمانکار با ارائه اسناد مثبت و پس از بررسی و تأیید کارفرما، موظف به تأمین مجوز استفاده از اینگونه حقوق و پرداخت هزینه های مربوط به آنهاست، مگر آنکه هزینه برخی از این موارد، مطابق پیوست شماره ۱۶ یا دیگر اسناد پیمان، به عهده کارفرما باشد.

در مواردی از استفاده از حقوق ثبت شده مورد نیاز اجرای کار که در اسناد فنی پایه و پیوست شماره ۱۶، تعیین نشده است و در قیمت های پیشنهادی پیمانکار نیز به طور جداگانه منظور نگردیده است، هزینه های مربوط، از سوی کارفرما به پیمانکار پرداخت می شود.

تبصره: در صورتی که استفاده از حقوق ثبت شده مستلزم انتقال دانش فنی مربوطه نیز باشد، پیمانکار موظف به تأمین آن از طریق صاحبان حقوق ثبت شده خواهد بود. هزینه های مربوط به انتقال دانش فنی بر عهده پیمانکار است.

۳-۹ پیمانکار موظف است کارفرما را در برابر هرگونه ادعا، اعتراض، مطالبه زیان و خسارت از سوی صاحبان حقوق ثبت شده مورد استفاده در کارهای موضوع پیمان (حتی اگر در اسناد پیمان به این گونه حقوق ثبت شده اشاره نشده باشد)، مصون نگه دارد و مسئولیت پاسخگویی و جبران هر نوع زیان و خسارت صاحبان حقوق ثبت شده، در ارتباط با کارهای موضوع پیمان، به عهده وی است.

ماده ۱۰- زبان حاکم

زبان حاکم در بخش های مختلف اسناد پیمان که در زمان عقد پیمان به امضای دو طرف پیمان رسیده است، زبان یا زبان هایی است که اسناد پیش گفته به آن زبان تهیه شده اند. زبان مورد استفاده در اسناد و مدارکی که در طول اجرای کار به وسیله کارفرما و پیمانکار تهیه و مبادله می شوند، در شرایط خصوصی مشخص می شود. در مواردی که متون قراردادی به دو زبان تنظیم شده است، زبان فارسی ملاک عمل است.

فصل ۴: تضامین و بیمه نامه ها

ماده ۱۱- تضمین پیش پرداخت

پس از درخواست پیش پرداخت موضوع بند ۵۳-۱، پیمانکار تضمینی مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی، متناسب با همان مبلغ، تهیه و تسلیم کارفرما می کند. مفاد متن تضمین باید مطابق با آیین نامه تضمین معاملات دولتی و موازین مندرج در پیوست شماره ۷ پیمان باشد.

ماده ۱۲- تضمین حسن اجرای کار (تضمین استرداد کسور حسن انجام کار)

پیمانکار می تواند در طول مدت اجرای پیمان تمام یا بخشی از مبالغ نگهداری شده به عنوان سپرده حسن اجرای کار موضوع جزء

۵۳-۲-۸-۱ را، در مقابل تسلیم تضمینی متناسب با همان مبلغ و مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی دریافت کند. مفاد متن تضمین باید مطابق با آیین نامه تضمین معاملات دولتی و موازین مندرج در پیوست شماره ۷ پیمان باشد.

ماده ۱۳- تضمین انجام تعهدات

پیش از امضای پیمان، به منظور تضمین انجام تعهدات مندرج در پیمان، پیمانکار باید تضمینی مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی تهیه و تسلیم کارفرما نماید. این تضمین باید تا یک سال پس از تحویل موقت یا زمان پیش بینی شده در شرایط خصوصی، معتبر باشد. مفاد متن تضمین باید مطابق با آیین نامه تضمین معاملات دولتی و موازین مندرج در پیوست شماره ۷ پیمان باشد.

ماده ۱۴- آزادسازی تضامین

۱-۱۴ تضمین پیش پرداخت: تضمین پیش پرداخت موضوع ماده ۱۱، پس از استهلاك کامل مبلغ پیش پرداخت آزاد می شود و به پیمانکار مسترد می گردد. همچنین با درخواست پیمانکار مبلغ تضمین پیش پرداخت به تناسب استهلاك مبلغ پیش پرداخت که از محل صورت وضعیت های پیمانکار صورت پذیرفته است، کاهش می یابد.

۲-۱۴ سپرده حسن اجرای کار و تضمین حسن اجرای کار: ۵۰ (پنجاه) درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار (موضوع ماده ۱۲) پس از تحویل موقت موضوع ماده ۶۰ و تأیید صورت وضعیت قطعی توسط طرفین پیمان با رعایت ماده ۵۷ مسترد خواهد شد و پس از آن، ۵۰ (پنجاه) درصد مبلغ باقی مانده سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار، بعد از تحویل قطعی بازگردانده می شود، مگر اینکه در شرایط خصوصی، روش دیگری برای آزادسازی سپرده حسن اجرای کار و تضمین حسن اجرای کار پیش بینی شده باشد.

۳-۱۴ تضمین انجام تعهدات: تضمین انجام تعهدات پس از تحویل موقت موضوع ماده ۶۰ و تأیید صورت وضعیت قطعی توسط طرفین پیمان با رعایت ماده ۵۷ آزاد می شود، مگر اینکه در شرایط خصوصی، روش دیگری برای آزادسازی تضمین انجام تعهدات پیش بینی شده باشد.

۴-۱۴ هرگاه پیمان طبق ماده ۶۸ به صورت کلی یا جزئی فسخ گردد، به ترتیب طبق بند ۶۸-۳ و یا زیربند های ۶۸-۱۲-۳، سپرده حسن اجرای کار، تضمین حسن اجرای کار و تضمین انجام تعهدات ضبط می شود.

۵-۱۴ هرگاه پیمان طبق یکی از مواد ۶۷، ۶۹ و یا ۷۰ خاتمه داده شود، به ترتیب زیر عمل میشود:

۱-۵-۱۴ پس از خاتمه پیمان و تأیید صورت وضعیت قطعی توسط طرفین پیمان (موضوع بندهای ۶۷-۷ الی ۶۷-۹)، تضمین انجام تعهدات آزاد می شود مگر اینکه در شرایط خصوصی، روش دیگری برای آزادسازی تضمین انجام تعهدات در اینخصوص پیش بینی شده باشد.

۲-۵-۱۴ درخصوص قسمتهای تحویل موقت شده مطابق بند ۶۷-۳، پس از خاتمه پیمان و تأیید صورت وضعیت قطعی توسط

طرفین پیمان (موضوع بندهای ۶۷-۷ الی ۶۷-۹)، ۵۰ (پنجاه) درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار و یا

تضمین حسن اجرای کار مسترد خواهد شد و پس از آن، ۵۰ (پنجاه) درصد مبلغ باقی مانده سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار، بعد از تحویل قطعی بازگردانده می شود. درخصوص قسمت های تحویل قطعی شده مطابق بند ۶۷-۳، پس از خاتمه پیمان و تأیید صورت وضعیت قطعی توسط طرفین پیمان (موضوع بندهای ۶۷-۷ الی ۶۷-۹)،

تمامی مبلغ سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار آن قسمت مسترد خواهد شد. مگر اینکه در شرایط خصوصی، روش دیگری برای سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار در این خصوص پیش بینی شده باشد.

۱۴-۶ در صورت عدم آزادسازی تضمین پیش پرداخت، سپرده حسن اجرای کار، تضمین حسن اجرای کار و تضمین انجام تعهدات مطابق ماده ۱۴، بر اساس اسناد و مدارک مثبت، جبران هزینه های اضافی که بر پیمانکار اعمال می شود برعهده کارفرما می باشد.

ماده ۱۵- انواع بیمه نامه ها، مسئولیت تهیه، حفظ اعتبار و تمدید آنها

۱-۱۵ پیمانکار موظف به تهیه، حفظ اعتبار و تمدید بیمه نامه های لازم برای پوشش کارهای موضوع پیمان بر اساس موارد مندرج در ماده های ۱۵ الی ۲۳ و بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان است. پیمانکار بدون ایجاد محدودیت در تعهدات و مسئولیت های خود و کارفرما، نسبت به تأمین پوشش های بیمه ای اقدام می کند. پوشش این بیمه نامه ها، ازجمله مواردی به شرح ذیل است:

۱-۱-۱۵ بیمه باربری مصالح و تجهیزات باید بالاترین سطح پوشش را مطابق شرایط عمومی منتشره شورای عالی بیمه داشته باشد مگر در شرایط خصوصی به نحو دیگری مشخص شده باشد. پوشش این بیمه باید از محل تحویل مصالح و تجهیزات تا تولیدکنندگان یا فروشندگان به پیمانکار تا محل های مشخص شده توسط کارفرما ازجمله انبارهای کارگاه یا محل های اجرای پروژه باشد. بیمه باربری باید بر مبنای ارزش واقعی مصالح و تجهیزات باشد، در غیر اینصورت پیمانکار مسئول پرداخت مابه التفاوت خسارت خواهد بود.

۱-۲-۱۵ بیمه تمام خطر نصب باید مطابق بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان تهیه شده و می بایست برای پوشش کلیه عملیات موضوع پیمان، تأسیسات، مصالح و تجهیزات و تأسیسات جانبی متعلق به کارفرما و اموال سایر اشخاص (اموال موجود و مجاور) که به نوعی می توانند تحت تأثیر خطرات ناشی از اجرای پروژه باشند برای دوران عملیات ساختمان و نصب تهیه و تا زمان تحویل موقت و یا زمان مشخص شده در شرایط خصوصی، معتبر باشند.

۱-۳-۱۵ بیمه مسئولیت باید مطابق بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان، برای پوشش خسارت منجر به آسیب دیدگی و یا مرگ کارکنان پیمانکار، کارفرما و کارکنان پیمانکاران جزء پیمانکار و سایر افرادی که به نحوی در ارتباط با پروژه دچار حادثه و یا سانحه شوند، برای تعداد با نام و برای تعداد بی نام باشد. تعهدات بیمه گر ازجمله هزینه های پزشکی و درمانی برای هر نفر، غرامت فوت و نقص عضو برای هر نفر در ماه های عادی و حرام، باید در این بیمه نامه ذکر شود.

۱-۴-۱۵ بیمه ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار برای اجرای کارهای ساختمان و نصب و همچنین بیمه وسایل نقلیه متعلق به پیمانکار و پیمانکاران جزء وی، مربوط به کارهای موضوع پیمان.

۲-۱۵ بیمه کردن مصالح و تجهیزات و کارها، تنها به منظور جبران خسارت های وارده مطابق پیمان است و به هیچ وجه پیمانکار را از تعهدات و مسئولیت های خود مبری نمی کند.

۳-۱۵ تهیه و حفظ اعتبار بیمه نامه ها و هزینه های مربوط، ازجمله پرداخت حق بیمه و فرانشیز مطابق بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان به عهده پیمانکار است.

۴-۱۵ در صورتی که پیمانکار تمام یا بخشی از بیمه نامه های ذکر شده در بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان را در موعد مقرر تهیه یا حفظ اعتبار ننماید و یا بیمه نامه های موجود را به موقع تمدید نکند، کارفرما می تواند رأساً برای تهیه، حفظ اعتبار و یا تمدید بیمه نامه ها اقدام کرده و هزینه های مربوط را با لحاظ ۱۵ (پانزده) درصد بالاسری، به حساب بدهی پیمانکار منظور دارد.

هرگاه هزینه تهیه برخی از بیمه نامه های درج شده در بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان به عهده کارفرما گذاشته شده باشد، لیکن پیمانکار موظف به تهیه آن باشد، در صورت عدم تهیه آن توسط پیمانکار، تنها هزینه های بالاسری کارفرما به میزان ۱۵ (پانزده) درصد برای اخذ بیمه نامه ها، به حساب بدهی پیمانکار گذاشته می شود. در هر صورت تهیه بیمه نامه ها در موعد مقرر و قبل از شروع کارهای مشخص شده در بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان الزامی است و مسئولیت تأخیرات ناشی از عدم تهیه بیمه نامه بر عهده پیمانکار می باشد. در صورتی که به دلیل عدم انجام تعهدات توسط پیمانکار، کار خسارت دیده تحت پوشش بیمه های یاد شده قرار نگرفته باشد، پیمانکار موظف به جبران خسارت وارده مطابق مفاد ماده ۷۴ است.

۵-۱۵ استثنائات و محدودیت های مندرج در متن بیمه نامه های صادره، اعم از شرایط عمومی بیمه منتشره از سوی شورای عالی بیمه و شرایط خصوصی آن، محدودیت و معافیتی در مسئولیت مستقل پیمانکار به موجب تعهدات پیمان ایجاد نمی نماید، مگر مواردی که مشمول شرایط حوادث قهری بوده یا خسارات وارده ناشی از عمل کارفرما باشد.

۶-۱۵ مسئولیت هرگونه اشتباه، خطا یا تخلف یا عدم رعایت حد اعلای حسن نیت از سوی پیمانکار درخصوص مواردی همچون انتخاب عنوان بیمه نامه، ارائه اطلاعات مورد بیمه، استثنائات، حدود پوشش ها، فرانشیز و شروط معاف کننده بیمه گر از پرداخت خسارت، بر عهده پیمانکار می باشد.

ماده ۱۶- محتوای بیمه نامه ها

۱-۱۶ در بیمه نامه ها، جز در مورد کارکنان و ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار، وی باید نام کارفرما را به عنوان ذی نفع درج نماید و قبل از شروع هر کار، به کارفرما تسلیم گردد. هر نوع تغییر در محتوا و یا زمان پایان اعتبار بیمه نامه ها، باید با اطلاع قبلی و تأیید کارفرما باشد. در تمام بیمه نامه ها، بیمه گذار، موضوع بیمه و طرف ذینفع، باید به وضوح بیان شده باشند.

۲-۱۶ مفاد بیمه نامه ها، باید با نیازمندی های درج شده در مواد ۱۵ الی ۲۳ شرایط عمومی پیمان و پیوست شماره ۶ پیمان، منطبق باشند.

۳-۱۶ بیمه نامه باربری تا زمان ورود کالا به انبارهای کارگاه به صورت تخلیه شده و سایر بیمه نامه ها تا زمان تحویل موقت باید اعتبار داشته باشند، مگر آنکه در شرایط خصوصی پیمان به نحو دیگری بیان شده باشد.

۴-۱۶ در متن بیمه نامه ها، باید احتمال تحویل بخش هایی از کار، قبل از تحویل موقت کل کار بر اساس ماده ۲۰، تصریح شود.

ماده ۱۷- تعهد کارفرما درخصوص بیمه نامه ها

۱-۱۷ هرگاه اخذ برخی از بیمه نامه ها طبق بخش ۶-۲ پیوست شماره ۶ پیمان و هزینه های مربوط، در تعهد کارفرما باشد، کارفرما نسبت به دریافت آنها طبق ضوابط پیش بینی شده در این پیوست، اقدام می کند.

۲-۱۷ کارفرما موظف است کلیه اطلاعات موردنیاز پیمانکار برای اخذ بیمه نامه ها را در اسناد پیمان، ازجمله پیوست شماره ۶ پیمان ذکر نماید.

ماده ۱۸- دریافت خسارت از بیمه گر

۱-۱۸ هرگاه در شرایط خصوصی به نحو دیگری بیان نشده باشد، ترتیب دریافت خسارت ها از بیمه گر، به این نحو است:

۱-۱-۱۸ پیمانکار موظف است اسناد و مدارک لازم برای دریافت خسارت را با همکاری کارفرما تنظیم و آماده کرده و در موعد مقرر به بیمه گر تحویل دهد. در این راستا کارفرما موظف است اسناد و مدارک مربوط را به پیمانکار ارائه نماید، مگر آنکه به موجب محرمانه بودن، ارائه آن اسناد و مدارک امکانپذیر نباشد.

۲-۱-۱۸ مبالغ پرداختی شرکت بیمه در مورد بیمه هایی که ذی نفع آن کارفرماست، به حسابی که کارفرما به این منظور افتتاح کرده است، واریز می شود تا وی به عنوان معتمد، مبالغ مربوط را در کارهای خسارت دیده صرف نماید.

۳-۱-۱۸ بخشهای خسارت دیده کار، به دستور کارفرما و به وسیله پیمانکار اصلاح یا تعویض می شود و هزینه آن، از محل مبالغ دریافتی بیمه به پیمانکار پرداخت میگردد.

۲-۱۸ هرگاه مبالغ دریافت شده از بیمه گر، برای جبران خسارت های وارده کافی نباشد و یا برخی از قسمت های خسارت دیده به هر دلیل تحت پوشش بیمه قرار نگرفته باشد، مسئولیت تأمین هزینه اضافی مورد نیاز، با توجه به مواد ۷۱ و ۷۲، حسب مورد به عهده کارفرما یا پیمانکار است.

۳-۱۸ پیمانکار نباید به موجب اختلاف بیمه گر با وی درخصوص موضوع بیمه نامه، جبران خسارت وارده در آن موضوع را تا زمان تعیین تکلیف اختلاف مذکور تعلیق نموده و جبران خسارت را موقوف به پرداخت بیمه گر نماید.

۴-۱۸ پرداخت خسارات تحت هیچ یک از بیمه نامه ها نبایستی منوط به اخذ رأی قضایی شده باشد.

ماده ۱۹- موارد چشم پوشی از ادعای خسارت اضافی، مرتبط با مواد بیمه

طرفین پیمان که اموال و دارایی آنان تحت پوشش بیمه های یاد شده قرار می گیرد، حق هر نوع ادعای خود از طرف مقابل را بیش از آنچه از سوی بیمه گر پرداخت شده است، تنها در موارد شمول حوادث قهری از خود سلب می کنند.

ماده ۲۰- بیمهنامه ها، در شرایط تحویل قسمتی از کار به کارفرما

هرگاه تحویل قسمتی از کار طبق بند ۶۰-۵ از سوی کارفرما مورد نظر باشد، پیمانکار موظف است که با هماهنگی کارفرما مراتب را قبل از تحویل آن قسمت از کار، به بیمه گر اطلاع داده و تأیید اعتبار بیمه نامه صادره را در شرایط جدید، از وی اخذ نماید.

ماده ۲۱- انطباق متن تضامین و بیمه نامه ها، با شرایط پیمان

مضمون تمام تضامین و بیمه نامه ها و محدوده پوشش آنها، باید منطبق با اسناد پیمان و پیوست های شماره ۶ و ۷ آن باشد. هرگاه تضامین و بیمه نامه های تسلیم شده از سوی پیمانکار، از نظر انطباق با شرایط پیش بینی شده در پیمان، دارای اشکال یا نواقصی باشند، مراتب به وسیله کارفرما به پیمانکار اعلام م ی شود و پیمانکار موظف است ظرف مهلت مشخص شده بنا به تشخیص کارفرما با مراجعه به مراجع صادرکننده تضامین و بیمه نامه ها، نسبت به رفع نواقص و یا جایگزین کردن آنها با تضامین و بیمه نامه های جدید اقدام کند. عدم اعلام اشکال یا نواقص، از مسئولیت پیمانکار نکاسته و درهرحال، پیمانکار مسئول انطباق مفاد بیمه نامه ها و تضامین دریافتی، طبق اسناد پیمان است.

ماده ۲۲- مراجع صادرکننده تضامین و بیمه نامه ها

پیمانکار باید تمام تضامین را مطابق شرایط آیین نامه تضمین معاملات دولتی و از مراجع ذیصلاح مندرج در آن آیین نامه تهیه کرده و بیمه نامه های مورد نیاز را نیز از شرکت ها یا مؤسسات بیمه گر مورد تأیید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به کارفرما تسلیم نماید. هرگاه مرجع صادرکننده تضامین و بیمه نامه، به هر دلیل دچار انحلال، ورشکستگی یا عدم توانایی برای انجام برخی از تعهدات مالی شود یا صلاحیت وی توسط مراجع ذیصلاح مربوط سلب شود، پیمانکار موظف است ظرف حداکثر ۲۸ (بیستوهشت) روز، نسبت به جایگزین کردن تضامین و بیمه نامه ها از مراجع دیگر موردقبول کارفرما، اقدام کرده و بیمه نامه ها و تضامین جدیدی را به کارفرما تسلیم نماید.

ماده ۲۳- حفظ اعتبار و تمدید بیمه نامه ها

پیمانکار موظف است هرگونه تغییر در پیمان، ازجمله مبلغ پیمان و شرایط کار که بر روی مفاد ذکر شده در متبیمه نامه های پیمان مؤثر می باشد را با تأیید کارفرما به مراجع صادرکننده بیمه نامه ها اطلاع دهد تا در صورت لزوم، تغییرات لازم در مفاد بیمه نامه ها انجام شود هزینه تمدید بیمه نامه ها ناشی از تمدید پیمان مطابق زیربند ۶۴-۱-۱، بر عهده کارفرما می باشد.

فصل ۵: تعهدات و مسئولیتهای پیمانکار

ماده ۲۴- کلیات تعهدات و مسئولیت های پیمانکار

تعهدات پیمانکار در چارچوب پیمان، شامل خدمات طراحی و مهندسی، تأمین تمام مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی، انجام تمام کارها و خدمات فنی مورد نیاز برای طراحی، خرید، ساختمان و نصب، پیش راه اندازی، راه اندازی، انجام آزمایش های عملکردی و تکمیل و تحویل کار موضوع پیمان بر اساس نقشه ها، مشخصات و مدارک فنی، برنامه ها و روشهای پیش بینی شده مطابق اسناد و مدارک پیمان است. این تعهدات مطابق اسناد پیمان، ازجمله موارد زیر می باشد:

الف- کارهای طراحی و مهندسی.

ب- واگذاری لیسانس، در صورتی که طبق پیوست شماره ۱۶ پیمان، تأمین لیسانس به عهده پیمانکار باشد.

ج- تأمین، حمل و انبارداری مصالح و تجهیزات پروژه و لوازم یدکی.

د- تجهیز کارگاه، تأمین نیروی انسانی، تأمین مواد و مصالح مصرفی، ماشین آلات ساختمانی و ابزار و هر نوع تأسیسات و مصالح موقت، تمام حمل و انتقال های داخلی و نیز آب، برق و بخار در دوران ساختمان و نصب.

ه- انجام کارهای ساختمان و نصب

و- پیش راه اندازی، راه اندازی و انجام آزمایش های عملکردی و تکمیل و تحویل کارها به کارفرما، به ترتیب درج شده در پیوست شماره ۹ پیمان.

ز- انتقال فناوری و موارد مرتبط با پیوست فناوری ازجمله ارتقا توانمندی های فناورانه اعم از توسعه فناوری های سخت، توسعه قابلیت های مدیریتی و نیز توسعه سهم داخل مطابق بخش ۱۲-۱ پیوست شماره ۱۲ پیمان.

ح- آموزش کارکنان کارفرما مطابق بخش ۱۲ پیمان.

ط- اخذ بیمه نامه ها و تضامین.

ی- رعایت الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما.

مواردی از تأمین مصالح و تجهیزات، انجام کارها و خدمات فنی و مهندسی که طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان جزو تعهدات کارفرماست، از محدوده تعهدات پیمانکار مستثنا هستند. اما در مواردی که پیمان درخصوص تأمین برخی خدمات و انجام برخی از کارهای طراحی و مهندسی و یا تأمین برخی از اقلام مصالح و تجهیزات به عنوان تعهدات پیمانکار و نیز سایر مواردی که با استنتاج منطقی از مفاد پیمان، برای تکمیل کار و راه اندازی طبق مشخصات فنی لازم است، صراحت نداشته باشد، این موارد جزو تعهدات پیمانکار محسوب می شود.

ماده ۲۵- انجام خدمات طراحی و مهندسی و واگذاری لیسانس

۱-۲۵ پیمانکار بر اساس مسئولیت تعیین شده در پیمان موظف به انجام کلیه کارهای طراحی و مهندسی، ازجمله جمع آوری و تکمیل اطلاعات، صحنه گذاری اسناد فنی پایه، انجام طراحی تفصیلی^{۳۳} و تهیه اسناد و مدارک بر اساس اسناد فنی پایه و تسلیم آنها به کارفرما برای تأیید و تصویب طبق بخش ۱۸-۲-۱ پیوست شماره ۱۸ پیمان و برنامه زمانی موضوع زیربند ۳-۲-۱ شرایط عمومی است. پیمانکار باید طراحی و مهندسی را با دقت و طبق اصول صحیح مهندسی انجام دهد. در صورتیکه تأمین لیسانس به عهده پیمانکار باشد، پیمانکار موظف به تأمین دانش فنی و واگذاری لیسانس مربوط طبق پیوست شماره ۱۶ پیمان، برای کارفرماست.

۲-۲۵ پیمانکار موظف است مدارک و دستورالعمل های پیش راه اندازی، راه اندازی، بهره برداری و راهبری، تعمیر و نگهداری را طبق برنامه زمانی و حداقل ۹۱ (نودویک) روز قبل از پیش راه اندازی، به کارفرما تحویل دهد. این دستورالعمل ها باید

با جزییات کامل به نحوی تهیه شوند که کارفرما قادر باشد پیش راه اندازی، راه اندازی، بهره برداری و راهبری، تعمیر، نگهداری و تنظیم تمام قسمت ها را با استفاده از این مدارک و دستورالعمل ها انجام دهد. شمار نسخه ها و زبان دستورالعمل ها طبق بخش ۱۸-۲-۱ پیوست شماره ۱۸ پیمان است.

۳-۲۵ پیمانکار موظف است حداقل ۲۱ (بیست و یک) روز پیش از زمان تحویل موقت، تمام نقشه های چون ساخت^{۳۴} پروژه را در شمار نسخه های لازم، به شرح درج شده در بخش ۱۸-۲-۱ پیوست شماره ۱۸ پیمان به کارفرما تسلیم کند.

کارفرما باید ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز تأیید یا عدم تأیید خود را به پیمانکار اعلام نماید. در صورت عدم تأیید نقشه های چون ساخت پروژه، کارفرما موظف است دلایل و اصلاحات پیشنهادی خود را به صورت مکتوب به پیمانکار اعلام نماید. پیمانکار باید تا زمان تحویل موقت، نقشه های چون ساخت پروژه را اصلاح نموده و تأیید کارفرما را اخذ نماید. هرگاه در شرایط خصوصی، شرایط و یا زمان مشخص دیگری برای تسلیم نقشه های چون ساخت تعیین شده باشد، طبق آن عمل می شود.

ماده ۲۶- مدیریت و نظارت بر کار

۱-۲۶ پیمانکار متعهد به اعمال مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای صحیح کارها، به وسیله افراد واجد صلاحیت است. مسئولیت به کار گرفتن روش های اجرایی مناسب و رعایت توالی کارها به نحوی که کیفیت و پیشرفت کارها را طبق پیمان تأمین کند، به عهده پیمانکار است.

۲-۲۶ پیمانکار باید قبل از تاریخ شروع کار، شخص واجد صلاحیت و باتجربه ای را به عنوان نماینده خود به کارفرما معرفی کند. نماینده پیمانکار در طول مدت پیمان، به منزله پیمانکار عمل می نماید. مکاتبه ها، اطلاعیه ها، ابلاغیه ها و دستورکارها خطاب به پیمانکار و به نام وی صورت می گیرد. نماینده پیمانکار در طول اجرای پیمان، با اطلاع قبلی به کارفرما، میتواند تعویض گردد و به جای وی شخص واجد صلاحیت دیگری گمارده شود.

۳-۲۶ نماینده پیمانکار از شروع کارهای ساختمان و نصب در کارگاه تا تحویل کارها، فرد واجد صلاحیتی را به عنوان رئیس کارگاه به کارفرما معرفی می کند تا پس از تأیید کارفرما، کار خود را شروع نماید. رئیس کارگاه باید همواره در کارگاه حضور داشته باشد و ضمن مدیریت و سرپرستی کارگاه، عملیات ساختمان و نصب را کنترل و نظارت نماید. نامبرده در مواردی که خود نتواند در کارگاه حضور داشته باشد، فرد واجد صلاحیت دیگری را پس از تأیید کارفرما به عنوان جایگزین موقت خود معرفی می کند. رئیس کارگاه ممکن است در طول مدت پیمان، به وسیله نماینده پیمانکار و با اطلاع قبلی به کارفرما تعویض شود و شخص دیگری جایگزین وی گردد.

۴-۲۶ پیمانکار باید طبق زیربند ۳-۲-۷ شرایط عمومی، نمودار سازمانی پروژه و هرگونه تغییرات بعدی در آنرا با ذکر مشخصات افراد کلیدی، به کارفرما تسلیم کند.

ماده ۲۷- تأمین نیروی کار

۱-۲۷ پیمانکار متعهد است نسبت به تأمین نیروی انسانی کافی، از نظر کمی و کیفی در تمام رده های شغلی مورد نیاز برای حسن اجرا و تکمیل به موقع عملیات موضوع پیمان اقدام کند. نیروی انسانی مورد نیاز، اعم از کارکنان مستقیم اجرای کار و یا گروه سرپرستی و پشتیبانی بخشهای مختلف، باید از تخصص، مهارت و صلاحیت کاری لازم برخوردار بوده و به نحوی سازماندهی شوند که برای اجرای کار مربوط، مناسب باشند. پرداخت تمام هزینه های ناشی از استخدام و بهکارگیری نیروی کار از قبیل حقوق، بیمه، مالیات و هر نوع مزایای قانونی آنها، به عهده پیمانکار است.

۲-۲۷ در مورد بخشهایی از کار که طبق پیمان در ایران انجام میشود، اگر به نیروی کار غیر ایرانی نیاز باشد، پیمانکار موظف است پس از تأیید کارفرما و سایر مراجع ذیربط و طی مراحل قانونی، اینگونه کارکنان را به کار گمارد و

مسئولیت رعایت قوانین و مقررات کشور و حسن رفتار این کارکنان مطابق شئون اخلاقی و رعایت حقوق ایشان در محدوده کارگاه، به عهده پیمانکار است.

۳-۲۷ هرگاه به تشخیص کارفرما هر یک از کارکنان پیمانکار، تخصص، مهارت و یا صلاحیت کافی برای اجرای کار در محل کارگاه را نداشته باشند، کارفرما دلایل توجیهی خود را به صورت کتبی برای تعویض وی به پیمانکار ارائه می نماید.

در صورتی که پیمانکار نتواند کارفرما را با ارائه دلایل برای ابقای فرد مورد نظر توجیه نماید، پیمانکار موظف است در اسرع وقت نسبت به تعویض فرد مورد نظر و به کار گماردن شخص واجد صلاحیت به جای او، اقدام کند. تمام هزینه های ناشی از این نوع جا به جایی ها، به عهده پیمانکار است و هیچگونه پرداخت اضافی از این بابت به پیمانکار تعلق نمی گیرد. مسئولیت اجرای مفاد این بند، در مورد پیمانکاران جزء، به عهده پیمانکار است.

۴-۲۷ تأمین امکانات رفت و آمد، ایجاد امکانات لازم به منظور تأمین مسکن و غذای کارکنان در حد متعارف، ایجاد دفاتر کار مناسب، تأمین امکانات بهداشتی از قبیل آب آشامیدنی، اقلام بهداشتی و استحمام، بهداشت محیط زیست کارکنان و تأمین امکانات اولیه پزشکی، به عهده و هزینه پیمانکار است. مگر آنکه کارفرما تأمین برخی از تسهیلات بالا را طبق پیوست شماره ۱۳، تعهد کرده باشد.

۵-۲۷ پیمانکار موظف است با لحاظ قوانین مرتبط با حداکثر استفاده از توانمندی داخل، برای انجام کارهای موضوع پیمان، از امکانات، شرکتها، مؤسسات و نیروهای ایرانی در کارهای طراحی و مهندسی، ساخت تجهیزات و تأمین مصالح و تجهیزات، حمل و نقل آنها و عملیات ساختمان و نصب، حداکثر استفاده را به عمل آورد.

۶-۲۷ هرگاه پیمانکار در پرداخت دستمزد کارکنان مستقر در کارگاه، طبق قانون کار تأخیر کند و یا به تعهداتش در این خصوص عمل ننماید، کارفرما به وی اخطار می کند که طلب کارکنان خود را پرداخت نماید و در صورت خودداری پیمانکار، کارفرما می تواند برای بار اول دستمزد کارکنان را برای دوره های که صورت وضعیت آن به پیمانکار پرداخت شده است، بر اساس فهرست های تأیید شده پیمانکار و با حضور نماینده وی، از محل مطالبات و یا تضمین پیمانکار، به کارکنان پرداخت کند. کارفرما مبلغ پرداخت شده به کارکنان پیمانکار را به اضافه ۱۵ (پانزده) درصد به عنوان هزینه های بالاسری، به حساب بدهی پیمانکار منظور می نماید. در اینصورت پیمانکار حق هرگونه اعتراض به این عمل، مبلغ پرداختی، تعداد کارگران و میزان استحقاقی آنان را از خود سلب و ساقط می کند. در صورت تکرار تأخیر در پرداخت دستمزد کارکنان، کارفرما می تواند بر اساس ماده ۶۸، پیمان را فسخ نماید. هرگاه پرداخت صورت وضعیت های تأیید شده پیمانکار، از سوی کارفرما با تأخیر مواجه شود، کارفرما باید بنا به درخواست پیمانکار، بخشی از صورت وضعیت های تأیید شده پیمانکار که معادل دستمزد کارکنان وی بر اساس لیست تأیید شده کارکنان پیمانکار میباشد را پرداخت نماید.

ماده ۲۸- الزامات و رویه های مدیریت HSE و مقررات کارگاهی

۱-۲۸ پیمانکار موظف به رعایت مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار و الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE مطابق بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان می باشد. همچنین پیمانکار موظف است حداقل الزامات و رویه های عمومی HSE را به شرح ذیل رعایت نموده و مسئولیت های ناشی از آن را نیز بپذیرد:

۱-۲۸-۱ پیمانکار اصلی و کلیه کارکنان، پیمانکاران جزء و کارگران روزمزد پیمانکار اصلی، مکلف و ملزم به پیروی کامل از مقررات، خط مشی ها، استانداردها و رعایت و اجرای دقیق الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما می باشند. به منظور انجام این تعهدات و حسن اجرای آنها، پیمانکار مکلف است کلیه کارکنان خود، پیمانکاران جزء و کارگران موقت شاغل در این پیمان را نسبت به رعایت الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما به شرح این ماده و مفاد مندرج در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ به هر طریق ممکن مقتضی مطلع و توجیه نموده و آموزشهای لازم را به آنها ارائه نماید. مسئولیت عدم رعایت این قوانین مقررات توسط ایشان بر عهده پیمانکار می باشد.

۲-۱-۲۸ پیمانکار موظف است مطابق زیربند ۳-۲-۸ شرایط عمومی، نسبت به ارائه برنامه HSE به امور HSE کارفرما اقدام نماید.

۲۸-۳ پیمانکار موظف است فردی باتجربه و واجد شرایط را که مورد تأیید کارفرما می باشد به عنوان نماینده HSE پیمانکار به کارفرما معرفی کند.

۲۸-۴ پیمانکار موظف است مطابق بند ۳-۲-۷ شرایط عمومی، حداقل نیروی انسانی مورد نیاز و واجد صلاحیت و نمودار سازمانی HSE جهت اجرای الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE مقرر در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان را کتباً به امور HSE کارفرما معرفی نماید. کفایت سازمان و صلاحیت کارکنان HSE پیمانکار باید به تأیید نماینده HSE کارفرما برسد.

۲۸-۵ کلیه کارکنان پیمانکار قبل از شروع به کار در کارگاه، باید در دوره های آموزشی توجیهی HSE که توسط/تحت نظارت مستقیم کارفرما برگزار می شود، شرکت نموده و تأییدیه گذراندن دوره را اخذ نمایند. نحوه برگزاری دوره های آموزشی تخصصی حسب موضوع پیمان باید در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان درج گردد.

۲۸-۶ کلیه کارکنان پیمانکار اصلی، پیمانکاران جزء و کارگران روزمزد باید قبل از شروع کار در کارگاه، مجهز به وسایل و تجهیزات حفاظت فردی، حسب مورد، از جمله تجهیزات لازم برای کار در ارتفاع، داخل مخزن ها، داخل کانالها و ترانشه های خاکی بوده و تمهیدات ایمنی لازم درخصوص کار آنان در واحدهای در حال بهره برداری براسناد پیمان، پیشبینی شده باشد. البسه کار باید متحدالشکل و HSE متناسب با شرایط جوی محیط بوده و محل فعالیت و نام شرکت به نحو مقتضی روی آن مشخص شود.

۲۸-۷ کلیه تأسیسات و مستحذات تجهیز کارگاه شامل دفاتر، کمپ ها، رستوران، تجهیزات تأمین آب آشامیدنی باید مطابق استانداردهای مربوط و ضوابط و الزامات HSE قید شده در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان تجهیز شوند

۲۸-۸ استفاده از کانتینرهای باربری برای دفتر کار، محل اقامت و رستوران ممنوع میباشد.

۲۸-۹ استعمال دخانیات تنها در اماکن مورد تأیید کارفرما مجاز میباشد.

۲۸-۱۰ پیمانکار موظف به رعایت الزامات، رویه ها و دستورالعمل های HSE حمل و نقل کارفرما مطابق بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان می باشد.

۲۸-۱۱ کلیه تجهیزات بالابر، جرثقیل، لیفتراک، تجهیزات تحت فشار، سیلندرهای گاز و همچنین سایر ماشین آلات و ابزارآلاتی که قبلاً توسط کارفرما مشخص شده باشد، قبل از ورود به کارگاه باید توسط مراجع معتبر مورد بازرسی قرار گرفته و از سلامت فنی آنها اطمینان حاصل گردد. به کارگیری این تجهیزات قبل از بازرسی و تأیید توسط مراجع معتبر، مطلقاً ممنوع بوده و در صورت مشاهده موارد تخلف ضمن توقف فوری کار، تجهیزات، ماشین آلات و ابزارآلات مربوطه از کارگاه خارج خواهد شد.

۲۸-۱۲ در صورت فعالیت پیمانکار در واحدهای در حال بهره برداری یا مجاورت کارگاه پیمانکار با تأسیسات در حال بهره برداری، اخذ پروانه کار بر اساس الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما مطابق بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان الزامی است.

۲۸-۱۳ نماینده امور HSE کارفرما از محل های کاری، ماشین آلات و ابزارآلات و لوازم پیمانکار حسب موضوع پیمان به صورت ادواری بازدید و در صورت مشاهده عدم انطباق، موارد نایمن و تخلف از اجرای الزامات HSE ضمن صدور دستور توقف فعالیتهای پرمخاطره، گزارش تخلف و یا موارد نایمن را به نماینده کارفرما و نماینده پیمانکار اعلام خواهد نمود. پیمانکار موظف به رفع فوری موارد نایمن یا تخلفات گزارش شده میباشد و خسارت توقف کار ناشی از این موضوع بر عهده و هزینه پیمانکار بوده و کارفرما در اینخصوص هیچگونه تعهدی نخواهد داشت.

۲۸-۱۴ در صورت مشاهده هرگونه عدم انطباق از جمله تخلف، قصور و استنکاف پیمانکار در اجرای هرکدام از بندهای الزامات و رویه های نظام مدیریت کارفرما اختیار دارد با هماهنگی نماینده کارفرما، ضمن دستور توقف کار، اخطار جریمه ای از طریق نماینده کارفرما ابلاغ و مطابق جداول پیشبینی شده در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان، جریمه اعمال نماید کارفرما نیز موظف است در پایان پیمان، وضعیت جرائم و تخلفات HSE پیمانکار را با ذکر موارد، جهت درج در

پروندهٔ پیمانکار به مدیریت HSE در دستگاه مرکزی کارفرما اعلام نماید مجموع مبلغ مربوط به این جرائم نمی تواند از حد مشخص شده در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان بیشتر گردد. در صورت استمرار عدم انجام تعهدات HSE پیمانکار و یا تجاوز مجموع مبالغ اخطارهای جریمه ای HSE از حد تعیین شده، کارفرما میتواند پیمان را مطابق ماده ۶۸، فسخ نماید.

۱۵-۱-۲۸ پیمانکار موظف است با رعایت مهلت مقرر در زیربند ۳-۲-۸ شرایط عمومی، نسبت به ارائهٔ طرح و برنامهٔ HSE خود مطابق بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان اقدام نماید. پیمانکار باید در صورت نیاز، برای به روز رسانی طرح و برنامهٔ مذکور در طول انجام کار و اخذ تأییدیهٔ کارفرما اقدام نماید.

۱۶-۱-۲۸ پیمانکار موظف است به هزینهٔ خود نسبت به انجام معاینات شغلی برای کلیهٔ کارکنان شامل معاینات بدو استخدام، معاینات دوره‌ای (حداقل سالی یکبار) و معاینات مراقبتی اقدام و گواهی سلامت ایشان را تسلیم نمایندهٔ امور HSE کارفرما نماید. به کارگیری کارکنان در مشاغل موضوع پیمان منوط به ارزیابی تناسب جسمانی و روحی بر اساس استانداردهای طب شغلی و عدم وجود محدودیت‌های پزشکی برای شغل محوله است.

۱۷-۱-۲۸ پیمانکار موظف است نسبت به تهیه، تکمیل و بهروزرسانی شناسنامهٔ بهداشت صنعتی برای هرکدام از واحدهای مربوطه و کارگاه از قبیل اماکن، اقامتگاه‌ها، غذاخوری، آشپزخانه‌ها اقدام نماید.

۱۸-۱-۲۸ پیمانکار موظف است نسبت به تشکیل کمیتهٔ حفاظت فنی ماهانه بر اساس مواد قانونی اقدام و نتایج و صورت جلسات را به نمایندهٔ HSE کارفرما ارائه نماید.

۱۹-۱-۲۸ پیمانکار موظف است کلیهٔ کارهای پیمان را مطابق طرح ارائه شده توسط کارفرما و الزامات مندرج در شرح کار و ضوابط و رویه‌های زیست محیطی در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان، به نحوی انجام دهد که از ریخت و پاش و انتشار هر نوع مواد آلاینده و آسیب به محیط زیست جلوگیری شود.

۲۰-۱-۲۸ پیمانکار موظف است از وسایط نقلیهٔ موتوری دارای برگ معاینه فنی استفاده نماید.

۲۱-۱-۲۸ پیمانکار موظف است وضعیت ظاهری کارگاه خود را مورد توجه قرار داده و از هرگونه انباشت زباله و ضایعات در کارگاه خودداری نموده و عملیات مدیریت پسماندها را بر اساس الزامات ارائه شده توسط کارفرما اجرا نماید.

۲۲-۱-۲۸ پیمانکار باید در مورد مصرف منابع و مدیریت انرژی در کارگاه اهتمام ویژه داشته باشد و از روشن ماندن بیهودهٔ تجهیزات و ماشین آلات و ایجاد آلودگی صوتی و مصرف بیهودهٔ آب و برق و سوخت تا حد امکان جلوگیری نماید.

۲۳-۱-۲۸ پیمانکار باید به گونه ای کار کند که از هرگونه آسیب به فضای سبز و پوشش گیاهی موجود در کارگاه جلوگیری شود.

۲۴-۱-۲۸ پیمانکار موظف است گزارش عملکرد اجرای الزامات و رویه های مدیریت HSE خود را ماهانه و نیز در پایان کار به امور SHE کارفرما ارائه نماید. رئیس مطالبی که باید در گزارش ماهانه عملکرد HSE پیمانکار لحاظ گردد، مطابق رویه های مندرج در بخش ۱۸-۱-۷ پیوست شماره ۱۸ پیمان می باشد.

۲۵-۱-۲۸ در صورتی که پس از شروع کار پیمان، تمام یا بخشی از کار بر اساس برنامه کلی و تفصیلی به دلیل قصور پیمانکار در انجام تعهدات HSE و یا عدم رعایت الزامات و رویه های مدیریت HSE متوقف شده و یا به کندی، صورت پذیرد، به عنوان تأخیر پیمانکار در انجام تعهدات محسوب می شود.

۲۶-۱-۲۸ پیمانکار موظف است بلافاصله وقوع هرگونه حادثه انسانی، دستگاهی، حریق، شرایط ناایمن، تصادفات و سوانح مربوط به وسایط نقلیه، حوادث بهداشتی، مسمومیت ها، بیماریها و امراض واگیردار را به امور HSE کارفرما اطلاع داده و حداکثر ظرف مدت ۲۴ (بیست و چهار) ساعت نمایندهٔ HSE پیمانکار، زیر نظر نمایندهٔ امور HSE کارفرما اقدام به تهیه و تکمیل فرم مدون گزارش حادثه اطلاع داده و حداکثر ظرف مدت ۲۴ (بیست و چهار) ساعت نمایندهٔ اقدام به تهیه و تکمیل فرم مدون گزارش حادثه در ۴ (چهار) نسخه نموده و جهت کارکنان پیمانکار و اشخاص ثالث اقدام به انعکاس موضوع در

موعد مقرر قانونی به سازمان تأمین اجتماعی نماید. دو نسخه از این فرم نزد کارفرما و یک نسخه نزد پیمانکار خواهد ماند و پیگیری های حقوقی، اداری و هزینه های مربوط به حادثه و جبران آن بر عهده پیمانکار می باشد و از این بابت هیچگونه مسئولیتی متوجه کارفرما نخواهد بود.

۲۷-۱-۲۸ مسئولیت های HSE پیمانکار درخصوص عملیات پیش راه اندازی و راه اندازی به صورت زیر می باشد:

۱-۲۷-۱-۲۸ پیمانکار موظف است قبل از انجام هرگونه عملیات پیش راه اندازی و راه اندازی تجهیزات، ضمن اطلاع به امور HSE کارفرما، نسبت به انجام ممیزی درخصوص عملیات پیش راه اندازی و راه اندازی اقدام و در صورت صدور مجوز کتبی امور HSE کارفرما، پیمانکار مجاز به انجام کار می باشد.

۲-۲۷-۱-۲۸ پیمانکار موظف است رویه ها و دستورالعمل های مورد نیاز بهره بردار در مراحل آزمایش و بهره برداری را طی مستنداتی معتبر در اختیار نماینده کارفرما و نماینده HSE کارفرما قرار دهد.

۲-۲۸ مقررات کارگاهی، حفاظت و برچیدن کارگاه

۱-۲-۲۸ به جز در مواردی که در شرایط خصوصی امکان کار در خارج از ساعت های عادی روز و یا در شب پیش بینی شده باشد، پیمانکار موظف به انجام کارها در ساعت های عادی روز است. همچنین در مواردی که پیمانکار برای جبران عقب ماندگی از برنامه زمانی، درخواست کار در خارج از ساعت های عادی روز و یا کار در شب را از کارفرما بنماید، تنها با تقبل تمام مسئولیت ها و هزینه های اضافی ناشی از آن و پس از تأیید کارفرما، مجاز به کار در ساعت های یاد شده است.

۲-۲-۲۸ پیمانکار باید تعاملات و هماهنگی های لازم را با سایر پیمانکاران و یا گروه های اجرایی کارفرما مرتبط با کار مورد نظر به شرح ماده ۳۸، به عمل آورد.

۳-۲-۲۸ پیمانکار باید یک نسخه از تمام نقشه ها، اسناد و مدارک پیمان، دستور تغییر کارها، نقشه های کارگاهی و اسناد کنترل کیفی^{۳۵} اجرای کار که حاوی روند تغییرات و اصلاحات نیز باشد را در محل مناسب نگهداری کند، به نحوی که همواره در دسترس کارفرما برای مراجعه وی باشد.

۴-۲-۲۸ هرگاه ضمن اجرای کار، اشیای فرهنگی-تاریخی ازجمله اشیای عتیقه، مسکوکات قدیمی و مانند آن، در محل کار پیدا شود، پیمانکار متعهد است که بی درنگ مراتب را به اطلاع کارفرما و طبق قوانین به اطلاع دستگاه های انتظامی برساند. کارفرما باید برای حفظ و نگهداری یا انتقال اشیای فرهنگی-تاریخی، اقدام فوری به عمل آورد. پیمانکار باید تا زمان اقدام به حفاظت از سوی کارفرما یا مقام های ذیربط، برای حفظ و نگهداری اشیای فرهنگی-تاریخی مزبور، مراقبت لازم را به عمل آورد.

۵-۲-۲۸ پیمانکار موظف به حفاظت از افراد مرتبط و شاغل در کارگاه، اموال، کارهای انجام شده و مصالح و تجهیزات، ماشین آلات، اعم از موجود در پای کار، انبار، محدوده کار و یا بیرون از آن و سایر اموال و مستحذات و تسهیلات موجود در کارگاه از قبیل جادهها، ساختمان ها، فضای سبز و تأسیسات زیرزمینی است. به هر حال ید پیمانکار نسبت به کارها، مصالح و تجهیزات، علی رغم تملک کارفرما، ضمانی بوده و پیمانکار متعهد به حفاظت، حراست، نگهداشت موارد فوق و اصلاح کارهای معیوب مطابق مفاد پیمان می باشد

۶-۲-۲۸ چنانچه کارفرما به دلیل ناسالم، غیرقابل استفاده و یا ناایمن بودن هر یک از ابزارآلات، تجهیزات، وسایل و ماشین آلات و تجهیزات حفاظتی پیمانکار از به کارگیری آن خودداری نماید، پیمانکار باید به محض دریافت دستور کتبی و دلایل توجیهی کارفرما یا نماینده امور HSE کارفرما، با هزینه خود نسبت به تعویض و یا خروج آنها از کارگاه اقدام و آنها را با ابزارآلات، تجهیزات، وسایل و ماشین آلاتی که مورد قبول کارفرما است، جایگزین نماید، در این صورت پیمانکار حق مطالبه هزینه ای بابت تعمیر، جایگزینی، توقف دستگاه ها و جابجایی این گونه ماشین آلات و تجهیزات را ندارد. چنانچه دلایل توجیهی کارفرما در این خصوص مورد قبول پیمانکار نباشد، پیمانکار میتواند موضوع را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف ذیل بند ۷۵-۱ ارجاع نماید.

۲۸-۲-۷ در مدت اجرای کارهای پیمان، در موارد اضطراری که ایمنی کارکنان و کارهای انجام شده، مصالح و تجهیزات و سایر اموال، مستحقات و امکانات موجود در کارگاه به مخاطره افتاده است، پیمانکار موظف است بی درنگ و بدون نیاز به دریافت دستور از کارفرما و یا مشاور کارفرما، وارد عمل شده و اقدام های حفاظتی و ایمنی لازم را به عمل آورد.

۲۸-۲-۸ برچیدن کارگاه و تمیز کردن محوطه کارگاه.

۲۸-۲-۱ پیمانکار موظف است طبق برنامه زمانی پیمان، پس از پایان عملیات موضوع پیمان نسبت به جمع آوری ساختمان های موقت، مصالح بازیافتی، تأسیسات و تجهیزات مستقر در کارگاه، مواد زائد و نخاله و سایر تدارکات خود اقدام نماید. سپس طبق نظر کارفرما و با هماهنگی و نظارت نماینده امور HSE کارفرما نسبت به خارج نمودن آنها از محوطه کارگاه اقدام نموده و محوطه کارگاه را به وضع قابل استفاده به نحوی که مورد قبول کارفرما باشد به ایشان تحویل دهد. در غیر این صورت کارفرما می تواند برای خارج نمودن آنها به هر نحو که مقتضی بداند عمل نموده و هزینه های آن را به علاوه ۱۵٪ پانزده درصد هزینه بالاسری به حساب بدهکاری پیمانکار منظور نماید. در این صورت پیمانکار حق هرگونه اعتراض نسبت به اقدام کارفرما و طرح ادعای ضرر و زیان به اموال و داراییهای خویش را از خود سلب و ساقط می نماید.

۲۸-۲-۸-۲ مسئولیت و هزینه های هرگونه دفن، انتقال یا امحاء مواد و ضایعات بر عهده پیمانکار می باشد. چنانچه طبق نظر کارفرما برای خارج نمودن و یا امحاء مواد و ضایعات، نیاز به اخذ هرگونه دستورالعمل و یا مجوز از مراجع دیگر باشد، پیمانکار موظف است به هزینه خود نسبت به تهیه و کسب آنها اقدام نماید.

۲۸-۲-۹ در صورتی که کارفرما بخواهد ضوابط ویژه ای را درخصوص مقررات کارگاهی در نظر بگیرد باید آن را در اسناد و مدارک پیمان لحاظ نماید.

ماده ۲۹- تأمین مصالح و تجهیزات، حمل و انبارداری آنها

۲۹-۱ پیمانکار باید مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی، از جمله تجهیزات و کالاهای با زمان ساخت و تحویل طولانی^{۳۶} را طبق اسناد و مشخصات فنی پیمان و بر اساس برنامه زمانی، از فهرست منابع فروشندگان دستگاه مرکزی کارفرما به علاوه سایر منابع مورد تأیید کارفرما، مطابق پیوست شماره ۱۵ پیمان تأمین کند.

۲۹-۲ پیمانکار باید تمام مصالح و تجهیزات را طبق مشخصات تعیین شده در پیوست شماره ۱۹ پیمان، بسته بندی و به محل کار ارسال کند.

کلیه اقدامات لازم جهت ارسال مصالح و تجهیزات به محل کارگاه از جمله بیمه، بارگیری، حمل، تخلیه، ترخیص و کلیه امور گمرکی در کشور مبدأ و جمهوری اسلامی ایران، به عهده و هزینه پیمانکار است، مگر آنکه در پیوست شماره ۱۹ به نحو دیگری تصریح شده باشد. کارفرما باید در موارد مقتضی، همکاری و هماهنگی لازم را برای معرفی پیمانکار، به عمل آورد. مسئولیت جبران هر نوع خسارت به اموال و اشخاص ثالث در اثر حمل مصالح و تجهیزات، به عهده و هزینه پیمانکار است.

۲۹-۳ هرگاه بر اساس پیوست شماره ۱۳ پیمان، تأمین بخشی از مصالح و تجهیزات پروژه به عهده کارفرما باشد، با ورود مصالح و تجهیزات در تعهد کارفرما به کارگاه، پیمانکار آنها را در حضور نماینده کارفرما بازرسی چشمی^{۳۷} می کند و هرگونه اشکال و کمبود آنها صورت مجلس می شود. در این صورت، کارفرما اشکال و کمبودها را رفع کرده و یا با پرداخت

۴-۲۹ هزینه مربوط، رفع اشکال و یا کمبودها را از پیمانکار می خواهد. به هر حال، با ورود هر نوع کالا به کارگاه، حراست، حفاظت و انبارداری آنها به عهده پیمانکار است. در صورتی که در مصالح و تجهیزات تأمین شده توسط کارفرما، معایب پنهانی وجود داشته باشد که در بازرسی های یاد شده (بازرسی های چشمی) مشاهده نشده است، پیمانکار با دستور کارفرما موظف به رفع این نوع معایب، به هزینه کارفرماست. مسئولیت تأخیرات کار ناشی از رفع این نوع معایب نیز بر عهده کارفرما می باشد.

۵-۲۹ پیمانکار باید مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی پروژه را طبق اصول نگهداری مصالح و تجهیزات در شرایط مناسب، با رعایت دستورالعمل تولیدکنندگان، به نحوی نگهداری کند که آسیبی به آنها وارد نشود. همچنین تا زمان راه اندازی، دوره مجاز انبارداری مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی پروژه نباید به پایان رسیده باشد. برای این کار از جمله احداث انبارهای سرپوشیده، فضای باز، محوطه سازی های لازم، قفسه بندی، حصارکشی، ایجاد روشنایی لازم، تهیه سیستم های انبارداری نرم افزاری و سخت افزاری مناسب، سیستم گرمایش و سرمایش، دفاتر کارکنان کالای پروژه از تعهدات پیمانکار است. در صورت بروز هرگونه عیب در مصالح و تجهیزات که ناشی از نقض تعهدات فوق الذکر پیمانکار است، وی موظف به رفع عیب با مسئولیت و هزینه خود می باشد.

۶-۲۹ پیمانکار باید تمام مصالح و تجهیزات موضوع پیمان را به صورت نو و طبق مشخصات فنی تأمین کند. مسئولیت برگشت تجهیزات مستعمل و جایگزینی آنها با تجهیزات نو که مورد قبول کارفرما باشد و نیز هر نوع تأخیر در اتمام کارهای ناشی از آن، به عهده و هزینه پیمانکار است.

ماده ۳۰- ماشین آلات و ابزارآلات و تأسیسات موقت

پیمانکار موظف به تأمین ماشین آلات و ابزارآلات و تأسیسات موقت از جمله موارد زیر می باشد، به جز مواردی که تأمین آنها طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان، در تعهد کارفرما است:

۱-۳۰ تمام ماشین آلات و ابزارآلات مورد نیاز اجرای کار، طبق برنامه زمانی پیوست شماره ۱۴ پیمان؛

تبصره: خروج ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار از کارگاه، پس از تأیید کارفرما درخصوص پایان نیاز به آنها طبق برنامه زمان بندی پروژه مجاز است.

۲-۳۰ احداث یا تأمین تأسیسات موقت مربوط به آب، فاضلاب، برق، گاز، مخابرات، سوخت و شبکه های مورد نیاز آنها و تأمین اقلام مربوطه و احداث تأسیسات و کارگاه های جانبی مورد نیاز، برای انجام، تکمیل و تحویل کار طبق مشخصات فنی.

ماده ۳۱- تهیه روش های اجرایی و نقشه های کارگاهی

۱-۳۰ پیمانکار موظف است قبل از اجرای هر بخش از عملیات ساختمان و نصب، روش های اجرایی و برنامه کنترل کیفی لازم را برای نظارت و بازرسی عملیات، به مشاور کارفرما تسلیم کرده تا پس از تأیید مشاور کارفرما، به آنها عمل کند.

۲-۳۰ پیمانکار موظف است نقشه های کارگاهی مورد نیاز کارهای ساختمان و نصب را طبق بند ۷-۴ شرایط عمومی، تهیه کرده و تحویل دهد و بر اساس آنها عمل کند.

ماده ۳۲- برنامه پیشرفت کار

۳۲-۱ پیمانکار موظف به رعایت دقیق برنامه زمانی پیشرفت کار درج شده در پیوست شماره ۱۴ پیمان و برنامه های ذکر شده در بند ۳-۲ شرایط عمومی است.

۳۲-۲ پیمانکار می تواند در طول اجرای کار، تغییرات پیشنهادی در برنامه زمانی را بدون آنکه باعث تأخیر در اتمام کل کار و یا قسمت های اصلی آن شود، برای تصویب به کارفرما ارائه کند.

۳۲-۳ در مواردی از تغییرات در برنامه پیشرفت کار، که منجر به تغییر در مدت پیمان و یا مدت انجام قسمت های اصلی پیمان شود، بر اساس ماده ۶۴ عمل می شود.

۳۲-۴ پیمانکار موظف است گزارش پیشرفت کارها را ماهانه و یا در دوره های زمانی مندرج در اسناد پیمان، به کارفرما تسلیم کند. این گزارش، شامل مواردی از قبیل درصد تکمیل شده فعالیت های مختلف، مواردی که نسبت به برنامه تأخیر دارد و برنامه پیشنهادی پیمانکار برای جبران تأخیرها می باشد. پیمانکار باید فهرست عوامل درگیر در کارهای ساختمان و نصب، از جمله پیمانکاران جزء، نیروی انسانی و ماشین آلات ساختمانی مربوط را به کارفرما تسلیم کند.

۳۲-۵ در موارد اختلاف پیمانکار و کارفرما درخصوص برنامه زمانی پیمان، پیمانکار موظف به ادامه عملیات طبق آخرین برنامه زمانی مصوب بوده و به هیچ عنوان حق تعویق یا متوقف نمودن کل کار و یا بخش هایی از کار را ندارد، مگر اینکه دو طرف به نحو دیگری توافق کنند. در شرایط بروز چنین اختلافی، کارفرما نیز باید به تعهدات خود طبق آخرین برنامه زمانی عمل کند.

ماده ۳۳- فروشندگان و پیمانکاران جزء

۳۳-۱ مسئولیت تمام کارها و خدمات انجام شده به وسیله مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء به عهده پیمانکار است. همچنین وی مسئولیت رفتار و اعمال کارکنان آنها را نیز به عهده دارد.

۳۳-۲ تمام هماهنگی ها و ارتباط با کارفرما در زمینه کارهای موضوع پیمان، مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء، تنها به وسیله پیمانکار انجام می شود.

۳۳-۳ انتخاب فروشندگان مصالح و تجهیزات، از بین فهرست فروشندگان دستگاه مرکزی کارفرما به علاوه سایر منابع مورد تأیید کارفرما، به شرح پیوست شماره ۱۵ پیمان انجام می شود.

۳۳-۴ انتخاب مهندسان طراح برای کارهای طراحی و مهندسی و پیمانکاران جزء برای عملیات ساختمان و نصب پس از معرفی به کارفرما و تأیید وی، صورت می گیرد.

۳۳-۵ به کارگیری مهندسان طراح، فروشندگان مصالح و تجهیزات و پیمانکاران جزء، به شرح بندهای ۳۳-۳ و ۳۳-۴ دلیل وجود هیچ گونه ارتباط قرار دادی بین کارفرما با آنان نیست و کارفرما هیچ گونه مسئولیتی در قبال انجام تعهدات پیمانکار نسبت به آنان ندارد. همچنین، تأیید مهندسان طراح، فروشندگان مصالح و تجهیزات و پیمانکاران جزء عملیات ساختمان و نصب، از سوی کارفرما، رافع مسئولیت های پیمانکار نیست.

۳۳-۶ انجام کارهای موضوع پیمان توسط مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء، بر اساس قراردادهای فی ما بین پیمانکار با هر یک از آنان صورت می گیرد که طی آنها باید کارفرما به عنوان کارفرمای اصلی و ذینفع درج شود و تمام موازین مرتبط با پیمان پیمانکار و کارفرما، از جمله درج شرط انتقال قرارداد به کارفرما مطابق با زیربندهای ۶۷-۳ و ۶۸-۲ رعایت گردد. در هر حال پیمانکار نمیتواند به موجب قرارداد منعقد با طرف های قراردادی خود، تعهدی را برای کارفرمای اصلی ایجاد نماید.

۳۳-۷ پیمانکار متعهد است بخش هایی از کارهای موضوع پیمان از جمله طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات، اجرای عملیات ساختمان و نصب و راه اندازی را در راستای رعایت قوانین و ضوابط مرتبط با حمایت از تولید داخل از جمله قانون "حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی"، مطابق بخش ۱۰-۲ پیوست شماره ۱۰ پیمان، با رعایت مفاد سایر بندهای این ماده، به شرکت ها، سازمان ها و اشخاص ایرانی واگذار کند.

۳۳-۸ حد مجاز واگذاری کارهای موضوع پیمان به پیمانکاران جزء و آن قسمت از کارهای پیمان که پیمانکار مجاز به واگذاری آن به پیمانکار جزء نمی باشد، به شرح پیوست شماره ۱۵ پیمان می باشد. در هر حال واگذاری کل کارهای پیمان به پیمانکاران جزء مجاز نمی باشد. در صورت عدم رعایت موارد بیان شده در خصوص واگذاری کارها به پیمانکاران جزء مطابق این بند، کارفرما می تواند مطابق ماده ۶۸، پیمان را فسخ نماید.

۳۳-۹ فرایند و نحوه معرفی پیمانکاران جزء به کارفرما در پیوست شماره ۱۵ پیمان مشخص شده است.

ماده ۳۴- مالیات، حق بیمه تأمین اجتماعی، عوارض و سایر حقوق دولتی

۳۴-۱ پرداخت هر نوع مالیات، عوارض، حقوق ورودی و هزینه های گمرکی، حق بیمه تأمین اجتماعی و سایر حقوق دولتی، در ارتباط با کار موضوع پیمان در داخل کشور و یا در سایر کشورهایی که بخش هایی از کارهای موضوع پیمان از قبیل خدمات فنی و مهندسی و یا تأمین مصالح و تجهیزات در آنجا انجام می شود، به عهده و هزینه پیمانکار است، مگر در مواردی که طبق ماده ۴۸ انجام آن، بر عهده کارفرما گذاشته شده باشد. حقوق ورودی و هزینه های گمرکی برای واردات ماشین آلات و ابزار آلات پیمانکار بر عهده پیمانکار می باشد.

تبصره: در خصوص مالیات بر ارزش افزوده، مطابق قانون مربوطه اقدام خواهد شد.

۳۴-۲ هرگاه پس از تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت از طرف پیمانکار، میزان مالیات، عوارض، حقوق ورودی و هزینه های گمرکی، حق بیمه تأمین اجتماعی و سایر حقوق دولتی در داخل کشور افزایش یا کاهش یابد و یا حقوق دولتی جدیدی وضع شود که در ارتباط با کار موضوع پیمان، به پیمانکار تعلق بگیرد، هزینه های ناشی از این تغییرات با توجه به زمان وقوع آن و بر اساس قوانین و مقررات، حسب مورد، بررسی و به حساب بستنکاری یا بدهکاری وی منظور می شود.

ماده ۳۵- دریافت بیمه نامه ها

پیمانکار موظف است تمام بیمه نامه های در تعهد خود را، طبق ماده ۱۵ و بخش ۶-۱ از پیوست شماره ۶ پیمان، از شرکت های بیمه مورد تأیید کارفرما اخذ نموده و قبل از شروع هر قسمت از کار، اصل بیمه نامه های مربوط و یا در صورت موافقت کارفرما، گواهی بیمه نامه ها را به کارفرما تسلیم کند.

ماده ۳۶- محرمانه نگهداشتن اسناد و مدارک پیمان

پیمانکار موظف است تمام اسناد، مدارک، نقشه ها و سایر اطلاعات دریافت شده از کارفرما را محرمانه تلقی کند، مگر در مواردی که افشای سند مطابق دستور مراجع ذیصلاح باشد و یا با توجه به مفاد پیمان در راستای اجرای تعهدات پیمانکار، محرمانگی آن سند، مدرک یا نقشه امکانپذیر نباشد و در بخش ۱۸-۳ پیوست شماره ۱۸ پیمان ذکر شده باشد.

ماده ۳۷- تأییدات پیمانکار

پیمانکار اقرار و تأیید نمود:

۳۷-۱ تمام اسناد و مدارک موجود در پیمان را به شرح ماده ۲ موافقت نامه به دقت مطالعه کرده، از مفاد آنها آگاهی کامل و کافی دارد؛

۳۷-۲ از محل کار بازدید به عمل آورده و از شرایط جغرافیایی و عمومی منطقه از جمله وضعیت آب و هوا، راه های دسترسی، نیروی انسانی، مصالح و تجهیزات، ماشین آلات و ابزار آلات قابل تأمین از محل و سایر شرایطی که به نحوی بر قیمت، سرعت پیشرفت کار، کیفیت و سایر تعهدات پیمانکار مؤثرند، آگاهی کامل و کافی حاصل نموده است؛

۳۷-۳ از قوانین و مقررات مربوط از جمله قوانین و مقررات مالیات ها، عوارض، بیمه، کار، تأمین اجتماعی و سایر قوانین و مقرراتی که به نحوی بر قیمت، سرعت پیشرفت کار، کیفیت و سایر تعهدات پیمانکار مؤثرند، آگاهی کامل و کافی دارد و متعهد به رعایت همه آنها است. همچنین پیمانکار از " الزامات بهداشت، ایمنی و محیط زیست و رویه های مدیریت HSE کارفرما " ، قوانین و مقررات مربوط به طرح طبقه بندی مشاغل، مقررات مشاغل سخت و زیان آور، مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار، قوانین و مقررات زیست محیطی منطقه ای، ملی و محلی اطلاع کامل و کافی دارد. مسئولیت پرداخت خسارات و جرائم عدم اجرای الزامات، قوانین، مقررات و مصوبات فوق الذکر متوجه پیمانکار خواهد بود. پیمانکار نمیتواند اظهار به عدم آگاهی و اطلاع از قوانین و مقررات مربوطه نماید و کارفرما هیچ گونه مسئولیتی در این زمینه نخواهد داشت؛

- ۳۷-۴ از مشخصات و ماهیت کلی پروژه و کارهای در دست اجرا به وسیله کارفرما و سایر پیمانکاران وی که در انجام موضوع پیمان به نحوی مؤثرند، آگاه است؛
- ۳۷-۵ تمام نقشه ها و گزارش های گمانه زنی و یا اکتشافی و سایر آزمایش های مربوط به شناخت شرایط روی سطح زمین و زیر سطح زمین محل اجرای کار و یا محوطه های مجاور آن را، که از سوی کارفرما دریافت کرده است، به دقت مطالعه کرده و بر مبنای این اطلاعات از شرایط فیزیکی محل اجرای کار آگاهی دارد؛
- ۳۷-۶ تمام اسناد، مدارک، نقشه ها، گزارش ها و اطلاعات درج شده در اسناد پیمان را با مشاهدات محلی، اطلاعات جمع آوری شده و سایر بررسی ها و نتایج حاصل از آزمایش ها، اکتشاف ها و مطالعات تطبیق داده و موارد مغایرت، اشتباه و ناهمگونی اطلاعات را به اطلاع کارفرما می رساند و پاسخ کارفرما برای وی قابل قبول است و به طور کلی اسناد و مدارک پیمان برای درک تمام جنبه های پیمان در جهت اجرای کارهای موضوع پیمان، کامل و کافی است؛
- ۳۷-۷ در زمان انعقاد پیمان، پیمانکار مشمول قانون منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری، مصوب بیست و دوم دیماه ۱۳۳۷ نیست و متعهد می گردد که مراعات قانونی لازم درخصوص عدم شمولیت قانون موصوف را در مدت پیمان بنماید، در غیر این صورت به ترتیب زیر عمل می گردد:
- ۳۷-۷-۱ چنانچه در طول مدت پیمان، خلاف اقرار پیمانکار مبنی بر شمولیت قانون فوق الذکر در زمان انعقاد پیمان، برای کارفرما محرز شود، پیمان حاضر با توجه به ماده ۲ (دو) قانون موصوف، باطل تلقی شده و کارفرما ضمن ضبط و وصول تضمین انجام تعهدات و سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار، بطلان پیمان را طی یک ابلاغیه به پیمانکار اعلام می نماید. در اینصورت کلیه مفاد بندهای ۴-۶۸ الی ۱۱-۶۸ که در مورد اقدام طرفین پیمان درخصوص اجرای کارها است، مورد قبول پیمانکار و کارفرما بوده و کارفرما برای تحویل کارهای انجام شده و تسویه حساب با پیمانکار، مطابق بندهای مذکور عمل مینماید؛
- ۳۷-۷-۲ هرگاه پس از امضای پیمان تا تحویل موقت، تغییراتی در صاحبان سهام، میزان سهام، مدیران یا بازرسان شرکت پیمانکار به وجود آید که مشمول قانون مذکور گردد، کارفرما پیمان را مطابق ماده ۶۸، فسخ می نماید.
- ۳۷-۷-۳ هرگاه پس از امضای پیمان تا تحویل موقت، تغییراتی در دستگاه های دولتی یا کارفرما به وجود آید که مشمول قانون مذکور گردد، به محض وقوع منع قانونی، پیمانکار مکلف است که مراتب را به کارفرما اعلام کند. در صورتی که مانع قانونی ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ اعلام پیمانکار، رفع نگردد، کارفرما طبق ماده ۶۷، پیمان را خاتمه می دهد. چنانچه برای کارفرما محرز شود، علی رغم اطلاع پیمانکار از منع قانونی، تعمداً مراتب توسط وی به کارفرما اعلام نگردیده است، کارفرما پیمان را مطابق ماده ۶۸، فسخ می نماید؛
- ۳۷-۸ در مراحل مناقصه، ارجاع کار و انتخاب وی به عنوان پیمانکار، واسطه ای وجود نداشته و حق دلالی یا کمیسیون یا حق العمل، پاداش، تحفه، هدیه، رشوه و نظایر آن به صورت نقدی و غیر نقدی نپرداخته یا متعهد به آن نشده است. در صورتی که پیمانکار مرتکب یکی از تخلفات اشاره شده در آیین نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه های اجرایی، بنا بر تشخیص مراجع ذیصلاح شود، کارفرما پیمان را مطابق ماده ۶۸، فسخ می نماید؛
- ۳۷-۹ تعهدات و مسئولیت های پیمانکار در برابر حسن اجرا و تکمیل به موقع کار موضوع پیمان، طبق مفاد پیمان، بدون قید و شرط است و در صورت انجام یا عدم انجام هر یک از تعهدات کارفرما در راستای پیمان حاضر از جمله موارد مندرج در ذیل، پیمانکار باید بدون هیچگونه خدشه و خللی تعهداتش را به انجام رساند، مگر اینکه در مفاد پیمان به نحو دیگری بیان شده باشد:
- ۳۷-۹-۱ بازرسی و یا مشاهده کارها به وسیله کارفرما؛
- ۳۷-۹-۲ پرداخت صورت وضعیت های موقت یا قطعی؛
- ۳۷-۹-۳ صدور گواهی تحویل موقت؛
- ۳۷-۹-۴ بهره برداری از تمام و یا بخشی از کار، به وسیله کارفرما؛
- ۳۷-۹-۵ هر نوع تأیید کارها به وسیله کارفرما و یا عدم تأیید به موقع وی؛

۳۷-۹-۶ هر نوع بررسی و یا تأیید مدارک ارسالی پیمانکار، از سوی کارفرما؛

۳۷-۹-۷ هر نوع بازرسی، آزمایش و یا تأیید، به وسیله مؤسسات ثالث؛

۳۷-۹-۸ انجام برخی از تعهدات پیمانکار از جمله هر نوع رفع عیب در کارهای انجام شده، از سوی کارفرما؛

تبصره: موارد بهره برداری و نگهداری نادرست از کارها از سوی کارفرما و استهلاك و فرسایش متعارف دوران بهره برداری، از شمول این بند مستثنا است.

فصل ۶: هماهنگی با سایر پیمانکاران

ماده ۳۸- هماهنگی با سایر پیمانکاران مرتبط با موضوع پیمان

۱-۳۸ پیمانکار موظف است امکان دسترسی و سایر تسهیلات مورد نیاز کار در قسمتهای مختلف، مرتبط با سایر پیمانکاران طرف قرارداد با کارفرما را برای آنها فراهم آورد. هماهنگی برای انجام اتصالات مختلف در مرزهای کاری ۳۸ پیمانکار با سایر پیمانکاران و انجام اتصال ها، به عهده و هزینه پیمانکار است. جزئیات نحوه هماهنگی های متقابل پیمانکار با سایر پیمانکاران و وظایف پیمانکار در قبال آنان، در شرایط خصوصی مشخص می شود.

۲-۳۸ هرگونه هماهنگی های مورد نیاز خارج از موارد قید شده در بند ۱-۳۸ از سوی مشاور کارفرما صورت می گیرد، مگر آنکه در شرایط خصوصی، به نحو دیگری بیان شده باشد.

۳-۳۸ هرگاه در شرایط خصوصی، فعالیت سایر پیمانکاران طرف قرارداد با کارفرما، در ارتباط با پروژه یا گروه های اجرایی دیگر، در مرزهای کاری پیمانکار پیش بینی نشده باشد و کارفرما پس از عقد این پیمان تصمیم به انجام کارهای یاد شده داشته باشد، لازم است قبل از هرگونه اقدام، مراتب به همراه جزئیات نحوه هماهنگی های لازم را به پیمانکار اطلاع دهد. هزینه های احتمالی و افزایش مدت پیمان ناشی از این تصمیم کارفرما، مطابق ماده ۴۹ صورت می پذیرد.

۴-۳۸ پیمانکار موظف است در پایان کار هر یک از پیمانکاران دیگر مرتبط با پروژه که کار آنان به نحوی ممکن است در کیفیت و عملکرد کار او مؤثر واقع شود، کنترل ها و بازرسی های لازم را با هماهنگی مشاور کارفرما به عمل آورد و در صورت لزوم، اصلاحات مورد نظر خود را از طریق مشاور کارفرما، به آنان اطلاع دهد.

فصل ۷: تعهدات و مسئولیتهای کارفرما

ماده ۳۹- تعیین نماینده

۱-۳۹ کارفرما باید قبل از تاریخ شروع کار، فردی را به عنوان نماینده کارفرما به پیمانکار معرفی کند. حدود اختیارات و وظایف نماینده کارفرما در بخش ۱-۴ پیوست شماره ۱۳ پیمان مشخص شده است. کارفرما در طول مدت پیمان می تواند نماینده خود را تعویض و شخص دیگری را به جای وی تعیین نموده و به پیمانکار معرفی کند.

۲-۳۹ نماینده کارفرما، همواره در طول مدت پیمان به نمایندگی از طرف کارفرما اقدام می کند و تمام اطلاعات، ابلاغیه ها، دستورکارها و تصویب ها، در حدود اختیارات و وظایف محوله، به وسیله وی صادر می شود و همچنین اطلاعات و درخواست های پیمانکار، به عنوان کارفرما و خطاب به وی صادر می گردد.

۳-۳۹ نماینده کارفرما در طول مدت پیمان می تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به شخص یا اشخاص دیگری واگذار کند و در این صورت، باید طی اطلاعاتی ای شخص یا اشخاص یاد شده را همراه با حدود اختیارات و وظایف مربوط، به پیمانکار معرفی کند. دستور، ابلاغیه و اقدام ها از طرف اشخاص معرفی شده توسط نماینده کارفرما، زمانی به منزله دستور، ابلاغیه و اقدام های کارفرما تلقی می شود که در محدوده اختیارات و وظایف آنها که در اطلاعات صادره از سوی نماینده کارفرما بیان شده است، باشد. اشخاص معرفی شده فوق ممکن است در طول مدت پیمان تعویض شوند که در این صورت، باید مراتب کتباً به پیمانکار اعلام شود.

ماده ۴۰- تحویل زمین و دادن اطلاعات مرتبط با آن

۱-۴۰ کارفرما باید طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان، امکان قانونی و عملی برای در اختیار گرفتن محل های مورد نیاز اجرای کار و راه های دسترسی پیمانکار به آنها و همچنین، تمام حریم ها و اراضی اضافی مورد نیاز برای احداث تأسیسات موقت جنبی و پشتیبانی به وسیله پیمانکار را در موعد مقرر مطابق برنامه زمانی فراهم کند.

۲-۴۰ تمام هزینه های تحصیل اراضی و یا مستحقات واقع در اراضی مورد نظر، به عهده کارفرماست.

۳-۴۰ کلیه اطلاعات مربوط به اراضی مورد نیاز اجرای کار از جمله موارد زیر باید در اسناد فنی پایه، در بخش ۱۸-۱ پیوست شماره ۱۸ پیمان، آورده شده باشد.

۱-۳-۴۰ نقشه برداری کلی محل اجرای کار، حاوی نقاط مرجع و نشانه و تأسیسات مهم واقع در آن؛

۲-۳-۴۰ اطلاعات زیرسطح زمین (در مواردی که طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان، به عهده کارفرما باشد)؛

۳-۳-۴۰ سایر اطلاعات و ضوابط حاکم بر محل اجرای کار، از قبیل ضوابط زیست محیطی و کاربری زمین؛

۴-۴۰ چنانچه علیرغم اعلام قبلی و کتبی کارفرما، پیمانکار بیش از ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ تعیین شده در برنامه زمانی مقرر، برای تحویل گرفتن زمین تأخیر نماید، کارفرما میتواند طبق ماده ۶۸، پیمان را فسخ نماید. در صورت عدم فسخ پیمان بعد از مهلت ۲۸ (بیست و هشت) روز، چنانچه پیمانکار پس از این مهلت مبادرت به تحویل گرفتن، زمین نماید، به تناسب روزهای تأخیر در تحویل زمین و به میزان درج شده در شرایط خصوصی مرتبط با ماده ۶۶ پیمانکار موظف به پرداخت خسارت به کارفرما می باشد.

تبصره: چنانچه پیمانکار تحویل گرفتن زمین را به دلایلی که ناشی از عدم اجرای کامل تعهدات کارفرما در این خصوص است، امکان پذیر نداند، موظف است ظرف ۷ (هفت) روز از دریافت اعلام کتبی کارفرما، دلایل خود را به صورت کتبی به وی اعلام نماید. در صورتی که بین طرفین پیمان، ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز پس از تاریخ تعیین شده برای تحویل زمین در برنامه زمانی مقرر، توافق حاصل نشود موضوع اختلاف مطابق بند ۷۵-۱، به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع داده می شود.

۵-۴۰ در صورتی که کارفرما در تحویل تمام یا قسمتی از زمین به پیمانکار، مطابق برنامه زمانی مقرر تأخیر داشته باشد، پیمانکار می تواند

مطابق بند ۶۵-۲، جبران هزینه های ناشی از تأخیر مذکور را درخواست نماید. همچنین مطابق ماده، تمدید مدت پیمان با لحاظ تأثیر تأخیر تحویل زمین در اتمام کارهای پیمان صورت می پذیرد. چنانچه تأخیر در تحویل زمین بیش از مهلت های تعیین شده در بند ۶۹-۱ گردد، پیمانکار میتواند مطابق ماده ۶۹، پیمان را خاتمه دهد.

ماده ۴۱- دقت اطلاعات و مدارک

۴۱-۱ قبل از صحه گذاری اطلاعات و اسناد و مدارک فنی پیمان توسط پیمانکار، مسئولیت صحت و دقت اطلاعات و اسناد و مدارک فنی به عهده کارفرما می باشد.

۴۱-۲ پس از صحه گذاری اسناد و مدارک فنی پیمان توسط پیمانکار، صرفاً مسئولیت اسناد و مدارکی که مطابق بند ۷-۱ شرایط عمومی از سوی پیمانکار نیاز به صحه گذاری نباشد، به عهده کارفرماست و هرگونه خسارت، هزینه اضافی وارده به پیمانکار و ایجاد تأخیر در اجرای پروژه ناشی از عدم صحت یا دقت اطلاعات داده شده به پیمانکار، متوجه کارفرما می باشد.

ماده ۴۲- پرداخت صورت وضعیت ها و پیش پرداخت

۴۲-۱ کارفرما باید صورت وضعیت های پیمانکار و پیش پرداخت را مطابق مواد ۵۳ و ۵۷ و پیوست شماره ۵ پیمان، در موقع مقرر به وی پرداخت نماید. در صورت تأخیر در پرداخت صورت وضعیت ها و پیش پرداخت، خسارت تأخیر در پرداخت مطابق پیمان به پیمانکار تعلق می گیرد.

۴۲-۲ در صورت تأخیر بیش از حد مقرر مندرج در ماده ۶۹ برای پرداخت صورت وضعیتها یا پیش پرداخت، پیمانکار می تواند مطابق ماده مذکور، پیمان را خاتمه دهد.

ماده ۴۳- بررسی به موقع مدارک تسلیمی پیمانکار

کارفرما باید مدارک تسلیمی پیمانکار را که مطابق مفاد پیمان، از طرف پیمانکار تحویل وی می شود، در موعد تعیین شده در برنامه زمانی یا دیگر اسناد پیمان رسیدگی کرده و حسب مورد، نظر خود را کتباً اعلام کند.

ماده ۴۴- بیمه نامه های در تعهد کارفرما

در - کارفرما باید بیمه نامه های در تعهد خود، موضوع ماده ۱۷ و بخش ۶-۲ پیوست شماره ۶ پیمان را در موعد مقرر برنامه زمانی موضوع بخش ۱۳-۳ پیوست شماره ۱۳ پیمان، تهیه کند.

ماده ۴۵- صدور مجوزها

۴۵-۱ کارفرما باید مطابق برنامه زمانی و مفاد پیمان، مجوزها و تأییدیه های مورد نیاز برای ایفای تعهدات پیمانکار را صادر نماید.

۴۵-۲ کارفرما در موارد مقتضی برای اخذ مجوزهای قانونی از سازمان های ذیربط از جمله مجوزهای لازم برای ترخیص مصالح و تجهیزات وارداتی، اخذ روادید ورود، مجوز کار، پروانه اقامت و مجوز خروج برای کارکنان خارجی پیمانکار، اخذ گذرنامه و روادید برای کارکنان ایرانی پیمانکار، با پیمانکار همکاری نموده و هماهنگی های لازم را به عمل می آورد.

ماده ۴۶- تسهیلات دوران ساختمان و نصب

کارفرما باید بر اساس پیوست شماره ۱۴ پیمان، ماشین آلات و ابزارآلات، آب، برق، بخار، گاز، تلفن و هر نوع تسهیلات دیگر در تعهد خود را، در موعد مقرر در برنامه زمانی موضوع بخش ۱۳-۳ پیوست شماره ۱۳، تأمین کند.

ماده ۴۷- انجام به موقع کارهای طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و ساختمان و نصب در تعهد کارفرما

۴۷-۱ کارفرما باید نسبت به انجام کارهای در تعهد خود، از قبیل تأمین بخش هایی از دانش فنی پایه، خرید لیسانس، طراحی، مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات، مواد اولیه، عملیات ساختمان و نصب و نیز تأسیسات جانبی در خصوص آب، برق، بخار و سوخت^{۳۹} و سایر مواد شیمیایی و کاتالیست مورد نیاز عملیات راه اندازی و آزمایش های عملکردی که طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان، به عهده وی گذاشته شده است، بر اساس برنامه زمانی موضوع بخش ۱۳-۳ پیوست شماره ۱۳، اقدام کند.

۴۷-۲ هرگاه مطابق این ماده، امکان تأمین بخشی از کارهای مورد تعهد کارفرما در موعد مقرر، برای او میسر نباشد، مراتب به پیمانکار ابلاغ می شود تا او نسبت به تجدید نظر در برنامه زمانی و ارائه گزارش آثار ناشی از این تجدید نظر اقدام کند، به نحوی که تا حد ممکن، از تأخیر در اتمام کار جلوگیری شود. در صورت تأخیر در اتمام کارهای پیمان ناشی از عدم به موقع انجام کارهای در تعهد کارفرما، درخصوص تمدید پیمان مطابق ماده ۶۴ اقدام خواهد شد. پیمانکار می تواند جبران هزینه های اضافی ناشی از عدم به موقع انجام تعهدات کارفرما را، مطابق بند ۶۵-۲ درخواست نماید.

ماده ۴۸ - پرداخت حقوق و هزینه های گمرکی

پرداخت حقوق و هزینه های گمرکی تنها برای واردات مصالح و تجهیزاتی که در شرایط خصوصی مشخص شده است، بر عهده و هزینه کارفرماست.

فصل ۸: تغییر در کارها

ماده ۴۹- تغییر در کارها

۱-۴۰ کارفرما در چارچوب کلی موضوع پیمان، در طول مدت پیمان تا پیش از تحویل موقت، می تواند افزایش و یا کاهش مقادیر، حذف برخی از کارها، تغییر در مشخصات کارها و یا انجام کار جدید را از پیمانکار بخواهد و پیمانکار موظف است با رعایت سایر بندهای این ماده و مفاد پیمان، اقدام نماید.

۲-۴۰ پیمانکار می تواند برای بهبود کیفیت و بازدهی کارها، رعایت دقیق تر الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE و یا در راستای مهندسی ارزش، تغییراتی را در کارها به کارفرما پیشنهاد کند. کارفرما محق است اینگونه تغییرات را قبول یا رد نماید. عدم پذیرش تغییرات پیشنهادی پیمانکار از سوی کارفرما، رافع مسئولیت پیمانکار در اتمام و تحویل کارها طبق مشخصات فنی پیمان نیست. چنانچه پیشنهاد های مذکور در راستای مهندسی ارزش^{۴۰} باشد، این پیشنهادها باید با هدف کاهش هزینه های کارفرما در مدت پیمان و یا دوره بهره برداری و با لحاظ حفظ یا ارتقاء کیفیت و کارایی کارها، مطابق دستورالعملهای مهندسی ارزش مندرج در بخش ۱۸-۱-۸ پیوست شماره ۱۸ پیمان ارائه شوند. در این حالت پاداش پیمانکار درخصوص مهندسی ارزش نیز مطابق پیوست مذکور محاسبه و پرداخت می شود.

۳-۴۰ حد مجاز تغییر در کارها

۱-۳-۴۰ مجموع مبالغ کارهای افزایش یافته اعم از افزایش مقادیر، تغییر در مشخصات و یا انجام کار جدید، نباید بیش از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ پیمان شود.

۲-۳-۴۰ مجموع مبالغ کارهای کاهش یافته اعم از کاهش مقادیر، تغییر در مشخصات و یا حذف کارها، نباید بیش از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ پیمان شود. اگر مجموع مبالغ کاهش یافته بیش از حد مذکور شود، پیمانکار می تواند ضمن اتمام کارهای در دست اقدام، پیمان را طبق ماده ۶۹ خاتمه دهد، یا ضمن موافقت کتبی خود با کاهش یاد شده، انجام کارهای پیمان را ادامه دهد. در هر حال حذف کامل یکی از بخش های طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و یا ساختمان و نصب، مجاز نمی باشد. همچنین در صورتی که عدم ابلاغ کارهای مربوط به مبالغ مشروط (موضوع ماده ۵۴) منجر به کاهش کاری بیش از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ پیمان شود، حق برای پیمانکار درخصوص خاتمه پیمان مطابق ماده ۶۹، ایجاد نمی گردد.

تبصره: رعایت سقف ۲۵ (بیست و پنج) درصد (ذکر شده در زیربندهای ۱-۳-۴۹ و ۲-۳-۴۹)، به صورت جداگانه در هر یک از بخش های طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و یا ساختمان و نصب، تنها در صورتی که در شرایط خصوصی بیان شده باشد، الزامی است.

۴-۴۹ تنظیم " سند دستور تغییر کار"

۱-۴-۴۹ پیمانکار موظف است با دریافت درخواست و یا تأیید کارفرما در انطباق با بندهای ۱-۴۹ الی ۲-۴۹، ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز، محاسبات مربوط به تأثیر تغییرات در هزینه و مدت پیمان و نیز تأثیر تغییرات بر کیفیت کارهای پیمان و یا دیگر موارد متأثر از تغییر کارها را به کارفرما گزارش نماید. در صورتی که تأمین مصالح و تجهیزات مطابق تغییر کار مورد درخواست کارفرما امکان پذیر نباشد یا انجام تغییر کار منجر به کاهش اساسی کیفیت کار طبق اسناد و مدارک فنی پیمان شود و یا این تغییر کار با الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما در تناقض باشد، پیمانکار می تواند با ذکر دلایل، عدم امکان انجام این تغییرات را در گزارش مذکور بیان نماید.

۲-۴-۴۹ هزینه تغییر مقادیر یا تغییر کارها باید بر اساس بند ۴۹-۸ محاسبه شود.

۴-۴-۴۹ چنانچه طرفین پیمان درخصوص تغییرات هزینه (بر اساس زیر بند ۴-۴-۴۹) و مدت پیمان ناشی از تغییر کارها توافق نمایند، باید ظرف مدت ۲۱ (بیست و یک) روز از تاریخ ارسال گزارش پیمانکار موضوع زیربند ۴-۴-۴۹-۱، سندی حاوی جزئیات کامل تغییر مقادیر، تغییر کارها، هر نوع تغییر در قیمت و مدت پیمان و سایر اصلاحات مورد نیاز برابر مفاد پیمان تنظیم شود و به امضای صاحبان امضای مجاز طرفین پیمان برسد. این سند به عنوان "سند دستور تغییر کار"، یکی از ضمایم پیمان محسوب می شود و برای طرفین پیمان لازم الاجرا است.

۴-۴-۴۹ در صورت عدم توافق طرفین پیمان درخصوص تغییرات هزینه و مدت پیمان ناشی از تغییر کارها ظرف مدت ۲۱ (بیست و یک) روز از ارسال گزارش پیمانکار (موضوع زیربند ۴-۴-۴۹-۱)، کارفرما باید انجام و یا عدم انجام تغییرات توسط پیمانکار را به وی ابلاغ کند. در صورت دستور کارفرما مبنی بر اجرای تغییرات، به رغم عدم حصول توافق در مورد هزینه و مدت، پیمانکار موظف به انجام تغییرات است و متعاقباً مذاکرات خود را با کارفرما برای حصول به توافق ادامه می دهد. در صورتی که ظرف مدت ۴۲ (چهل و دو) روز از ارسال گزارش پیمانکار (موضوع زیربند ۴-۴-۴۹-۱)، کماکان دو طرف پیمان به توافق نهایی نرسند، موارد اختلاف به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع داده می شود. تا قبل از حل اختلاف مطابق ماده ۷۵، پرداخت به پیمانکار، طبق مبلغ تغییر یافته پیمان، بر اساس محاسبات کارفرما انجام می شود.

تبصره: در صورتی که پیمانکار انجام تمام یا قسمتی از تغییر کار مورد درخواست کارفرما را مطابق زیربند ۴-۴-۴۹-۱ امکان پذیر تشخیص ندهد و ظرف مدت ۲۱ (بیست و یک) روز از ارسال گزارش پیمانکار (موضوع زیربند ۴-۴-۴۹-۱)، بین طرفین پیمان توافق حاصل نشود، اجرای تغییرات انجام نمی گیرد و موضوع بلافاصله توسط کارفرما به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف مطابق بند ۷۵-۱ ارجاع داده می شود. چنانچه پس از حل اختلاف مطابق ماده ۷۵، نظر پیمانکار مورد تأیید قرار نگیرد، به تناسب روزهای تأخیر در اجرای تغییرات مورد درخواست کارفرما و به میزان درج شده در شرایط خصوصی مرتبط با ماده ۶۶، پیمانکار موظف به پرداخت خسارت به کارفرما می باشد.

۵-۴۹ برای مواردی که مطابق پیوست شماره ۲ پیمان، بخشی از کارها بر اساس فهرست مقادیر و بهای واحد برآورد شده باشند، اختلاف مقادیر کارهای انجام شده طبق پیمان، در مقایسه با مقادیر برآوردی اولیه ضمیمه پیمان، به تنظیم "سند دستور تغییر کار" موضوع بند ۴-۴۹ برای انجام تغییرات نیاز ندارد و تغییرات مبلغ پیمان به تناسب حجم ها و مقادیر کارهای انجام شده طبق پیمان و بر اساس قیمت های فهرست مقادیر و بهای واحد با رعایت سقف معین شده در بنده ۴۹-۳ تعیین میگردد. چنانچه اختلاف مقادیر کارهای انجام شده در مقایسه با مقادیر برآوردی اولیه ضمیمه پیمان، ناشی از انجام کارهای جدید باشد، تنظیم "سند دستور تغییر کار" برای انجام تغییرات الزامی است.

۶-۴۹ تغییرات و دوباره کاری ناشی از قصور پیمانکار در انجام کارهای پیمان، تغییر کار تلقی نمی شود و پیمانکار موظف به انجام اینگونه تغییرات پس از تأیید مشاور کارفرما یا کارفرما، به هزینه خود و در مدت پیمان است.

۷-۴۹ در صورتی که پیمانکار بنا بر دستور کارفرما بخشی از کارهای موضوع پیمان را علیرغم نظر فنی خود انجام داده ولی نظر کارفرما از سوی کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف ذیل بند ۷۵-۱ رد شده باشد (موضوع زیربند ۴-۴-۴۹-۲ شرایط عمومی) باید با رعایت بندهای ۴۹-۳ و ۴۹-۴ "سند دستور تغییر کار" تنظیم و کلیه و هزینه های تغییرات، دوباره کاری و اصلاح، محاسبه و به پیمانکار پرداخت شود.

۸-۴۹ نحوه محاسبه مبلغ تغییر کارها

مبلغ تغییر کارها با لحاظ ضوابط کلی زیر و بر اساس روش های تفصیلی مندرج در پیوست شماره ۳ پیمان محاسبه میشود.

۱-۸-۴۹ محاسبه مبلغ تغییر کارهای طراحی و مهندسی

۱-۸-۴۹-۱ در مواردی که کاهش و یا افزایش درخصوص کارهای طراحی و مهندسی ای باشد که قیمت آنها در پیوست شماره ۱ پیمان و یا ساختار شکست قیمت (موضوع زیربند ۴-۲-۳ شرایط عمومی) موجود باشد، حسب مورد بر مبنای قیمت های مندرج در پیوست شماره ۱ و یا ساختار شکست قیمت و مطابق روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ پیمان عمل می شود.

۲-۸-۴۹ در مواردی که کاهش و یا افزایش درخصوص کارهای طراحی و مهندسی ای باشد که قیمت آنها در پیوست شماره ۱ پیمان و یا ساختار شکست قیمت موجود نبوده و مبلغ تغییر کار بر اساس نرخ های موجود در پیوست شماره ۲ قابل محاسبه باشد، بر مبنای پیوست شماره ۲ پیمان و مطابق روش ذکر شده در پیوست شماره ۳، عمل می شود.

۳-۸-۴۹ در صورتی که محاسبه قیمت کارهای افزایش و یا کاهش یافته درخصوص کارهای طراحی و مهندسی، مطابق روش ذکر شده در جزء ۱-۸-۴۹ و ۲-۸-۴۹ امکان پذیر نباشد، روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ پیمان، ملاک عمل می باشد.

۲-۸-۴۹ محاسبه مبلغ تغییر کارهای تأمین مصالح و تجهیزات

۱-۲-۸-۴۹ در مواردی که کاهش کار درخصوص مصالح و تجهیزاتی باشد که قیمت آنها در پیوست های شماره ۱ یا ۲ پیمان موجود باشد، مبلغ مصالح و تجهیزات کاهش یافته، همان قیمت های مندرج در پیوست های مذکور است.

۲-۲-۸-۴۹ در مواردی که افزایش کار درخصوص مصالح و تجهیزاتی باشد که قیمت آنها در پیوست های شماره ۱ یا ۲ پیمان موجود بوده و موعد سفارش گذاری آنها مطابق برنامه تفصیلی (برنامه تفصیلی بیان شده در زیربند ۳-۲-۱ شرایط عمومی) فرا نرسیده باشد، در صورت ارائه درخواست افزایش کار قبل از سفارش گذاری مصالح و تجهیزات مذکور، مبلغ مصالح و تجهیزات افزایش یافته، همان قیمت های مندرج در پیوست های مذکور می باشد.

۳-۲-۸-۴۹ در مواردی که مبلغ تغییر کارها بر اساس جزء ۱-۲-۸-۴۹ و ۲-۲-۸-۴۹ قابل محاسبه نباشد، مبنای محاسبه مبلغ مصالح و تجهیزات افزایش یافته و یا کاهش یافته، بر اساس حداقل سه فقره استعلام قیمت از فهرست منابع مندرج در پیوست شماره ۱۵ پیمان و مطابق روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ می باشد.

تبصره: در صورتی که تغییر کارهای تأمین مصالح و تجهیزات به دلیل تغییر در مشخصات باشد، در این نوع از تغییر کار، مبلغ مصالح و تجهیزات کاهش یافته و افزایش یافته الزاماً می بایستی به روش یکسان محاسبه شوند. در این حالت چنانچه مبلغ مصالح و تجهیزات افزایش یافته، در پیوست شماره ۱ یا ۲ پیمان موجود نباشد. مبلغ مصالح و تجهیزات کاهش یافته و نیز مبلغ مصالح و تجهیزات افزایش یافته، مطابق جزء ۳-۲-۸-۴۹ محاسبه می شوند

۳-۸-۴۹ محاسبه مبلغ تغییر کارهای ساختمان و نصب

۱-۳-۸-۴۹ در مواردی که قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی در پیوست شماره ۲ پیمان موجود باشد، قیمت های مندرج در این پیوست و روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ پیمان ملاک عمل می باشد.

۲-۳-۸-۴۹ در مواردی که قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی در پیوست شماره ۲ پیمان موجود نباشد، قیمت های مندرج در فهرست های بهای پایه سازمان برنامه و بودجه کشور و فهرست های بهای اختصاصی دستگاه مرکزی کارفرما ملاک عمل بوده و مطابق روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ پیمان عمل می شود.

۳-۳-۸-۴۹ چنانچه مطابق جزءهای ۱-۳-۸-۴۹ و ۲-۳-۸-۴۹، محاسبه قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی امکان پذیر نباشد، روش ذکر شده در پیوست شماره ۳ پیمان، ملاک عمل می باشد.

فصل ۹: مشاور کارفرما، بازرسی و کنترل کیفی کار

ماده ۵۰- مشاور کارفرما

۱-۵۰ مشاور کارفرما موضوع ماده ۷ موافقت نامه، به منظور استفاده از خدمات فنی و مهندسی از سوی کارفرما به کار گمارده می شود. حدود وظایف و اختیارات مشاور کارفرما، در پیوست شماره ۸ پیمان درج شده است. همچنین کارفرما ممکن است خدمات بازرسی فنی بخش هایی از کارهای موضوع پیمان را به اشخاص یا مؤسسات فنی ذیصلاح واگذار کند که زیر نظر مشاور کارفرما انجام وظیفه نمایند.

در صورتی که برخی از وظایف و یا اختیارات کارفرما مبنی بر تأیید، تصویب و یا اخذ تصمیم در موارد مختلف در شرایط عمومی، به مشاور کارفرما تفویض شده باشد، در آن صورت، پیمانکار موظف به ارجاع این موارد به مشاور کارفرماست.

۲-۵۰ مشاور کارفرما برای انجام وظایف خود در بخش های مختلف کارهای طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات، عملیات ساختمان و نصب، نمایندگانی را همراه با حدود وظایف و اختیارات آنها تعیین می کند.

۱-۲-۵۰ مشاور کارفرما یا نمایندگان وی، مجاز به کاستن و یا سلب مسئولیت پیمانکار از انجام تعهدات او یا ایجاد حق و یا صدور دستوراتی که منجر به افزایش یا کاهش مدت اجرای پیمان و یا مبلغ پیمان شود نیستند. همچنین نمی توانند حقوقی از کارفرما را ساقط نموده یا بکاهند.

۲-۲-۵۰ مشاور کارفرما باید نمایندگان خود را به کارفرما معرفی نماید تا در صورت تأیید کارفرما، معرفی این نمایندگان توسط مشاور کارفرما به پیمانکار ابلاغ شود. تا زمانی که پیمانکار اینگونه ابلاغ ها را دریافت نکرده است، دستورهای صادر شده از سوی نمایندگان مشاور کارفرما برای او معتبر نیست.

۳-۲-۵۰ دستورالعمل ها، تصمیم ها و گواهی های صادر شده از سوی نماینده مشاور کارفرما به مثابه دستورهای داده شده به وسیله مشاور کارفرماست. اگر پیمانکار نسبت به تصمیم ها و دستورهای نماینده مشاور کارفرما اعتراض داشته باشد، می تواند موارد را به مشاور کارفرما ارجاع کند تا وی تصمیم نهایی را اتخاذ کرده و به پیمانکار ابلاغ نماید.

۴-۲-۵۰ در صورتی که نماینده مشاور کارفرما به کیفیت برخی از کارهای ناقص اعتراض نکرده باشد، مشاور کارفرما می تواند کار یا کارهای انجام شده را بازرسی کند و به پیمانکار دستور رفع نقص آن را بدهد.

۳-۵۰ کارفرما می تواند در طول مدت پیمان، مشاور کارفرما را تعویض کند. در این صورت کارفرما باید مشاور جدید کارفرما را همراه شرح وظایف وی، به پیمانکار معرفی کند.

ماده ۵۱- بازرسی و کنترل کیفی کار

۱-۵۱ پیمانکار موظف به تحویل برنامه های کنترل کیفی کارهای در تعهد خود مطابق پیمان، پیش از شروع هر بخش از کار، به مشاور کارفرماست. این برنامه ها، حاوی سازمان کنترل کیفی پیمانکار، مراحل و روش های انجام آزمایش ها، بازرسی ها و سایر کنترل های لازم است که پس از تأیید مشاور کارفرما ملاک عمل پیمانکار و مشاور کارفرما برای کنترل کیفی عملیات قرار می گیرد.

۲-۵۱ پیمانکار موظف به انجام آزمایش ها و بازرسی های لازم کارها در محل تولید و ساخت مصالح و تجهیزات و یا در محل اجرای کارهای ساختمان و نصب، طبق مفاد پیمان می باشد از جمله برنامه آزمایش و بازرسی که در بخش ۱۰-۱ پیوست شماره ۱۰ پیمان ذکر شده است.

هرگاه انجام آزمایش های اضافی نسبت به موارد پیش بینی شده در پیمان، اعم از آزمایش مجدد و آزمایش های نوع جدید، از پیمانکار درخواست شود، پیمانکار موظف به انجام آن هاست. هزینه آزمایش های اضافی باید توسط کارفرما به پیمانکار پرداخت شود، مگر اینکه آزمایش های اضافی نشان دهد که مصالح و تجهیزات یا کارهای مورد آزمایش معیوب یا ناقص می باشند.

۳-۵۱ نماینده مشاور کارفرما مطابق برنامه آزمایش و بازرسی در مراحل آزمایش ها و بازرسی های فنی کارها حضور می یابد. پیمانکار موظف به تأمین امکانات و تسهیلات و انجام هماهنگی های لازم، در محل تولید و ساخت مصالح و تجهیزات و یا در محل اجرای عملیات ساختمان و نصب، برای نماینده مشاور کارفرماست. کلیه هزینه های مربوطه بر عهده پیمانکار است مگر اینکه در شرایط خصوصی به گونه دیگری توافق شده باشد.

- ۴-۵۱ پیمانکار موظف است در فاصله زمانی منطقی تا انجام آزمایش های مربوط به هر بخش از کارها، برنامه زمانی آن ها را به منظور هماهنگی های لازم، برای حضور نماینده مشاور کارفرما تسلیم کند. در صورت اعلام موافقت مشاور کارفرما مبنی بر انجام آزمایش ها و بازرسی ها بدون حضور نماینده وی و یا عدم حضور نماینده مشاور کارفرما بدون اطلاع قبلی، پیمانکار آزمایش ها را انجام داده و گزارش های مربوط را به مشاور کارفرما تسلیم می کند.
- ۵-۵۱ هرگاه بر طبق آزمایش ها و بازرسی ها و یا با اعلام مشاور کارفرما، قسمتی از کار ناقص یا معیوب باشد، پیمانکار موظف به رفع نقص و اصلاح کار و انجام آزمایش ها و بازرسی های لازم در مورد کارهای اصلاح شده به هزینه خود است. در صورتی که پیمانکار ظرف مدت متعارفی پس از اعلام مشاور کارفرما، نسبت به رفع نقص اقدام نکند، کارفرما می تواند با اخطار قبلی به پیمانکار، نسبت به انجام اصلاحات و رفع نقایص اقدام کرده و هزینه های مربوط را با لحاظ ۱۵ (پانزده) درصد هزینه های بالاسری، به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید.
- ۶-۵۱ هرگاه در نتیجه آزمایش ها و بازرسی ها، اشکال و نواقص مکرر در بخش یا بخش هایی از کارها مشاهده شود که به نظر مشاور کارفرما ناشی از عدم به کارگیری نیروی انسانی ماهر یا مصالح و تجهیزات نامرغوب، یا روش نامناسب، یا عدم به کارگیری ماشین آلات و ابزارآلات به صورت مناسب برای کار باشد، مشاور کارفرما ضمن اطلاع به کارفرما، می تواند دستور توقف اجرای آن بخش یا بخش های کار را تا رفع عیب و جبران کارها از سوی پیمانکار، صادر کند. این موضوع، هیچ حقی را برای پیمانکار به منظور ادعای هزینه اضافی و یا افزایش مدت پیمان ایجاد نمی کند.
- ۷-۵۱ پیمانکار موظف است برای مواردی که کارها نیاز به آزمایش و بازرسی و یا تأیید آنها قبل از پوشیده شدن و یا مدفون شدن دارند، اجازه مشاور کارفرما را برای پوشاندن کار مورد نظر اخذ نموده، سپس اقدام کند، در غیر این صورت با دستور مشاور کارفرما، پیمانکار باید با هزینه و مسئولیت خود، هر نوع پوشش انجام شده را از روی آن کارها برداشته و برای انجام آزمایش ها و بازرسی ها و سپس تأیید مشاور کارفرما آشکار سازد و پس از آن نیز با هزینه و مسئولیت خود، نسبت به پوشاندن مجدد کارها با تأیید مشاور کارفرما اقدام نماید.
- ۸-۵۱ بارگیری و حمل مصالح و تجهیزاتی که بنا به سفارش پیمانکار، به وسیله سازندگان مورد تأیید کارفرما ساخته می شوند، تنها پس از بررسی مدارک بازرسی ساخت و کنترل نهایی و صدور مجوز حمل توسط بازرس فنی و یا مشاور کارفرما مجاز است.
- ۹-۵۱ در موارد ابهام درخصوص تفسیر و یا نتیجه گیری از آزمایش ها و بازرسی های فنی به عمل آمده، موضوع از طریق کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف ذیل بند ۷۵-۱ به مرجع فنی ارجاع داده می شود، تا ابهامات رفع و کارها طبق نظر مرجع فنی انجام شود.

فصل ۱۰: پرداخت های به پیمانکار و تغییرات مبلغ پیمان

ماده ۵۲- شمول مبلغ پیمان

مبلغ پیمان عبارت از مبلغ درج شده در بند ۳-۱ موافقت نامه با اعمال تغییرات احتمالی موضوع ماده ۵۶ است که در برابر انجام تعهدات پیمانکار طبق مفاد پیمان، به پیمانکار پرداخت می شود. مبلغ پیمان از جمله شامل جبران هزینه های زیر، سود و بالاسری پیمانکار است.

۵۲-۱ هزینه نیروی انسانی مورد نیاز برای انجام بخش های مختلف کارهای پیمان اعم از نیروهای مستقیم و نیروهای غیرمستقیم از قبیل عوامل مدیریتی مستقر در کارگاه و یا سایر محل های مرتبط با کار که این هزینه ها شامل دستمزد و تمام مزایای قانونی و سایر هزینه های مرتبط با استخدام و به کارگیری آنان است.

۵۲-۲ هزینه تأمین مصالح و تجهیزات و سایر مواد مورد نیاز برای انجام کار.

۵۲-۳ هزینه تأمین لوازم مصرفی و یدکی دوره پیش راه اندازی و راه اندازی، دوره رفع نقص مطابق پیوست شماره ۱۱ پیمان.

۵۲-۴ هزینه تأمین لوازم مصرفی و یدکی دوره بهره برداری برای مدت مشخص شده در شرایط خصوصی پیمان، مطابق پیوست شماره ۱۱ پیمان.

۵۲-۵ هزینه حمل و نقل و انبار داری مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی و سایر مواد مورد نیاز اجرای کار.

۵۲-۶ هزینه خدمات فنی فروشندگان مصالح و تجهیزات در کارگاه، در موارد لزوم.

۵۲-۷ هزینه های پرداختی به پیمانکاران جزء و مهندسان طراح و صاحبان لیسانس به منظور انجام بخش هایی از کارهای پیمان.

۵۲-۸ هزینه تأمین یا کرایه ماشین آلات و ابزارآلات، تجهیزات و تأسیسات ساختمانی مورد نیاز اجرای کار.

۵۲-۹ هزینه انجام کارها از جمله خدمات و تأمین مصالح و تجهیزات، از محل مبالغ مشروط.

۵۲-۱۰ هزینه رعایت الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE اختصاصی و عمومی.

۵۲-۱۱ هزینه انتقال فناوری و موارد مرتبط با پیوست فناوری از جمله ارتقای توانمندی های فناورانه اعم از توسعه فناوری های سخت توسعه قابلیت های مدیریتی و نیز توسعه سهم داخل مطابق بخش ۱۲-۱ پیوست شماره ۱۲ پیمان.

۵۲-۱۲ هزینه آموزش کارکنان کارفرما، در صورتی که در بخش ۱۲-۲ پیوست شماره ۱۲ پیمان پیش بینی شده باشد.

۵۲-۱۳ هزینه مسافرت و نقل و انتقال کارکنان پیمانکار در اجرای کارهای موضوع پیمان.

۵۲-۱۴ هزینه های مرتبط با بارگیری، حمل، تخلیه، نصب و برچیدن انواع تأسیسات و تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی و ابزارآلات و مواد مصرفی مورد نیاز آن ها.

۵۲-۱۵ هزینه های تجهیز و برچیدن کارگاه از جمله هزینه های مورد نیاز برای احداث، نگهداری، حفاظت، بهره برداری و برچیدن محل اسکان موقت کارکنان در کارگاه و یا اماکن دیگر و دفاتر کار آنان و خدمات و سرویس های جاری مورد نیاز آنها.

۵۲-۱۶ هزینه های مربوط به احداث تأسیسات موقت، از قبیل سیستم های تأمین آب، برق، تلفن، گاز، برای کارگاه و هزینه های جاری آن ها.

۵۲-۱۷ هزینه تهیه و حفظ اعتبار انواع تضامین و بیمه نامه ها.

۵۲-۱۸ هزینه انواع مالیات ها، بیمه تأمین اجتماعی و سایر حقوق و عوارض قانونی مرتبط با پیمان، مگر مواردی که به موجب قوانین و مقررات، بر عهده کارفرما قرار گرفته و در اسناد پیمان بر عهده پیمانکار نباشد.

۵۲-۱۹ سایر هزینه هایی که طبق شرایط خصوصی و مفاد پیمان به عهده پیمانکار است.

ماده ۵۳- پرداخت های موقت

۵۳-۱ پیش پرداخت

به منظور تقویت بنیه مالی پیمانکار و برای تأمین امکانات پیش نیاز اجرای کار، مبلغی به عنوان پیش پرداخت، در برابر دریافت تضمین معتبر مطابق ماده ۱۱، به پیمانکار پرداخت می شود. مبلغ کل پیش پرداخت، تعداد و موعدهای پرداخت اقساط پیش پرداخت، نحوه استهلاك پیش پرداخت و دیگر شرایط مربوط، مطابق پیوست شماره ۵ پیمان می باشد.

۵۳-۲ صورت وضعیت موقت

۵۳-۲-۱ پرداخت ها به پیمانکار، موضوع ماده ۴ موافقت نامه، با توجه به میزان کار انجام شده، مطابق جدول تفکیک مبلغ پیمان برای بخش های مختلف کار در پیوست شماره ۱ پیمان و با لحاظ ساختار شکست قیمت، جدول درصد وزنی کارها و یا جداول مربوط به سایر روش های پرداختی مندرج در زیربند ۳-۲-۴ شرایط عمومی و یا حسب مورد، بر اساس فهرست مقادیر و بهای واحد کارها که در پیوست شماره ۲ درج شده، به روش مذکور در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان صورت می گیرد.

۵۳-۲-۲ قیمت مصالح و تجهیزات پس از حمل به محل کارگاه، در صورت عدم وجود عیب و نقص، با ارائه اسناد بیمه حمل، بازرسی و مدارکی دال بر انتقال مالکیت آنها به کارفرما و عدم وجود مدعی و دارا بودن پوشش بیمه ای مرتبط مطابق اسناد پیمان، در صورت وضعیت ها درج می شود.

تبصره: چنانچه در پیوست شماره ۵ پیمان ذکر شده باشد، درخصوص مصالح و تجهیزات سفارشی که دارای طول زمان ساخت می باشند، کارفرما می تواند با رعایت قانون و مقررات مربوط و بر مبنای پیشرفت مراحل تأمین مصالح و تجهیزات همچون موعد انعقاد قرارداد پیمانکار با فروشنده، صدور مجوز حمل از کارخانه یا انبار فروشنده و تحویل مصالح و تجهیزات در کارگاه، درصدی از مبلغ مصالح و تجهیزات را با اخذ تضمین متناسب و مورد تأیید و ارائه تعهد نامه رسمی مبنی بر تحویل مصالح و تجهیزات مربوط در قبال دریافت مبلغ پرداخت شده و پذیرش ضبط تضمین مذکور در صورت عدم تحویل مصالح و تجهیزات، پرداخت نماید.

۵۳-۲-۳ در پایان هر ماه و یا مقاطع زمانی تعیین شده در بخش ۵-۲ پیوست شماره ۵ پیمان، پیمانکار صورت وضعیت کارهای انجام شده تا آن تاریخ را، با رعایت مفاد زیربند ۳-۴-۲ شرایط عمومی تهیه کرده و ضمن ارسال رونوشت به کارفرما، به مشاور کارفرما تسلیم می کند. تمام اسناد مثبت مورد نیاز باید طبق مفاد پیوست شماره ۲۰ پیمان تحویل شود. ارقام و مقادیر درج شده در صورت وضعیت های موقت و همچنین، پرداخت های مربوط به آن ها جنبه موقت و غیرقطعی دارد، لیکن این مقادیر باید در مقایسه با مقادیر واقعی از دقت کافی برخوردار باشد، به نحوی که هنگام رسیدگی به صورت وضعیت های موقت و قطعی، از بروز مشکلات و صرف وقت جلوگیری شود. مسئولیت تأخیر در رسیدگی به صورت وضعیت ها، ناشی از این امر، به عهده پیمانکار است.

۵۳-۲-۴ مشاور کارفرما باید صورت وضعیت دریافت شده را حداکثر ظرف ۱۴ (چهارده) روز، بررسی و در صورت تأیید، ضمن ارائه رونوشت به پیمانکار، آن را برای کارفرما ارسال نماید. در صورت عدم تأیید کل صورت وضعیت یا بخشی از آن توسط مشاور کارفرما، ضمن تعیین دلایل و موارد عدم تأیید، مشاور کارفرما فقط یکبار می تواند صورت وضعیت را برای اصلاح به پیمانکار عودت دهد. پیمانکار باید صورت وضعیت عودت شده را اصلاح نموده و برای بررسی مجدد به مشاور کارفرما ارسال نماید. پس از آن، مشاور کارفرما ۷ (هفت) روز مهلت دارد تا صورت وضعیت را بررسی کرده و ضمن ارائه رونوشت به پیمانکار، آن را با آخرین اصلاحات، برای کارفرما ارسال نماید.

چنانچه مشاور کارفرما ظرف مهلت های مقرر شده، برای ارسال صورت وضعیت موقت به کارفرما اقدام ننماید، پیمانکار می تواند صورت وضعیت مربوط را مستقیماً به کارفرما ارسال کند. کارفرما باید ظرف مهلت ۲۱ (بیست و یک) روز از تاریخ دریافت صورت وضعیت، مبلغ صورت وضعیت مورد تأییدش را به پیمانکار پرداخت کند. هرگاه به هر دلیل، بررسی و تأیید کارفرما برای پرداخت بیش از ۲۱ (بیست و یک) روز به طول انجامد، کارفرما موافقت می کند که بنا به درخواست پیمانکار، ۷۰ (هفتاد) درصد مبلغ صورت وضعیت تأییدشده مشاور کارفرما را پس از کسر کسور مربوط، به طور علی الحساب به پیمانکار پرداخت نماید.

۵۳-۲-۵ کارفرما می تواند با توجه به نتایج حاصله از انجام آزمایش ها و بازرسی های بعدی و یا کسب اطلاعات و شواهد جدید در موارد زیر، ضمن ارائه دلایل خود به صورت کتبی به پیمانکار، از پرداخت صورت وضعیت، متناسب با مبالغ برآوردی ناشی از موارد زیر، به پیمانکار خود داری کند و در صورت لزوم، پرداخت های قبلی را نیز به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید.

۵۳-۲-۵-۱ در مواردی که بنا بر دلایل غیرقابل انتساب به کارفرما، تمام یا بخشی از کارهای انجام شده دارای عیب و نقص بوده و یا کارهای تکمیل شده قبلی که دچار صدمه شده و نیاز به اصلاح و یا جایگزینی داشته باشد.

۵۳-۲-۵-۲ در صورتی که در بررسی و تأیید صورت وضعیت های قبلی پیمانکار، به هر دلیلی اشتباه رخ داده باشد

- ۳-۵-۲-۵۳ هرگاه به دلیل عدم انجام اصلاحات لازم در کارها در زمان مقرر، کارفرما با توجه به بند رأساً اقدام به اصلاح کارهای معیوب کرده باشد.
- ۴-۵-۲-۵۳ وقوع هر یک از شرایطی که منجر به فسخ پیمان مطابق ماده ۶۸ شود .
- ۵-۵-۲-۵۳ در صورت طرح هر نوع ادعای مالی، از جمله هر نوع ادعای مالکیت علیه کارفرما، ناشی از عملکرد پیمانکار و مرتبط با اجرای پیمان.
- ۶-۵-۲-۵۳ هر عامل دیگری که مطابق اسناد پیمان چنین حقی را که باعث کسر تمام و یا قسمتی از صورت وضعیت پیمانکار شود را به کارفرما دهد.
- ۶-۲-۵۳ پیمانکار تعهد می کند که با دریافت مبلغ هر صورت وضعیت، تمام کارها و مصالح و تجهیزات درج شده در آن صورت وضعیت، به تملک کارفرما درآمده و پیمانکار موظف به رفع هرگونه ادعا و اعتراض اشخاص ثالث، نسبت به آن هاست.
- ۷-۲-۵۳ تأیید و پرداخت مبلغ صورت وضعیت ها به پیمانکار، به معنای تأیید کیفی یا کمی کارها توسط کارفرما نیست از مسئولیت اصلی وی در انجام تعهداتش طبق پیمان نمی کاهد . پیمانکار موظف است کارها را تکمیل کرده، در صورت بروز هر نوع اشکال در کارهایی که صورت وضعیت آن ها پرداخت شده است، نسبت به رفع عیب و یا جایگزینی آن ها اقدام نماید.
- ۸-۲-۵۳ از هر یک از پرداخت های موقت به پیمانکار، مبالغ زیر کسر می شود :
- ۱-۸-۲-۵۳ درصدی مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی که در شرایط خصوصی پیمان مشخص شده است، به عنوان سپرده حسن اجرای کار کسر می شود و در حساب جداگانه ای نزد کارفرما نگهداری می گردد . مقدار سپرده حسن اجرای کار می تواند برای بخش های مختلف کار متفاوت باشد.
- ۲-۸-۲-۵۳ بیمه تأمین اجتماعی، طبق مقررات نافذ در زمان اجرای کار .
- ۳-۸-۲-۵۳ مالیات پیمان، طبق مقررات نافذ در زمان اجرای کار .
- ۴-۸-۲-۵۳ پرداخت های علی الحساب به پیمانکار .
- ۵-۸-۲-۵۳ مبالغ مربوط به استهلاک پیش پرداخت مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی و مفاد مندرج مطابق بخش ۵-۱ از پیوست شماره ۵ پیمان میباشد - .
- ۶-۸-۲-۵۳ هزینه کارهای انجام شده از سوی کارفرما به علاوه بالاسری مربوط که در زمره تعهدات پیمانکار است .
- ۷-۸-۲-۵۳ کلیه خسارات و جرائم مطابق پیمان .
- ۸-۸-۲-۵۳ کلیه پرداخت ها به پیمانکار که به اشتباه صورت گرفته است.
- ۳-۵۳ هرگاه کارفرما نتواند ظرف مدت مقرر، پیش پرداخت و صورت وضعیت های موقت پیمانکار را پرداخت کند، به تناسب مدت تأخیر در پرداخت های مربوط، مبلغی به منظور جبران خسارت ناشی از تأخیر در پرداخت، بر اساس تغییر شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی اعلامی از سوی مرجع ذیصلاح و با رعایت دستورالعمل مندرج در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان، محاسبه شده و به وی پرداخت می شود و پیمان مطابق دستورالعمل مذکور و با رعایت ماده ۶۴ تمدید می شود، مگر اینکه تأخیر در پرداخت ناشی از فعل پیمانکار محسوب شود . در صورت تأخیر پرداخت از سوی کارفرما بیش از مدت مقرر شده در زیربندهای ۱-۶۹ و ۲-۶۹ پیمانکار میتواند مطابق ماده ۶۹ پیمان را خاتمه دهد . در صورت تمایل پیمانکار برای ادامه کار، حقی برای پیمانکار مازاد بر شرایط پیمان ایجاد نمی شود.

ماده ۵۴- مبالغ مشروط

- ۱-۵۴ چنانچه در زیربند ۳-۱-۱ موافقت نامه، مبلغی به عنوان مبالغ مشروط پیش بینی شده باشد، در صورت دستور کارفرما به پیمانکار مبنی بر انجام کارها از جمله خدمات، تأمین مصالح و تجهیزات به شرح پیوست شماره ۱۷ پیمان، مبلغ مربوط مطابق بند ۵۴-۳ به پیمانکار پرداخت میشود . کارفرما موظف است ابلاغ کارهای مشمول مبالغ مشروط را در محدوده زمانی مقرر در برنامه زمانی کلی پیمان (پیوست شماره ۱۴ پیمان) ابلاغ نماید.
- ۲-۵۴ هر نوع پرداخت از محل مبالغ مشروط، به تناسب کارها از جمله خدمات یا تأمین مصالح و تجهیزاتی صورت می گیرد که با دستور کارفرما از پیمانکار درخواست شده باشد . درج مبلغ مشروط در پیمان، هیچگونه تعهدی برای کارفرما در برابر پیمانکار ایجاد نمی کند.

۳-۵۴ پرداخت مبالغ مشروط، مطابق جدول مبالغ مشروط ذکر شده در پیوست شماره ۱ پیمان و با لحاظ ساختار شکست قیمت، جدول درصد وزنی کارها و یا جداول مربوط به سایر روشهای پرداختی مندرج در زیربند ۳-۲-۴ شرایط عمومی و یا حسب مورد، بر اساس فهرست مقادیر و بهای واحد کارها که در پیوست شماره ۲ درج شده، به روش مذکور در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان صورت می گیرد .

۴-۵۴ مبالغ مشروط مذکور در زیربند ۳-۱-۱ موافقت نامه، نباید از ۱۰ (ده) درصد مبلغ اولیه پیمان بیشتر باشد .

۵-۵۴ در صورت دستور کارفرما مبنی بر انجام کارهای مشمول مبالغ مشروط، پیش پرداخت مربوط به این بخش، مطابق پیوست شماره ۵ پیمان به پیمانکار پرداخت می شود.

ماده ۵۵- پرداخت های ارزی

در صورتی که در ماده ۳ موافقت نامه، پرداخت بخشی از مبلغ پیمان به ارز خارجی تعیین شده باشد، کارفرما باید ضوابط مربوط به این گونه پرداخت ها از جمله روش جایگزینی ارز در صورت عدم امکان پرداخت ارز ذکر شده در پیمان، محل های پرداخت ارز، مرجع اعلام نرخ تسعیر ارز و تعیین روز مبنا برای تسعیر را در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان درج نماید.

ماده ۵۶- تغییرات در مبلغ پیمان

۱-۵۶ مبلغ پیمان فقط در شرایط زیر قابل تغییر است:

۱-۵۶-۱ "تنظیم" سند دستور تغییر کار "که مطابق ماده ۴۹ منجر به افزایش یا کاهش مبلغ پیمان شود؛

۲-۵۶-۱ تغییر مقادیر کارهای انجام شده طبق مدارک پیمان، در مقایسه با مقادیر اولیه ضمیمه پیمان برای بخشی از پیمان که بر اساس فهرست مقادیر و بهای واحد تنظیم شده باشد، موضوع بند ۴۹-۵؛

۳-۵۶-۱ افزایش مبلغ پیمان ناشی از دستور کارفرما مبنی بر اتمام زودتر از برنامه زمانی کارها، موضوع جزء ۶۴-۲-۲؛

۴-۵۶-۱ تغییر مبلغ ناشی از تعدیل، مطابق روش ذکر شده در پیوست شماره ۴ پیمان و یا مطابق مقرره قانونی الزام آوری که بعد از انعقاد پیمان صادر می شود و موضوع پیمان در دامنه شمول آن قرار میگیرد؛

۵-۵۶-۱ تغییر مبلغ پیمان ناشی از تغییر قوانین و مقررات مربوط به حقوق دولتی موضوع بند ۳۴-۲؛

۶-۵۶-۱ کاهش مبلغ پیمان ناشی از عدم استفاده کارفرما از اختیارات موضوع ماده ۵۴ درخصوص کارهای مربوط به مبالغ مشروط؛

۷-۵۶-۱ مواردی همچون خسارت تأخیر در اتمام به موقع کار (موضوع ماده ۶۶)، خسارت تأخیر در پرداخت (موضوع بند ۵۳-۳ و

جزء ۳-۲-۳) پاداش تسریع کار انجام کار (موضوع بند ۵-۵ موافقتنامه)، انجام کار به وسیله کارفرما به جای پیمانکار(

موضوع بندهای ۱۵-۴، ۵۷-۱ و ۲۷-۶)، پاداش مهندسی ارزش (موضوع بند ۴۹-۲)، رفع نقص و اصلاح کارهای پیمان به

وسیله کارفرما به جای پیمانکار (موضوع بند ۵۱-۵ و زیر بند ۶۰-۳-۳) و جبران هزینه های پیمانکار ناشی از تعلیق و توقف

(موضوع ماده ۶۵)، مبلغ پیمان را تغییر نمی دهند، لیکن در صورت وقوع هر یک از این موارد، حسب مورد پیمانکار یا

کارفرما متعهد به پرداخت هزینه های مربوط به طرف مقابل می باشد .

ماده ۵۷- صورت وضعیت قطعی

۱-۵۷ تنظیم و ارسال صورت وضعیت قطعی توسط پیمانکار

پس از انجام تحویل موقت طبق ماده ۶۰ و همچنین تحویل تمام اسناد و مدارک باقی مانده به کارفرما، از قبیل دستورالعمل

های راه اندازی، راهبری و نگهداری تجهیزات، نقشه ها و اسناد و مدارک فنی موضوع بند ۱۸-۲ پیوست شماره ۱۸ پیمان،

مدارک بازرسی و آزمایش تجهیزات و عملیات ساختمان و نصب، مدارک مرتبط با خدمات پس از فروش، مدارک مرتبط با

بیمه نامه ها و تضامین و هر نوع سند و مدرک دیگری که در پیمان به آن ها اشاره شده است، پیمانکار باید حداکثر ظرف

مدت ۵۶ (پنجاه و شش) روز از تحویل موقت، صورت وضعیت قطعی کارهای موضوع پیمان را با رعایت مفاد زیربند ۳-۴-۲

شرایط عمومی تهیه نموده و همراه مدارک زیر بندهای ۵۷-۱-۱ الی ۵۷-۱-۳ ضمن ارسال رونوشت به کارفرما، تسلیم مشاور

کارفرما نماید.

تبصره: چنانچه پیمانکار صورت وضعیت قطعی را ظرف مهلت تعیین شده در بند ۵۷-۱ به مشاور کارفرما ارسال ننماید،

کارفرما باید طی نامه ای، عدم انجام تعهد پیمانکار را درخصوص تهیه صورت وضعیت قطعی به وی اطلاع دهد. چنانچه ظرف

مدت ۲۱ (بیست و یک) روز از تاریخ ابلاغ نامه، پیمانکار صورت وضعیت قطعی را تهیه و به مشاور کارفرما ارسال نکند، کارفرما

می تواند تهیه صورت وضعیت قطعی را به مشاور کارفرما محول نماید که در این صورت هزینه های مربوط برای تهیه صورت

وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما بر عهده پیمانکار می باشد. پس از تهیه صورت وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما، صورت وضعیت قطعی برای امضا به پیمانکار ارسال می شود. در صورتی که پیمانکار از امضای صورت وضعیت قطعی ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ دریافت خود داری کند، صورت وضعیت قطعی تأیید شده تلقی می شود و حق هرگونه ادعایی در این خصوص از پیمانکار سلب و ساقط است و مشاور کارفرما باید صورت وضعیت قطعی را بدون امضای پیمانکار برای کارفرما ارسال نماید تا مطابق زیربند ۵۷-۲-۳ اقدام شود. چنانچه پیمانکار ظرف مهلت ۲۸ (بیست و هشت) روز پس از اخذ صورت وضعیت قطعی تهیه شده توسط مشاور کارفرما، نسبت به تأیید و یا اصلاح صورت وضعیت قطعی و امضای آن مبادرت نماید، مطابق بند ۵۷-۲ اقدام می شود.

۵۷-۱-۱ هرگونه بیمه نامه لازم برای مصون نگهداشتن کارفرما از ادعای اشخاص ثالث، از زمان تحویل موقت به بعد، طبق شرایط خصوصی و پیوست های پیمان.

۵۷-۱-۲ مدارک دال بر حل و فصل هرگونه ادعا یا دعاوی، از جمله ادعای اشخاص ثالث، در رابطه با اموال و حقوق واگذار شده به کارفرما به موجب پیمان.

۵۷-۱-۳ اقرارنامه تنظیم شده توسط پیمانکار که طی آن، پیمانکار هرگونه حق تصرف و یا داشتن بدهی را در رابطه با پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان، خرید دانش فنی، تأمین مصالح و یا تجهیزات و سایر حقوق و اموالی که به موجب این پیمان به کارفرما واگذار شده است، منتفی دانسته و نسبت به حل و فصل ادعاها و پرداخت بدهی های خود، مهندسان طراح، پیمانکاران جزء و فروشندگان، توافق های لازم را با طرف های ذی نفع به عمل آورده است و در صورتی که خلاف آن برای کارفرما محرز شود، وی می تواند بررسی و پرداخت صورت وضعیت قطعی را متوقف و از آزاد سازی تضامین پیمانکار خودداری نماید. در صورتی که پس از پرداخت مبلغ صورت وضعیت قطعی به پیمانکار، خلاف اقرارنامه برای کارفرما محرز شود، پیمانکار موظف است بلافاصله نسبت به برطرف نمودن موضوع اقدام نماید.

۵۷-۲ پس از تسلیم صورت وضعیت قطعی توسط پیمانکار، بررسی و پرداخت صورت وضعیت به صورت زیر انجام می گیرد:

۵۷-۲-۱ پذیرش صورت وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما

در صورتی که به تشخیص کارفرما، پیمانکار تمام تعهدات قراردادی خود را طبق اسناد پیمان انجام داده باشد و مدارک پیوست صورت وضعیت تعیین شده در بند ۵۷-۱ کامل باشد، مشاور کارفرما موظف است، ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز، مراتب پذیرش و قبولی صورت وضعیت قطعی را برای شروع فرایند بررسی و پرداخت، به پیمانکار اعلام نماید. مشاور کارفرما در صورت عدم پذیرش صورت وضعیت قطعی، موظف است ظرف همان مهلت، ضمن بازگرداندن صورت وضعیت قطعی، دلایل عدم پذیرش خود را به پیمانکار اعلام نماید تا وی ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز نسبت به رفع نواقص و یا تکمیل مدارک اقدام کرده و مجدداً صورت وضعیت قطعی را به همراه مدارک لازم تسلیم نماید. اگر عدم پذیرش صورت وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما، بیش از ۲ (دو) بار تکرار شود، پیمانکار می تواند موضوع اختلاف را به کارفرما ارجاع نماید و کارفرما باید ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز نظر خود را ارائه نماید. چنانچه بنا به نظر کارفرما نیز صورت وضعیت قطعی مورد پذیرش نباشد، پیمانکار باید طبق نظر کارفرما به رفع نواقص و یا تکمیل مدارک صورت وضعیت قطعی ظرف مهلت ۲۸ (بیست و هشت) روز اقدام نموده و یا ظرف همین مهلت موضوع اختلاف را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف ذیل بند ۷۵-۱ ارجاع نماید.

تبصره ۱: در صورتی که مشاور کارفرما ظرف مهلت های مقرر در زیربند ۵۷-۲-۱ درخصوص پذیرش صورت وضعیت قطعی اعلام نظر ننماید، صورت وضعیت قطعی، از طرف مشاور کارفرما پذیرش شده تلقی می شود و وی باید مطابق زیربند ۵۷-۲-۲ نسبت به بررسی صورت وضعیت اقدام نماید.

تبصره ۲: اگر پیمانکار رفع نواقص و یا تکمیل مدارک صورت وضعیت قطعی را ظرف مهلت های مقرر در زیربند ۵۷-۲-۱ انجام ندهد کارفرما می تواند مطابق مفاد تبصره ذیل بند ۵۷-۱ رفع نواقص و یا تکمیل مدارک صورت وضعیت قطعی را به مشاور کارفرما محول نماید.

۵۷-۲-۲ بررسی صورت وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما

مشاور کارفرما پس از پذیرش صورت وضعیت قطعی به همراه اسناد و مدارک لازم، باید ظرف مدت ۴۲ (چهل و دو) روز از تاریخ دریافت، صورت وضعیت قطعی را بررسی و در صورت تأیید، ضمن ارسال رونوشت به پیمانکار آن را به کارفرما تسلیم

نماید. در صورت عدم تأیید بخش هایی از صورت وضعیت قطعی، مشاور کارفرما باید در همان مهلت، دلایل خود را به پیمانکار اعلام نماید. پیمانکار موظف است صورت وضعیت قطعی را ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز اصلاح و همراه مدارک مربوط به مشاور کارفرما ارسال کند. پس از آن، مشاور کارفرما باید ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز، صورت وضعیت قطعی اصلاح شده را بررسی مجدد نموده و در صورت تأیید، ضمن رونوشت به پیمانکار، برای کارفرما ارسال نماید. چنانچه پس از ۲ (دو) بار اصلاح صورت وضعیت قطعی توسط پیمانکار، کماکان بخش هایی از آن مورد تأیید مشاور کارفرما قرار نگیرد، مشاور کارفرما باید ضمن مشخص نمودن بخش های تأیید شده و بخش های مورد اختلاف، ضمن ارسال رونوشت به پیمانکار، صورت وضعیت قطعی را برای کارفرما ارسال نماید.

تبصره ۱: چنانچه مشاور کارفرما ظرف مهلت های مقرر در زیربند ۵۷-۲-۲ بررسی صورت وضعیت قطعی را انجام ندهد، پیمانکار باید طی نامه ای، موضوع تأخیر مشاور کارفرما را در این خصوص به اطلاع کارفرما برساند.

چنانچه ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز از تاریخ ابلاغ نامه مذکور، همچنان بررسی صورت وضعیت قطعی توسط مشاور کارفرما انجام نپذیرد، پیمانکار می تواند صورت وضعیت قطعی را با آخرین اصلاحات، مستقیماً به کارفرما ارسال نماید.

تبصره ۲: اگر پیمانکار، اصلاح صورت وضعیت قطعی را ظرف مهلت های مقرر در زیربند ۵۷-۲-۲ انجام ندهد، مشاور کارفرما می تواند ضمن مشخص نمودن بخش های تأیید شده صورت وضعیت قطعی، آن را برای کارفرما ارسال نماید.

۵۷-۲-۳ بررسی، تأیید و پرداخت صورت وضعیت قطعی توسط کارفرما

در صورت صدور گواهی رفع نقص تحویل موقت، کارفرما باید ظرف مدت ۴۲ (چهل و دو) روز از تاریخ دریافت صورت وضعیت قطعی، آن را بررسی نموده و بخش های تأیید شده و غیر قابل تأیید صورت وضعیت قطعی را با ارائه دلایل مربوط، به پیمانکار اعلام نماید. پیمانکار موظف است ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ دریافت نامه کارفرما، موافقت یا عدم موافقت خود را با نظر کارفرما اعلام نماید که در صورت تأیید نظرات کارفرما توسط پیمانکار، کارفرما باید ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز، مبلغ صورت وضعیت قطعی مورد تأیید را پس از کسر کسور مربوط، به پیمانکار پرداخت نماید. چنانچه پیمانکار در خصوص مبلغ صورت وضعیت قطعی با کارفرما اختلاف داشته باشد، موضوع اختلاف به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع می گردد. پس از حل و فصل اختلاف و تأیید دو طرف پیمان در خصوص مبلغ صورت وضعیت قطعی، کارفرما موظف است ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز مبلغ صورت وضعیت قطعی مورد تأیید را پس از کسر کسور مربوط به پیمانکار پرداخت نماید. در هر حال پرداخت صورت وضعیت قطعی منوط به ارائه مفاسد حساب نهایی تأمین اجتماعی توسط پیمانکار می باشد.

۵۷-۲-۳-۱ پس از تأیید طرفین پیمان در خصوص مبلغ صورت وضعیت قطعی، کارفرما باید نسبت به آزادسازی سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار و تضمین انجام تعهدات به ترتیب طبق بندهای ۱۴-۲ و ۱۴-۳ اقدام نماید.

۵۷-۲-۳-۲ چنانچه کارفرما نتواند ظرف مدت مقرر، مبلغ صورت وضعیت قطعی را به پیمانکار پرداخت نماید، به تناسب مدت تأخیر در پرداخت، مبلغی به منظور جبران خسارت ناشی از تأخیر در پرداخت، بر اساس تغییر شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی اعلامی از سوی مرجع ذیصلاح و با رعایت دستورالعمل مندرج در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان، محاسبه شده و به وی پرداخت می شود، مگر اینکه تأخیر در پرداخت ناشی از فعل پیمانکار محسوب شود.

۵۷-۲-۳-۳ چنانچه پس از تأیید صورت وضعیت قطعی مطابق جزء ۵۷-۲-۳-۱، پیمانکار بدهکار شود، پیمانکار باید ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ ابلاغ موضوع به وی، طلب کارفرما را بپردازد و اگر از این پرداخت استنکاف ورزد یا تأخیر کند، کارفرما حق دارد بدون نیاز به انجام تشریفات قضایی یا اخذ مجوز، طلب خود را بدون نیاز به مطالبه مجدد، از محل سپرده ها و تضمین های پیمانکار و یا سایر مطالباتی که پیمانکار از کارفرما دارد، وصول نماید.

اگر مبالغ آن ها تکافو نکنند، کارفرما ضمن حق مراجعه به مراجع قضایی، حق دارد اموال و دارایی های تحت مالکیت پیمانکار که در کارگاه موجود می باشد را متناسب با میزان بدهی، تا تعیین تکلیف تسویه بدهی موصوف، ضبط و نزد خود نگه دارد. در این خصوص پیمانکار اجازه اعمال حق حبس را به صورت یک طرفه به کارفرما اعطا نموده و حق هرگونه ادعایی را در این رابطه از خود سلب و ساقط می نماید.

۵۷-۳ در صورتی که کارهای موضوع پیمان، بدون قصور پیمانکار، دارای تأخیر قابل ملاحظه ای باشد و پیشرفت کار پیمانکار به حدی رسیده باشد که مبلغ کارهای باقی مانده کمتر از کسور تضمین حسن اجرای کار نزد کارفرما باشد، پیمانکار می تواند

صورت وضعیت قطعی کارهای تحویل شده بدون نقص و تکمیل شده تا آن تاریخ را تنظیم نموده و به مشاور کارفرما تسلیم کند تا طبق این ماده مورد اقدام قرار گیرد. در این صورت سایر تعهدات پیمانکار برای ادامه کارها به قوت خود باقی مانده و پیمان همچنان معتبر خواهد بود.

با تأیید صورت وضعیت قطعی از سوی دو طرف پیمان، پیمانکار حق اقامه هرگونه ادعا یا دعوی علیه کارفرما در رابطه با پیمان را از خود سلب و ساقط می کند، مگر درخصوص تأخیر کارفرما در پرداخت صورت وضعیت قطعی و در مورد ادعاهایی که قبل از تأیید صورت وضعیت قطعی مطرح کرده باشد، اما حل و فصل آن توسط دو طرف پیمان، به زمان های بعد موکول شده باشد.

فصل ۱۱: مراحل تکمیل و تحویل کار

ماده ۵۸ - تکمیل مکانیکی و پیش راه اندازی

۱-۵۸ پیمانکار پس از اتمام مراحل عملیات ساختمان و نصب کار موضوع پیمان و آماده شدن برای پیش راه اندازی، مراتب را همراه برنامه زمانی انجام آزمایش ها و عملیات پیش راه اندازی، به مشاور کارفرما اطلاع داده و حضور نمایندگان کارفرما و مشاور کارفرما را در آزمایش ها و عملیات پیش راه اندازی درخواست کرده و انجام تعهدات احتمالی کارفرما را طبق پیوست شماره ۱۳ پیمان درخواست می نماید.

۲-۵۸ حداکثر ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز از درخواست پیمانکار، مشاور کارفرما باید ضمن بازدید کامل کارها، فهرست نواقص احتمالی کارها را تهیه و به پیمانکار ابلاغ کند. پیمانکار باید طبق برنامه زمانی مورد تأیید مشاور کارفرما، نسبت به رفع نواقص اقدام کرده و مراتب را برای تأیید به وی اعلام نماید.

۳-۵۸ پس از رفع نواقص توسط پیمانکار و اعلام آن به مشاور کارفرما، وی باید ظرف مدت ۷ (هفت) روز، تأیید یا عدم تأیید خود را درخصوص آماده بودن کار برای پیش راه اندازی به پیمانکار اعلام نماید. در صورت عدم تأیید، مشاور کارفرما باید دلایل عدم آماده بودن کار را برای پیش راه اندازی به پیمانکار اعلام نموده و پیمانکار موظف به رفع نواقص کار، طبق برنامه زمانی مورد تأیید مشاور کارفرما می باشد. در صورت تأیید مشاور کارفرما، عملیات پیش راه اندازی به وسیله پیمانکار و با حضور مشاور کارفرما و نمایندگان کارفرما و طبق دستورالعمل ها و مشخصات فنی که قبلاً به تصویب و یا اطلاع کارفرما رسیده است، انجام می شود. درنهایت پس از رفع نواقص اساسی اعلام شده و تأیید مشاور کارفرما در این خصوص، کارفرما گواهی تکمیل مکانیکی کارها و آمادگی برای راه اندازی را صادر می کند.

۴-۵۸ چنانچه مشاور کارفرما ظرف مهلت های مقرر در بندهای ۲-۵۸ و ۳-۵۸ اقدام ننماید و یا عدم حضور مشاور کارفرما و نمایندگان کارفرما در موعد مقرر در بند ۳-۵۸ پیش راه اندازی را با تأخیر مواجه نماید، پیمانکار باید بلافاصله طی نامه ای عدم انجام تعهدات مشاور کارفرما یا کارفرما را به کارفرما اطلاع دهد. همچنین متناسب با مدت تأخیر، پیمانکار محق به دریافت هزینه های ناشی از آن، مطابق بند ۲-۶۵ می باشد.

ماده ۵۹ - راه اندازی و آزمایش عملکردی

۱-۵۹ پس از صدور گواهی تکمیل مکانیکی توسط کارفرما، پیمانکار انجام تعهدات کارفرما را برای راه اندازی، طبق پیوست شماره ۱۳ درخواست می کند و پس از هماهنگی به عمل آمده، عملیات راه اندازی طبق دستورالعمل های راه اندازی که قبلاً به تصویب کارفرما رسیده است انجام می شود.

۲-۵۹ پس از راه اندازی مطابق دستورالعمل های راه اندازی و برقراری شرایط عملیاتی عادی و پایدار، پیمانکار مراتب را به کارفرما اطلاع داده و اجازه شروع آزمایش های عملکردی را درخواست می کند.

۳-۵۹ کارفرما باید ظرف ۱۴ (چهارده) روز از درخواست پیمانکار، تأیید خود را برای شروع آزمایش های عملکردی اعلام نماید. در صورت عدم اجازه کارفرما در این خصوص، وی باید ظرف همان مهلت، دلایل خود را به پیمانکار اعلام کند. در صورت تأیید کارفرما مبنی بر شروع آزمایش های عملکردی به منظور صحت سنجی دستیابی به شاخص های عملکردی و میزان مصارف تعیین شده پیوست شماره ۹ پیمان، آزمایش ها به ترتیب و طبق روش های درج شده در آن پیوست، انجام می شود.

تبصره: در صورت عدم اعلام نظر کارفرما درخصوص شروع آزمایش های عملکردی، وی می تواند با تأیید کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ آزمایش های مربوط را مطابق پیوست شماره ۹ پیمان انجام دهد.

۴-۵۹ در صورت عدم حصول تمام و یا برخی از شاخص های عملکردی و میزان مصارف طبق بند ۹-۳ پیوست شماره ۹ پیمان، عمل می شود.

ماده ۶۰ - تحویل موقت

۱-۶۰ درخواست تحویل موقت توسط پیمانکار

پس از اتمام آزمایش های عملکردی موضوع ماده ۵۹ و تأیید کارفرما درخصوص حصول شاخص های عملکردی و میزان مصارف طبق بخش ۹-۲ پیوست شماره ۹ پیمان و یا اجرای تمهیدات پیش بینی شده در بخش ۹-۳ پیوست شماره ۹،

پیمانکار تحویل موقت را از کارفرما درخواست می کند. به همراه این درخواست، پیمانکار باید تمام مدارک مشخص شده در پیمان، از جمله مدارک مربوط به بازرسی ها و آزمایش های انجام شده و نقشه های چون ساخت (در صورتی که تا آن زمان تسلیم و یا تأیید نشده باشد) را به کارفرما تحویل دهد.

۲-۶۰

بازدید از کارها و اطمینان از عدم وجود اشکال اساسی در کارها توسط مشاور کارفرما پس از انجام تعهدات پیمانکار و درخواست وی طبق بند ۶۰-۱، مشاور کارفرما باید ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ وصول درخواست پیمانکار، پس از بازدید کامل کارها و حصول اطمینان از عدم وجود اشکال و نواقصی که مانع از بهره برداری کامل کارها می شود و یا عدم وجود هرگونه مغایرت با الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما و نیز حصول اطمینان از آماده بودن کار برای تحویل موقت، ضمن ارسال رونوشت به پیمانکار، مراتب را به کارفرما اعلام نماید. در صورت آماده نبودن کار برای تحویل موقت، مشاور کارفرما باید در همان مهلت مقرر، دلایل آماده نبودن کار برای تحویل موقت را به پیمانکار اعلام نموده و پیمانکار موظف به رفع نواقص کار، طبق برنامه زمانی توافقی می باشد.

تبصره: چنانچه مشاور کارفرما ظرف مدت مقرر در بند فوق، مراتب تأیید یا عدم تأیید خود را درخصوص آماده بودن کار برای تحویل موقت به کارفرما و پیمانکار اعلام ننماید، متناسب با مدت تأخیر، پیمانکار محق به دریافت هزینه های ناشی از آن، مطابق بند ۶۵-۲ می باشد.

۳-۶۰

تنظیم صورت جلسه تحویل موقت و صدور گواهی رفع نقص تحویل موقت
۱-۳-۶۰ پس از اعلام مشاور کارفرما، کارفرما تاریخی را که حداکثر ۱۴ (چهارده) روز از زمان تأیید مشاور کارفرما (موضوع بند ۶۰-۲) برای تحویل موقت دیرتر نخواهد بود، برای حضور هیئت تحویل موقت متشکل از نمایندگان کارفرما، مشاور کارفرما و پیمانکار در محل کار تعیین می نماید. هیئت تحویل موقت باید در موعد مقرر در محل کار حاضر شده، ضمن بازدید از کارها، صورت جلسه تحویل موقت را به همراه فهرست نواقص باقی مانده در کارها، تنظیم نمایند. اگر در موعد تحویل موقت به دلیل وجود مغایرت هایی با الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE کارفرما و یا وجود نواقصی که مانع از بهره برداری کامل کارها می شود، تحویل موقت مورد تأیید کارفرما قرار نگیرد، پیمانکار موظف است نواقص مربوط را برطرف نموده و مجدد درخواست تحویل موقت را به مشاور کارفرما ارائه نماید.

چنانچه پیمانکار در هر مرحله، نواقص اعلام شده توسط کارفرما را قابل قبول نداند، وی می تواند موضوع اختلاف را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع نماید.

تبصره: چنانچه مطابق زیربند ۱-۳-۶۰ نمایندگان کارفرما و مشاور کارفرما برای تحویل موقت کار، در تاریخ مقرر در محل کار حاضر نشوند و یا بدون ارائه دلیل از تنظیم و امضای صورت جلسه تحویل موقت خودداری کنند، متناسب با مدت تأخیر یا وقفه در کار، پیمانکار محق به دریافت هزینه های ناشی از آن، مطابق بند ۶۵-۲ می باشد. همچنین پیمانکار می تواند موضوع اختلاف را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع نماید.

۲-۳-۶۰ کارفرما باید امکان دسترسی برای رفع نواقص مشخص شده در صورت جلسه تحویل موقت را برای پیمانکار فراهم نماید. همچنین پیمانکار موظف است نواقص تعیین شده را طبق برنامه کاری و زمانی که در صورت جلسه تحویل موقت ذکر شده است، برطرف کرده، سپس صدور گواهی رفع نقص تحویل موقت را از کارفرما درخواست کند.

۳-۳-۶۰ حداکثر ظرف مدت ۲۱ (بیست و یک) روز از تاریخ دریافت درخواست پیمانکار مبنی بر صدور گواهی رفع نقص تحویل موقت، کارفرما و مشاور کارفرما باید پس از بازدید و بازرسی های لازم و حصول اطمینان از رفع نواقص، گواهی رفع نقص تحویل موقت را امضا نموده و نسخه ای از آن را برای پیمانکار ارسال نماید. در صورت عدم تأیید رفع نواقص، دلایل مربوط باید در همان مهلت مقرر، طی نامه ای به پیمانکار اعلام گردد و پیمانکار موظف به رفع نواقص کار می باشد. درهرحال پیمانکار موظف است کلیه نواقص را طبق برنامه زمانی که در صورت جلسه تحویل موقت تعیین شده است برطرف نماید و در صورت عدم رفع نواقص در موعد مقرر، پیمانکار ملزم به پرداخت خسارت به میزان درج شده در شرایط خصوصی مرتبط با ماده ۶۶، به تناسب تأخیر صورت گرفته می باشد. همچنین در صورت عدم رفع نواقص در موعد مقرر، کارفرما مجاز است با اخطار قبلی به پیمانکار، نسبت به رفع نواقص اقدام کرده و هزینه های انجام شده توسط کارفرما را با احتساب هزینه های بالاسری به میزان ۱۵ (پانزده) درصد، به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید.

تبصره : اگر گواهی رفع نقص تحویل موقت ظرف مهلت مقرر در زیربند ۶۰-۳-۳ برای پیمانکار ارسال نشود و یا دلایل عدم تأیید رفع نواقص به پیمانکار اعلام نشود، پیمانکار باید مجدد درخواست خود مبنی بر صدور گواهی رفع نقص تحویل موقت را به کارفرما ارسال نماید. چنانچه ظرف ۱۴ (چهارده) روز همچنان گواهی مذکور صادر نشود و یا دلایل عدم تأیید رفع نواقص به پیمانکار اعلام نگردد، نواقص تحویل موقت رفع شده تلقی میگردد و حق هرگونه ادعایی در این خصوص از کارفرما سلب و ساقط است.

۶۰-۴ تحویل موقت قسمت هایی از کار که طبق مشخصات فنی نیاز به راه اندازی و آزمایش های عملکردی، موضوع ماده ۵۹ نداشته و آماده بهره برداری هستند نیز به روش پیش بینی شده در بندهای ۶۰-۱ الی ۶۰-۳ انجام می شود.

۶۰-۵ تحویل موقت قسمت های مستقلی از کار، قبل از تحویل کل کار، در شرایط زیر مجاز است:

۶۰-۵-۱ در صورتی که برای تحویل قسمت های جداگانه کار و برنامه زمانی آن ها در پیمان پیش بینی لازم شده باشد.

۶۰-۵-۲ در طول مدت پیمان، کارفرما نیاز به تحویل قسمت هایی از کار را قبل از تحویل کل کار داشته باشد. در این صورت، کارفرما مراتب را به پیمانکار اعلام می کند و پیمانکار باید بررسی لازم را برای حصول اطمینان از عدم تداخل و یا ایجاد مشکل در سایر قسمت ها و عملکرد کل کار، به عمل آورده و نتیجه را به اطلاع کارفرما برساند. چنانچه طرفین پیمان در این خصوص به توافق برسند، در هر یک از این موارد، تحویل موقت قسمت های مورد نظر، به ترتیب بندهای ۶۰-۱ تا ۶۰-۴ انجام می شود.

۶۰-۶ پس از تحویل موقت کارهای موضوع پیمان، پیمانکار موظف است نسبت به برچیدن کارگاه ها، انبار ها، دفاتر ها و محل های اسکان موقت خود، خروج ماشین آلات ساختمانی، هر نوع مواد و مصالح و تجهیزات متعلق به خود و هر نوع مواد ضایعاتی و دور ریختنی باقی مانده از برچیدن کارگاه ها و تأسیسات موقت خود، مطابق زیربند ۲۸-۲-۸ اقدام کند. هرگاه بخشی از مصالح و تجهیزات مازاد، تأسیسات موقت و تجهیزات ایجاد شده به وسیله پیمانکار، مورد نیاز کارفرما باشد، نحوه واگذاری آن ها در شرایط خصوصی بیان می شود.

ماده ۶۱ - دوره مسئولیت رفع نقص

۶۱-۱ پس از تحویل موقت کارها به شرح ماده ۶۰، کارها توسط کارفرما مورد بهره برداری قرار می گیرد. هرگاه ظرف مدت حداقل یک سال و یا هر زمان طولانی تر دیگری که در بند ۵-۳ موافقتنامه بیان شده باشد هر نوع عیب و نقصی در کارهای در تعهد پیمانکار مشاهده شود، پیمانکار موظف است بلافاصله پس از دریافت دستور کارفرما، نسبت به ارائه برنامه کاری و زمانی، اقدام و پس از آن نسبت به رفع نقص، اصلاح و جایگزین نمودن کار معیوب و رفع آسیب های ناشی از آن به بخش های دیگر کار، به هزینه خود اقدام کند، مگر مواردی که پیمانکار بتواند بر اساس اسناد و مدارک فنی و دستورالعمل های بهره برداری و نگهداری به کارفرما اثبات نماید که عیوب و نواقص، ناشی از نگهداری و یا بهره برداری نادرست کار بوده و نتیجه عملکرد وی طبق پیمان نیست. همچنین کارفرما باید امکان دسترسی برای تعمیر، رفع عیوب و نواقص در دوران مسئولیت رفع نقص را متناسب با شرایط عملیاتی خود، برای پیمانکار فراهم کند.

۶۱-۲ پیمانکار موظف است پس از انجام اصلاحات و یا تعویض و جایگزینی های لازم برای رفع عیب و نقص، آزمایش ها و بازرسی های لازم را برای حصول اطمینان از رفع عیب و نقص و اخذ تأیید کارفرما، به هزینه خود انجام دهد.

۶۱-۳ پس از رفع عیب و نقص هر قسمت از کار و تأیید کارفرما مبنی بر صحت انجام آنها، دوره مسئولیت رفع نقص آن قسمت از کار، از همان تاریخ شروع می شود. به هر حال دوره مسئولیت رفع نقص نمی تواند بیش از ۲ (دو) سال علاوه بر مدت اولیه ذکر شده در بند ۵-۳ موافقت نامه افزایش یابد. تمدید برای مدت بیشتر، تنها با ارجاع موضوع به مراجع حل اختلاف ذیل ماده ۷۵ و تأیید آن مراجع امکان پذیر خواهد بود.

۶۱-۴ هرگاه پیمانکار پس از ابلاغ دستور کارفرما مبنی بر رفع عیب و نقص کارها، طی مدت معقولی نسبت به رفع آنها اقدام نکند و یا در عمل نتواند عیوب و نواقص را به نحوی صحیح رفع کند، کارفرما می تواند رأساً اقدام به رفع آن ها بنماید. در این صورت، پیمانکار موظف است ماشین آلات و ابزار آلات و مصالح و تجهیزات موجود در انبارهای خود را در اختیار کارفرما بگذارد. پس از رفع عیب و نقص، پیمانکار باید هزینه های انجام شده از سوی کارفرما را با لحاظ بالاسری به میزان ۱۵ (پانزده) درصد حداکثر ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ ابلاغ به وی، پرداخت نماید. در غیر این صورت کارفرما حق دارد بدون نیاز به انجام

تشریفات قضایی یا اخذ مجوز، طلب خود را بدون نیاز به مطالبه مجدد، از محل سپرده ها و تضمین های پیمانکار و یا سایر مطالباتی که پیمانکار از کارفرما دارد، وصول نماید. اگر مبالغ آن ها تکافو نکند، موضوع از مراجع قضایی پیگیری خواهد شد.

ماده ۶۲ - تحویل قطعی

۱-۶۲ پیمانکار مجاز است از ۲۸ (بیست و هشت) روز مانده به پایان دوره مسئولیت رفع نقص کلیه کارها (موضوع ماده ۶۱) تحویل قطعی کارها را از کارفرما درخواست نماید.

تبصره: اگر پیمانکار در پایان دوره مسئولیت رفع نقص کلیه کارها، درخواست تحویل قطعی کار را ننماید، کارفرما باید طی ۷ (هفت) روز مراتب را به پیمانکار اعلام نماید. در صورتی که پیمانکار ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز کماکان آمادگی خود را برای تحویل قطعی کارها اعلام ننماید، کارفرما می تواند به روش بیان شده در بند ۶۲-۲ اقدام کند.

۲-۶۲ پس از انجام اقدامات بند ۶۲-۱ کارفرما و مشاور کارفرما آزمایش ها و بازدید های مربوط را انجام داده و پس از حصول اطمینان نسبت به آمادگی کار برای انجام تحویل قطعی، کارفرما باید تاریخ حضور نمایندگان کارفرما، مشاور کارفرما و پیمانکار را جهت تحویل قطعی به پیمانکار اعلام نماید. تاریخ تحویل قطعی باید پس از پایان دوره مسئولیت رفع نقص کلیه کارها بوده و حداکثر ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز پس از درخواست پیمانکار (موضوع بند ۶۲-۱) باشد.

۳-۶۲ نمایندگان کارفرما، مشاور کارفرما و پیمانکار باید در موعد مقرر در محل کار حاضر شده و در صورت عدم مشاهده عیب و نقص در کار، نسبت به تحویل قطعی کار اقدام نمایند و صورت جلسه مربوط را تنظیم کنند. در صورت مشاهده عیب و نقص در کارها، مراتب به پیمانکار ابلاغ می شود تا پس از رفع نواقص، تحویل قطعی انجام شود.

تبصره: چنانچه پیمانکار در موعد تحویل قطعی در محل کار حضور نیابد کارفرما و مشاور کارفرما نسبت به انجام تحویل قطعی کار اقدام می نمایند. در صورت وجود عیب و نقص در کارها، کارفرما می تواند رأساً اقدام به رفع عیوب و نواقص موجود در کار نموده و کار را تحویل قطعی نماید. پس از رفع نواقص، پیمانکار باید هزینه های انجام شده از سوی کارفرما را با لحاظ بالاسری به میزان ۱۵ (پانزده) درصد حداکثر ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ ابلاغ به وی، پرداخت نماید. در غیر این صورت کارفرما حق دارد بدون نیاز به انجام تشریفات قضایی یا اخذ مجوز، طلب خود را بدون نیاز به مطالبه مجدد، از محل سپرده ها و تضمین های پیمانکار و یا سایر مطالباتی که پیمانکار از کارفرما دارد، وصول نماید. اگر مبالغ آن ها تکافو نکند، موضوع از مراجع قضایی پیگیری خواهد شد. در هر حال مسئولیت و هزینه رفع نواقص تا تاریخ تحویل قطعی بر عهده پیمانکار می باشد.

۴-۶۲ چنانچه علیرغم درخواست پیمانکار، نمایندگان کارفرما و مشاور کارفرما ظرف مهلت مقرر در بند ۶۲-۲ جهت تحویل قطعی اقدام ننمایند و یا کارفرما در جلسه تحویل قطعی بدون ارائه دلیل از تحویل قطعی کار خودداری نماید، پیمانکار باید ظرف ۷ (هفت) روز، مراتب عدم انجام تعهدات کارفرما را به وی اعلام نماید، در صورتی که کارفرما ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز اقدامی در این خصوص انجام ندهد، عملیات موضوع پیمان تحویل قطعی شده تلقی می گردد و اقدامات پس از تحویل قطعی باید در مورد آن انجام شود. مسئولیت و هزینه رفع نواقص تا تاریخ تحویل قطعی بر عهده پیمانکار می باشد.

فصل ۱۲: تغییرات مدت پیمان، تأخیر، تعلیق، فسخ و خاتمه پیمان

ماده ۶۳- زمان های پیمان

تاریخ شروع کارهای موضوع پیمان، تاریخ تعیین شده در بند ۵-۲ موافقت نامه است و پیمانکار موظف است در این تاریخ کارها را مطابق بند ۳-۲ شرایط عمومی شروع نماید. همچنین مدت پیمان و مدت دوره مسئولیت رفع نقص در بند ۵-۳ موافقت نامه ذکر شده است که پیمانکار موظف به رعایت آن است.

هریک از مقاطع زمانی قسمتهای اصلی کار تعیین شده در پیوست شماره ۱۴ پیمان برای کارهای موضوع پیمان، مانند مدت پیمان از ارکان اصلی پیمان محسوب می شود.

ماده ۶۴- تغییرات مدت پیمان

۱-۶۴-۱ تمدید مدت پیمان

۱-۶۴-۱-۱ شرایط تمدید مدت پیمان

تمام زمان ها و مدت های پیش بینی شده برای شروع و خاتمه و مقاطع زمانی قسمت های اصلی کارها، تنها در صورت وقوع هریک از شرایط زیر، می توانند افزایش یابند.

۱-۶۴-۱-۱-۱ تغییر کار موضوع ماده ۴۹ که منجر به افزایش مدت پیمان شود؛

۱-۶۴-۱-۱-۲ تعلیق پیمان و توقف در کارها موضوع ماده ۶۵؛

۱-۶۴-۱-۱-۳ تأخیر در پرداخت موضوع بند ۵۳-۳؛

۱-۶۴-۱-۱-۴ بروز شرایط قهری و شرایط تنگنا، موضوع ماده ۷۳؛

۱-۶۴-۱-۱-۵ تغییر قوانین و مقررات نسبت به تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت از طرف پیمانکار که به طور مستقیم و مؤثر باعث تأخیر در انجام بخش هایی از کار شود؛

۱-۶۴-۱-۱-۶ بروز شرایط جوی استثنایی که بر اساس اطلاعات و آمار هواشناسی در ۲۰ سال گذشته قابل پیش بینی نبوده است و مانع انجام کار گردد؛

۱-۶۴-۱-۱-۷ کشف اشیاء فرهنگی -تاریخی به نحوی که منجر به وقفه در انجام کارهای پیمان گردد؛

۱-۶۴-۱-۱-۸ تصمیم کارفرما مبنی بر به کارگیری پیمانکاران دیگر در محدوده کار^{۴۱} پیمانکار، به شرح درج شده در بند ۳۸-۲ که مانع از انجام به موقع کارهای موضوع پیمان و یا بخش هایی از آن شود؛

۱-۶۴-۱-۱-۹ وقوع سایر عوامل و شرایط غیر قابل پیش بینی که ناشی از نقض تعهدات پیمان توسط پیمانکار نبوده و باعث تأخیر در اجرای کار شود.

۲-۱-۶۴ نحوه تمدید مدت پیمان

۱-۶۴-۱-۲ پیمانکار باید ظرف مدت ۱۴ (چهارده) روز از بروز هر یک از شرایط جزءهای ۱-۶۴-۱-۲ الی ۱-۶۴-۱-۹، مراتب را با استناد به ماده مربوط در پیمان به همراه اسناد و مدارک، به مشاور کارفرما تسلیم نموده و پس از پایان شرایط مذکور، پیمانکار موظف است ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز، درخواست تمدید مدت پیمان را به همراه گزارش نهایی، برنامه زمانی جدید و کلیه اسناد و مدارک مربوط به مشاور کارفرما تسلیم نماید. مشاور کارفرما موظف است ظرف ۲۸ (بیست و هشت) روز از دریافت درخواست تمدید مدت پیمان، آن را بررسی و نظر خود را درخصوص تمدید مدت پیمان به کارفرما اعلام نماید. کارفرما پس از دریافت نظر مشاور کارفرما، ۱۴ (چهارده) روز مهلت دارد تا مدت تمدید پیمان و برنامه زمانی جدید که مورد تأییدش می باشد را تصویب و به پیمانکار ابلاغ نماید. ابلاغیه، مدارک و اسناد مربوط ضمیمه پیمان می گردد. مشاور کارفرما و کارفرما باید با لحاظ تصمیم های قبلی خود درخصوص تمدید مدت پیمان، هر درخواست جدید تمدید مدت پیمان را مورد بررسی قرار دهند و مدت تمدید پیمان را تعیین نمایند. در صورت وقوع جزء ۱-۶۴-۱-۱ مطابق "سند دستور تغییر کار"، مدت پیمان تمدید میشود.

تبصره ۱: در صورتی که پیمانکار ظرف مهلت های مقرر در جزء ۱-۶۴-۱-۲ اقدام ننماید، مدت پیمان در ارتباط با آن موضوع، تمدید نخواهد شد و کارفرما مسئولیتی در این خصوص نخواهد داشت، مگر آنکه دلایل دیرکرد پیمانکار در ارائه درخواست، مورد قبول کارفرما واقع شود.

تبصره ۲: چنانچه مشاور کارفرما ظرف مهلت مقرر در جزء ۶۴-۱-۲ اقدام نکند، پیمانکار باید درخواست تمدید مدت پیمان را به کارفرما ارائه نماید تا وی مطابق جزء ۶۴-۱-۲ درخواست پیمانکار را بررسی نماید. در صورتی که کارفرما ظرف مهلت های مقرر بررسی و ابلاغ تمدید مدت پیمان را انجام ندهد و یا پیمانکار با مدت تمدید پیمان که توسط کارفرما ابلاغ شده است موافق نباشد، پیمانکار می تواند موضوع اختلاف را به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ در ارجاع نماید.

۶۴-۱-۲-۲ در پایان مدت پیمان باید تمامی درخواست های پیمانکار درخصوص تمدید مدت پیمان بررسی و نتایج آن لحاظ شود. در صورتی که در پایان مدت پیمان (مدت پیمان با احتساب تمدید)، کار پیمان به اتمام نرسیده باشد، کلیه مفاد پیمان همچنان دارای اعتبار بوده و از مسئولیت پیمانکار در انجام تعهداتش کاسته نمی شود و پیمانکار باید برنامه زمانی کارهای باقیمانده را به کارفرما ارائه نماید. در صورت تصویب برنامه زمانی توسط کارفرما، مدت پیمان مطابق برنامه زمانی مصوب، به دلیل قصور پیمانکار تطویل می شود. همچنین پیمانکار به تناسب تأخیر در تحویل موقت کار، ملزم به پرداخت خسارت تأخیر مطابق ماده ۶۶ به کارفرما می باشد.

تبصره ۳: در صورت عدم ارائه برنامه زمانی کارهای باقی مانده توسط پیمانکار، وی موظف است مطابق برنامه ارائه شده توسط کارفرما اقدام نماید. در صورت نقض تعهد مستمر پیمانکار در انجام کارهای موضوع پیمان از جمله انجام کارهای باقی مانده، کارفرما محق به فسخ پیمان مطابق ماده ۶۸ خواهد بود.

۶۴-۲ کاهش مدت پیمان

۶۴-۱-۲ شرایط کاهش مدت پیمان

تمام زمان ها و مدت های پیش بینی شده در پیمان، در شرایط زیر می توانند کاهش یابند:

۶۴-۱-۲-۱ تغییر کار موضوع ماده ۴۹ که منجر به کاهش مدت پیمان شود.

۶۴-۱-۲-۲ کارفرما می تواند با لحاظ قوانین و مقررات، اتمام زودتر از برنامه زمانی پیمان را با در نظر گرفتن امکانات و توانایی های پیمانکار درخواست کند. در این صورت پیمانکار باید با بررسی شرایط مورد نظر کارفرما و بر مبنای قیمت های پیمان و سایر اسناد و مدارک پیمان، پیشنهاد خود را مبنی بر اضافه مبلغ احتمالی و امکانات مورد درخواست به همراه برنامه پیشنهادی برای کاهش مدت پیمان، به کارفرما تسلیم کند. در این حالت پاداش تسریع موضوع جزء ۶۴-۱-۲-۳ به پیمانکار تعلق نمی گیرد.

۶۴-۱-۲-۳ بدون درخواست قبلی کارفرما (موضوع جزء ۶۴-۱-۲-۲) پیمانکار با اتخاذ تمهیداتی، ضمن حفظ کیفیت کارها و با رعایت الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE اقدام به تسریع کار نماید، به نحوی که پیش از سپری شدن مدت تکمیل کار، کارهای موضوع پیمان تکمیل شود پاداش تسریع کار مطابق شرایط خصوصی به پیمانکار پرداخت می شود.

۶۴-۲-۲ پس از توافق کارفرما و پیمانکار مبنی بر کاهش مدت پیمان بر اساس جزء ۶۴-۱-۲-۲، تاریخ جدید به عنوان تاریخ اتمام پیمان تعیین می شود. پیمانکار باید ظرف ۱۴ (چهارده) روز برنامه زمانی اجرای کارهای موضوع پیمان را، به تناسب شرایط و تاریخ جدید اتمام پیمان، مورد تجدید نظر قرار داده و برای بررسی و تأیید مشاور کارفرما، تسلیم نماید. برنامه زمانی جدید پس از تصویب کارفرما، به پیمانکار ابلاغ می شود؛ و از آن پس، سایر مفاد پیمان در مورد اتمام به هنگام کار، بر مبنای تاریخ جدید، نافذ خواهد بود. در صورت عدم تحقق کاهش مدت پیمان مطابق جزء ۶۴-۱-۲-۲، در پایان مدت توافق شده، اضافه مبلغ توافق شده پیمان به تناسب مدت کاهش نیافته، کاهش می یابد و پیمانکار از این بابت مشمول خسارت تأخیر نمی شود.

ماده ۶۵ - تعلیق و توقف کارها

۶۵-۱ تعلیق کارها به دستور کارفرما

۶۵-۱-۱ کارفرما می تواند در طول مدت اجرای پیمان، دستور تعلیق قسمتی از کار و یا تمام کار را در ۲ (دو) نوبت و مجموعاً حداکثر برای مدت ۹۱ (نودویک) روز صادر کند. در ابلاغیه کارفرما، باید تاریخ شروع و مدت تعلیق، مشخص شود. پیمانکار موظف است پس از دریافت دستور کارفرما، اجرای آن قسمت از کار و یا کل کار را به حالت تعلیق درآورد.

۶۵-۱-۲ برنامه کار، تعیین تکلیف کارهای نیمه تمام، شرح وظایف، کارهای لازم و حداقل ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار، نفرت مورد نیاز برای دوران تعلیق، از سوی کارفرما به پیمانکار ابلاغ می شود و پیمانکار، موظف به پیروی از آن هاست. از جمله، پیمانکار موظف به حفاظت از تجهیزات و نگهداری از آنها در کارگاه یا هر جای دیگر است و نیز حراست از کارگاه و نگهداری از کارهای اجراشده در شرایط ایمن، با اوست. در مورد تجهیزات و مصالحی که هنگام ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما، در دست ساخت بوده اند، پیمانکار با نظر کارفرما نسبت به تکمیل ساخت آنها اقدام می کند.

۶۵-۱-۳ پیمانکار باید ظرف ۱۴ (چهارده) روز قبل از پایان مدت تعلیق، موضوع را برای اتخاذ تصمیم نهایی، به کارفرما منعکس کند. هرگاه پس از ۱۴ (چهارده) روز از دریافت درخواست پیمانکار، دستور شروع مجدد کار از سوی کارفرما به پیمانکار صادر نشود، پیمانکار میتواند مطابق ماده ۶۹، پیمان را خاتمه دهد. کارفرما می تواند با رعایت زیربند ۶۵-۱-۱ مدت تعلیق را در مجموع تا سقف ۹۱ (نودویک) روز رأساً تمدید نموده و به پیمانکار ابلاغ نماید. لیکن تمدید مدت تعلیق بیش از سقف مذکور تنها در صورت موافقت پیمانکار، امکانپذیر می باشد.

۶۵-۱-۴ جبران هزینه های پیمانکار ناشی از انجام اقدامات ابلاغی کارفرما در طول دوران تعلیق که باید مواردی همچون هزینه های نیروی انسانی و ماشین آلات پیمانکار که در کارگاه باقی می ماند را شامل شود، مطابق ضوابط مندرج در شرایط خصوصی محاسبه و پرداخت می گردد.

۶۵-۲ توقف کارها ناشی از عدم انجام تعهدات کارفرما

۶۵-۲-۱ در صورتی که پیمانکار انجام تمام یا بخش هایی از کار را به دلیل عدم انجام تعهدات کارفرما مطابق یکی از مواد ۴۰، ۴۴، ۴۶، ۴۷ شرایط عمومی و یا یکی از بندهای ۴۵-۱، ۵۸-۴، ۶۰-۳ امکانپذیر نداند، وی باید حداکثر ظرف ۲۴ (بیست و چهار) ساعت پس از توقف کارها، موضوع را طی نامه ای به کارفرما اطلاع داده و همراه آن مدارک و مستندات مربوط را ارسال نماید. کارفرما موظف است موارد ذکر شده توسط پیمانکار را بررسی کرده و نسبت به رفع مواردی که باعث توقف شده اند، اقدام نماید.

تبصره: در صورتی که کارفرما توقف کار توسط پیمانکار را قابل قبول تشخیص ندهد، باید ظرف ۲ (دو) روز از وصول نامه پیمانکار، دلایل خود را به وی اعلام نماید. در صورتی که پیمانکار همچنان ادامه کار را امکانپذیر نداند، موضوع توسط پیمانکار، به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع می شود. چنانچه پس از حل اختلاف مطابق ماده ۷۵، توقف کار توسط پیمانکار مورد تأیید قرار نگیرد، به تناسب روزهای توقف و به میزان درج شده در شرایط خصوصی مرتبط با ماده ۶۶، پیمانکار ملزم به پرداخت خسارت به کارفرما می باشد.

۶۵-۲-۲ پیمانکار و مشاور کارفرما باید از شروع توقف کارها، گزارش روزانه کارهای متوقف شده را به همراه لیست نیروی انسانی و ماشین آلات متوقف، تنظیم نموده و برای کارفرما ارسال نمایند.

۶۵-۲-۳ جبران هزینه های پیمانکار ناشی از توقف کارها، باید هزینه های نیروی انسانی و ماشین آلاتی که در گزارش های روزانه مطابق زیربند ۶۵-۲-۲ مشخص شده اند را شامل شود. ضوابط، نحوه محاسبه و پرداخت جبران هزینه های پیمانکار در دوران توقف مطابق شرایط خصوصی می باشد.

۶۵-۲-۴ در صورت توقف کارها ناشی از عدم انجام تعهدات کارفرما، پیمانکار می تواند پیمان را با وقوع هریک از موارد بند ۶۹-۱، مطابق بند ۶۹-۲ خاتمه دهد.

۶۵-۲-۵ چنانچه به دلیل قصور پیمانکار در انجام کارها طبق مشخصات فنی یا عدم رعایت الزامات و رویه های نظام مدیریت HSE و یا بروز شرایط نامناسب آب و هوایی کار متوقف شود و یا متوقف شدن کار در برنامه ol زمانی منضم به پیمان پیش بینی شده باشد، این موارد مشمول تعلیق یا توقف موضوع بندهای ۶۵-۱ و زیربندهای ۶۵-۲-۱ الی ۶۵-۲-۴ نمی شود و مطابق دیگر مفاد پیمان اقدام خواهد شد.

ماده ۶۶ - تأخیر در اتمام به موقع کار یا قسمت های اصلی کار

پیمانکار موظف به انجام کارها، طبق برنامه زمانی منضم به پیمان و آخرین تجدید نظرهای آن است. هرگاه در تاریخ های تعیین شده در برنامه زمانی منضم به پیمان و یا آخرین تجدید نظر آن، انجام کار یا قسمت های اصلی کار که در پیوست شماره ۱۴ پیمان مشخص شده است، به پایان نرسیده باشد، پیمانکار باید به منظور اتمام کارهای باقی مانده، برنامه زمانی مربوط را برای تصویب به کارفرما ارائه نماید.

پیمانکار به تناسب تأخیر در تحویل موقت کار یا اتمام قسمت های اصلی کار، ملزم به پرداخت خسارت تأخیر، به میزان درج شده در شرایط خصوصی خواهد بود.

حداکثر مبلغ خسارت نیز، در بند ۵-۴ موافقت نامه درج شده است. تاریخ مبنای محاسبه تأخیرها، آخرین تاریخ تغییر یافته طبق بند ۶۴-۱ یا ۶۴-۲ است. هرگاه تأخیر پیمانکار، بیشتر از حدی باشد که کارفرما را محق به دریافت حداکثر خسارت مشخص شده در موافقت نامه بنماید، کارفرما می تواند با اخطار قبلی، پیمان را طبق ماده ۶۸ به دلیل نقض تعهد پیمانکار، فسخ نماید.

تبصره: چنانچه تأخیر در اتمام قسمت های اصلی کار، منجر به تأخیر در تحویل موقت کار گردد، با توجه به پرداخت خسارت تأخیر در اتمام قسمت های اصلی کار توسط پیمانکار، آن بخش از تأخیر در تحویل موقت کار که ناشی از تأخیر در اتمام قسمت های اصلی کار می باشد، شامل خسارت تأخیر نمی شود.

ماده ۶۷ - خاتمه پیمان بنا بر مصلحت کارفرما ۴۲

کارفرما می تواند بنا به مصلحت خود و بدون اعلام دلیل، در هر مقطعی پیش از تکمیل کار، پیمان را خاتمه دهد. در این صورت، وی طی ابلاغیه ای مراتب را با مشخص کردن روز خاتمه پیمان، به پیمانکار اعلام می کند. در این ابلاغیه که تاریخ صدور آن نباید کمتر از ۲۸ (بیست و هشت) روز قبل از تاریخ خاتمه پیمان باشد، تکلیف کارهایی که ناتمام ماندن آن ها در شرایط روز صدور ابلاغیه، موجب بروز خطر و یا زیان مسلمی است، به طور روشن مشخص می شود. پس از دریافت ابلاغیه یاد شده، اقدامهای زیر انجام می شود:

۶۷-۱ پیمانکار از شروع هر نوع کار جدید، غیر از تکمیل کارهای ناتمام که در ابلاغیه مشخص شده است، خودداری می کند. همچنین، اقدام های حفاظتی و نگهداری که از سوی کارفرما تعیین شده است را برای کارهای انجام شده قبلی، به اجرا در می آورد.

۶۷-۲ پیمانکار موظف است در راستای انجام تعهداتش، اسناد کلیه قراردادهای خود با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء را به کارفرما تسلیم نموده و گزارش آخرین وضعیت پیشرفت کار، اسناد مالی مربوط و نیز اسناد و مدارک فنی این قراردادها را به کارفرما تسلیم نماید. در صورتی که کارفرما با رعایت قانون و مقررات، خواستار انتقال برخی یا همه آن قراردادها باشد، پیمانکار بایستی نسبت به انجام هماهنگی های لازم برای انتقال این قراردادها به کارفرما اقدام نماید. پیمانکار باید دیگر قراردادهای خود را که کارفرما خواستار ادامه آنها از طریق انتقال نیست را با رعایت بند ۶۷-۱ متوقف سازد. پیمانکار باید اسناد و مدارک مربوط به تأمین مصالح و تجهیزاتی که در چارچوب برنامه زمانی موضوع زیربند ۳-۲-۱ شرایط عمومی پیمان، در مرحله سفارش خرید ۴۳ به فروشندگان و یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند و همچنین سایر اسناد مربوط به تعهدات پیمانکار در برابر اشخاص ثالث و در ارتباط با پیمان، را به همراه اسناد مثبته مالی به کارفرما تحویل نماید.

۶۷-۳ کارفرما باید قبل از تاریخ خاتمه پیمان، آن قسمت از کارها را که ناتمام است تحویل قطعی کند. در این راستا نمایندگان کارفرما، مشاور کارفرما و پیمانکار باید در موعد مقرر در محل کار حاضر شده و در صورت عدم مشاهده عیب و نقص در کار، نسبت به تحویل قطعی کار اقدام نمایند و صورت جلسه مربوط را تنظیم کنند. در صورت مشاهده عیب و نقص در کارها، مراتب به پیمانکار ابلاغ می شود تا پس از رفع نواقص، تحویل قطعی انجام شود.

۶۷-۴ کارفرما باید قبل از تاریخ خاتمه پیمان، آن قسمت از کارها که کاملاً پایان یافته است و مراحل راه اندازی و آزمایش های عملکردی آن با موفقیت انجام شده است را طبق ماده ۶۰ تحویل موقت کند. در خصوص این کارها، پیمانکار موظف به رفع عیوب و نواقص در دوره مسئولیت رفع نقص، مطابق ماده ۶۱ و سپس تحویل قطعی کار مطابق ماده ۶۲ است.

۶۷-۵ پیمانکار موظف است پس از تحویل موقت یا تحویل قطعی کارها مطابق بند ۶۷-۳ و ۶۷-۴ و قبل از تاریخ خاتمه پیمان، طبق برنامه تنظیمی کارفرما، نسبت به برچیدن تأسیسات موقت در محل کارگاه که مورد نیاز کارفرما نیست، اقدام نماید و بخش های مورد نیاز کارفرما را به وی تحویل دهد. برچیدن کارگاه و تمیز کردن محوطه کارگاه، باید مطابق زیربند ۲۸-۲-۸ صورت پذیرد.

۶۷-۶ پیمانکار موظف به تسویه حساب کامل با کارکنان کارگاهی خود و خاتمه کار آنان، به موجب این پیمان است.

- ۶۷-۷ پیمانکار موظف است تمام نقشه ها، مشخصات فنی و تمام اسناد و مدارکی که توسط وی، مهندسان طراح، فروشندگان یا پیمانکاران جزء، تهیه شده است را به کارفرما تحویل دهد. همچنین پیمانکار باید تمامی اسناد و مدارکی که برای اجرای کار پیمان، از سوی کارفرما به وی تحویل شده است را عودت دهد.
- ۶۷-۸ پیمانکار موظف است صورت وضعیت قطعی کارهای انجام شده تا تاریخ خاتمه پیمان را مطابق ماده ۵۷ و با لحاظ موارد زیر تهیه نماید. بررسی، تأیید و پرداخت صورت وضعیت قطعی نیز مطابق ماده ۵۷ انجام می گیرد.
- ۶۷-۸-۱ بهای کارهای انجام شده اعم از کارهای طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و نیز ساختمان و نصب تا تاریخ خاتمه پیمان، مطابق جدول تفکیک مبلغ پیمان برای بخش های مختلف کار در پیوست شماره ۱ پیمان و با لحاظ ساختار شکست قیمت، جدول درصد وزنی کارها و یا جداول مربوط به سایر روش های پرداختی مندرج در زیربند ۳-۲-۴ شرایط عمومی و یا حسب مورد، بر اساس فهرست مقادیر و بهای واحد کارها که در پیوست شماره ۲ پیمان درج شده است، به روش مذکور در بخش ۵-۱ پیوست شماره ۵ پیمان محاسبه می شود. در صورت عدم وجود قیمت معین برای برخی از کارهای ناتمام در اسناد پیمان، موارد با استفاده از روش ها و نرخ های مشابه در پیمان و با توافق طرفین، تعیین قیمت می گردد.
- تبصره ۱:** بهای تغییر کارهایی که تا تاریخ خاتمه پیمان انجام گرفته است، مطابق ماده ۴۹ و بر اساس " سند دستور تغییر کارهای " صادر شده، محاسبه می شود.
- تبصره ۲:** چنانچه هزینه بیمه نامه ها، به صورت کامل توسط کارفرما طی صورت وضعیت های موقت پرداخت شده باشد، پیمانکار موظف است پس از خاتمه پیمان، بلافاصله مراتب را به بیمه گر اطلاع داده تا با توجه به کارهای انجام نشده و مدت زمان باقی مانده از اعتبار بیمه نامه ها، نسبت به عودت مبالغ اضافی به کارفرما اقدام شود.
- ۶۷-۸-۲ در صورتی که قراردادهای منعقد شده پیمانکار با فروشندگان به کارفرما منتقل شود، بهای آن بخش از مصالح و تجهیزاتی که در چارچوب برنامه زمانی پیمان، در مراحل تأمین مصالح و تجهیزات تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند و اسناد آنها تحویل کارفرما شده است، بر اساس قیمت مصالح و تجهیزات مندرج در اسناد پیمان (پیوست شماره ۱ و ۲، ساختار شکست قیمت، جدول درصد وزنی کارها و یا جداول مربوط) و با اعمال درصد پرداختی پیمانکار به فروشندگان از بابت آن مصالح و تجهیزات، محاسبه می شود. در این حالت، بقیه مبلغ مصالح و تجهیزات مذکور، مطابق مفاد قرارداد پیمانکار با فروشندگان، توسط کارفرما به فروشندگان پرداخت می شود.
- ۶۷-۸-۳ در صورت عدم انتقال قراردادهای منعقد شده پیمانکار با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء، هزینه ها و خسارات اعمال شده به پیمانکار ناشی از فسخ این قراردادها، پس از بررسی و تأیید کارفرما به پیمانکار پرداخت می شود. کارفرما در قبال جبران هزینه ها و خسارات ناشی از شروط، تعهدات و رویه های نامتعارفی که به تشخیص وی در قراردادهای مذکور درج شده است، مسئولیت و تعهدی ندارد.
- ۶۷-۸-۴ هزینه تأسیسات موقت در محل کارگاه مورد نیاز کارفرما می باشد (موضوع بند ۶۷-۵) در صورتی که که هزینه آن در محاسبه هزینه مستقیم کارها به شرح زیربند ۶۷-۸-۱ منظور نشده باشد، قابل پرداخت خواهد بود. هزینه مربوط با توافق دو طرف پیمان قیمت گذاری شده و همراه با اسناد و مدارک مربوط، تسلیم کارفرما می شود.
- ۶۷-۸-۵ در صورتی که پیمانکار به منظور اجرای موضوع پیمان، در مقابل اشخاص ثالث تعهداتی نموده است که در اثر خاتمه پیمان، ملزم به پرداخت هزینه و خسارت هایی به آن اشخاص می گردد، این هزینه ها و خسارت ها، پس از رسیدگی و تأیید کارفرما، به پیمانکار پرداخت می شود.
- ۶۷-۸-۶ خاتمه پیمان بر اساس ضوابط این ماده، حق مطالبه خسارات یا ضرر و زیان به پیمانکار و عوامل طرف قرارداد با وی را نداده و مسئولیتی برای کارفرما، جز مواردی که در پیمان ذکر شده، ایجاد نمی نماید.
- ۶۷-۹ با تأیید صورت وضعیت قطعی از سوی دو طرف، پیمانکار حق اقامه هرگونه ادعا یا دعوی علیه کارفرما در رابطه با پیمان را از خود سلب و ساقط می کند، مگر درخصوص تأخیر کارفرما در پرداخت صورت وضعیت قطعی و در مورد ادعاهایی که قبل از تأیید صورت وضعیت قطعی مطرح کرده باشد، اما حل و فصل آن توسط دو طرف پیمان، به زمان های بعد موکول شده باشد.
- ۶۷-۱۰ تضمین انجام تعهدات و سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار، به تناسب بخش های تحویل موقت و تحویل قطعی شده کار و بر اساس ماده ۱۴، آزاد و به پیمانکار مسترد می شود.

۱-۶۸ موارد فسخ پیمان

کارفرما می تواند بنا بر تشخیص خود مبنی بر وقوع هریک از شرایط زیربندهای ۱-۶۸-۱ الی ۱-۶۸-۸ پیمان را فسخ نماید چنانچه تخلف پیمانکار مطابق زیربندهای ۱-۶۸-۹ الی ۱-۶۸-۱۲ باشد، کارفرما پیمان را فسخ می نماید. درهرحال فسخ پیمان از سایر اختیارات و حقوق کارفرما نمی کاهد.

۱-۶۸-۱ نقض تعهد مستمر پیمانکار در اجرای کارهای موضوع پیمان، طبق اسناد و مشخصات فنی پیمان و بدون آنکه محدود به آنها باشد، شامل موارد زیر خواهد بود:

۱-۶۸-۱-۱ نقض تعهد در انجام دادن به موقع کارهای فنی و مهندسی، عملیات ساختمان و نصب و تأمین عوامل مورد نیاز، به تناسب قسمتهای مختلف کار؛

۱-۶۸-۱-۲ نقض تعهد درخصوص تأمین به موقع مصالح و تجهیزات، از نظر کمی و کیفی؛

۱-۶۸-۱-۳ توقف تمام یا قسمتی از کار، بدون دلیل موجه.

۱-۶۸-۲ تأخیر مستمر در پرداخت دستمزد کارکنان از سوی پیمانکار، با توجه به بند ۶-۲۷.

۱-۶۸-۳ نقض تعهد در انجام تعهدات HSE به نحوی که مجموع مبالغ اخطارهای جریمه ای HSE از حد تعیین شده تجاوز نماید، موضوع زیربند ۱-۶۸-۱۴

۱-۶۸-۴ واگذاری کامل پیمان از سوی پیمانکار به اشخاص ثالث و یا عدم رعایت موارد بیان شده درخصوص واگذاری کارها به پیمانکاران جزء با توجه به بند ۸-۳۳.

۱-۶۸-۵ تأخیر بیش از ۲۸ (بیست و هشت) روز در تحویل زمین توسط پیمانکار با توجه به بند ۴-۴۰

۱-۶۸-۶ تأخیر در اتمام به موقع کار یا قسمت های اصلی کار با توجه به ماده ۶۶، به نحوی که مجموع خسارات تأخیر پیمانکار بیشتر از حد ذکر شده در بند ۴-۵ موافقت نامه گردد.

۱-۶۸-۷ ورشکستگی شرکت پیمانکار، طرح دعوی ورشکستگی در محاکم قضایی، صدور حکم ورشکستگی یا توقیف ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار از سوی مراجع ذیصلاح به نحوی که موجب توقف و یا کندی پیشرفت کار شود.

۱-۶۸-۸ عدول بارز یا نادیده انگاشتن هم زمان برخی از مفاد پیمان.

۱-۶۸-۹ انحلال شرکت پیمانکار.

۱-۶۸-۱۰ هرگاه پیمانکار مطابق زیربند ۳۷-۷-۲ پس از امضای پیمان تا تحویل موقت، مشمول قانون منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری، مصوب بیست و دوم دیماه ۱۳۳۷ شود.

۱-۶۸-۱۱ هرگاه کارفرما مطابق زیربند ۳۷-۷-۳ پس از امضای پیمان تا تحویل موقت، مشمول قانون منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری، مصوب بیست و دوم دی ماه ۱۳۳۷ شود ولی پیمانکار علی رغم اطلاع از موضوع، تعمداً مراتب را به کارفرما اعلام ننماید.

۱-۶۸-۱۲ هرگاه پیمانکار مطابق بند ۳۷-۸ مرتکب یکی از تخلفات اشاره شده در آیین نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه های اجرایی، بنا بر تشخیص مراجع ذیصلاح شود.

۲-۶۸ در صورتی که به علت هریک از موارد بند ۱-۶۸ کارفرما در نظر داشته باشد پیمان را فسخ نماید، مراتب را با درج مواردی که

به آنها استناد نموده است، به پیمانکار اعلام می کند. پیمانکار مکلف است ظرف مدت ۷ (هفت) روز از تاریخ دریافت ابلاغ کارفرما، در صورتی که دلایلی حاکی از عدم انطباق نظر کارفرما با موارد اعلام شده داشته باشد، مراتب را به اطلاع کارفرما برساند. اگر ظرف مهلت مقرر پاسخی از سوی پیمانکار نرسد، یا کارفرما دلایل اقامه شده را مردود بداند، موضوع فسخ در پروژه های ملی توسط هیئت منتخب وزیر یا بالاترین مقام سازمان کارفرما (در مورد سازمان هایی که تابع هیچ یک از وزارتخانه ها نیستند) بررسی می شود. در طرحها و پروژه های استانی (بخشی یا تمام اعتبار آن از محل اعتبارات بودجه عمومی استانی تأمین و توسط دستگاه های اجرایی استانی اجرا می شوند) یا ملی استانی شده، کارفرما مستندات لازم را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان به منظور بررسی فسخ ارسال می نماید و موارد پس از بررسی در آن سازمان جهت تأیید به شورای فنی استان ارسال می گردد. در صورت تأیید فسخ توسط هیئت منتخب وزیر یا شورای فنی استان حسب مورد، کارفرما پس از دریافت مصوبه، فسخ پیمان را بلافاصله به پیمانکار ابلاغ می کند و بدون نیاز به انجام دادن تشریفات قضایی، به ترتیب مفاد

- این ماده عمل می نماید . کارفرما موظف است تاریخ صورت برداری از کارهای انجام شده قبلی و سایر تجهیزات و تأسیسات که نباید از ۱۴ (چهارده) روز از تاریخ فسخ تجاوز نماید را در ابلاغیه فسخ مشخص نماید.
- تبصره:** در صورتی که موارد تصمیم کارفرما برای فسخ پیمان، به استناد زیربندهای ۶۸-۱-۹ الی ۶۸-۱-۱۲ باشد نیاز به اخذ مصوبه در این خصوص از هیئت منتخب وزیر یا شورای فنی استانی نمی باشد.
- ۳-۶۸ کارفرما باید بلافاصله پس از ابلاغ فسخ، نسبت به ضبط تضمین انجام تعهدات و سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار اقدام نماید.
- ۴-۶۸ کارفرما باید بلافاصله پس از ابلاغ فسخ، کارهای انجام شده، کارگاه، تأسیسات و ساختمان های موقت، مصالح و تجهیزات موجود در کارگاه، ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار و هر نوع تدارکات موجود در کارگاه را در اختیار بگیرد. پیمانکار موظف است طبق برنامه تنظیمی کارفرما، نسبت به برچیدن تأسیسات موقت در محل کارگاه که مورد نیاز کارفرما نیست، اقدام نماید و بخش های مورد نیاز کارفرما را به وی تحویل دهد. برچیدن کارگاه و تمیز کردن محوطه کارگاه، باید مطابق زیربند ۲۸-۲-۸ صورت پذیرد .
- ۵-۶۸ پیمانکار موظف است در تاریخ مقرر شده در ابلاغیه فسخ مطابق بند ۶۸-۲ برای صورت برداری از کارهای انجام شده قبلی و سایر تجهیزات و تأسیسات یاد شده در بند ۶۸-۴ به اتفاق کارفرما در محل حضور یابد . در صورت عدم حضور پیمانکار در موعد مقرر، کارفرما به منظور تأمین دلیل، با حضور نماینده مراجع قضایی، مستقیماً نسبت به صورت برداری ها اقدام می نماید و هزینه نگهداری و حفاظت از کارگاه تا تاریخ انجام صورت برداری بر عهده پیمانکار می باشد . در هر حال تاریخ انجام صورت برداری نمیتواند از ۴۲ (چهل و دو) روز از تاریخ فسخ پیمان تجاوز نماید و هزینه های نگهداری و حفاظت از کارگاه پس از این مهلت بر عهده کارفرما می باشد.
- تبصره:** چنانچه به دلیل قصور کارفرما، صورت برداری از کارها در تاریخ مقرر صورت نپذیرد، هزینه های نگهداری و حفاظت از کارگاه پس از تاریخ مقرر در ابلاغیه فسخ، بر عهده کارفرما خواهد بود.
- ۶-۶۸ پیمانکار موظف است در راستای انجام تعهداتش، اسناد کلیه قراردادهای خود با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء را به کارفرما تسلیم نموده و گزارش آخرین وضعیت پیشرفت کار، اسناد مالی مربوط و نیز اسناد و مدارک فنی این قراردادها را به کارفرما تسلیم نماید . در صورتی که کارفرما با رعایت قانون و مقررات، خواستار انتقال برخی یا همه آن قراردادها باشد، پیمانکار بایستی نسبت به انجام هماهنگی های لازم برای انتقال این قراردادها به کارفرما اقدام نماید . پیمانکار باید دیگر قراردادهای خود را که کارفرما خواستار ادامه آن ها از طریق انتقال نیست را متوقف سازد . پیمانکار باید اسناد و مدارک مربوط به تأمین مصالح و تجهیزاتی که در چارچوب برنامه زمانی موضوع زیربند ۳-۲-۱ شرایط عمومی پیمان، در مرحله سفارش خرید به فروشندگان و یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند و همچنین سایر اسناد مربوط به تعهدات پیمانکار در برابر اشخاص ثالث و در ارتباط با پیمان، را به همراه اسناد مثبتیه مالی به کارفرما تحویل نماید.
- ۷-۶۸ پیمانکار موظف به تسویه حساب کامل با کارکنان کارگاهی خود و خاتمه کار آنان، به موجب این پیمان است.
- ۸-۶۸ پیمانکار موظف است تمام نقشه ها، مشخصات فنی و تمام اسناد و مدارکی که توسط وی، مهندسان طراح، فروشندگان یا پیمانکاران جزء، تهیه شده است را به کارفرما تحویل دهد . همچنین پیمانکار باید تمامی اسناد و مدارکی که برای اجرای کار پیمان، از سوی کارفرما به وی تحویل شده است را عودت دهد.
- ۹-۶۸ کارفرما می تواند برای اتمام کار پیمان، ابزارآلات و ماشین آلات تحت تملک پیمانکار که در کارگاه موجود است را حداکثر تا پایان مدت پیمان (مدت پیمان مندرج در بند ۵-۳ موافقت نامه با احتساب تمدیدهای اعمال شده) در اختیار گیرد . هزینه اجاره ابزارآلات و ماشین آلات پیمانکار با توافق طرفین پیمان تعیین می شود، لیکن در صورت عدم توافق در این خصوص، مطابق نظر کارشناس رسمی دادگستری هزینه اجاره بها محاسبه می گردد.
- ۱۰-۶۸ پیمانکار موظف است حداکثر ظرف مدت ۵۶ (پنجاه و شش) روز پس از صورت برداری موضوع بند ۶۸-۵ ، صورت وضعیت قطعی کارهای انجام شده را مطابق ماده ۵۷ و با لحاظ موارد زیر تهیه نماید . بررسی، تأیید و پرداخت صورت وضعیت قطعی نیز مطابق ماده ۵۷ انجام می گیرد.

۶۸-۱۰-۱ پیمانی کارهای انجام شده اعم از کارهای طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و نیز ساختمان و نصب تا تاریخ فسخ پیمان، مطابق زیربند ۶۸-۸-۱ محاسبه می شود.

۶۸-۱۰-۲ در صورت انتقال قرارداد های منعقد شده پیمانکار با فروشندگان به کارفرما، هزینه تأدیه شده از سوی پیمانکار برای آن بخش از مصالح و تجهیزاتی که در چارچوب برنامه زمانی پیمان، در مراحل تأمین مصالح و تجهیزات تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند و اسناد آنها تحویل کارفرما شده است، توسط کارفرما پرداخت می شود. در این حالت، بقیه مبلغ مصالح و تجهیزات مذکور، مطابق مفاد قرارداد پیمانکار با فروشندگان، توسط کارفرما به فروشندگان پرداخت می شود.

۶۸-۱۰-۳ در صورت عدم درخواست کارفرما مبنی بر انتقال قراردادهای منعقد شده پیمانکار با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء، هزینه ها و خسارات اعمال شده به پیمانکار ناشی از فسخ این قراردادها با فروشندگان، پس از بررسی و تأیید کارفرما و در صورتی که فسخ پیمان ناشی از عدم انجام تعهدات آن مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء نباشد، به پیمانکار پرداخت می شود. کارفرما در قبال جبران هزینه ها و خسارات ناشی از شروط، تعهدات و رویه های نامتعارفی که به تشخیص وی در قراردادهای مذکور درج شده است، مسئولیت و تعهدی ندارد.

۶۸-۱۰-۴ در صورتیکه به دلیل عدم درج ((شرط الزام انتقال پیمان به کارفرما)) در قرارداد های منعقد شده پیمانکار با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران جزء، امکان انتقال قرارداد به کارفرما وجود نداشته باشد، مسئولیت هرگونه ضرر و زیان وارده به پیمانکار در این قراردادها از جمله خسارات ناشی از فسخ قراردادهای مذکور، بر عهده پیمانکار می باشد.

۶۸-۱۰-۵ هزینه تأسیسات موقت در محل کارگاه که مورد نیاز کارفرما می باشد (موضوع بند ۶۸-۴)، در صورتی که هزینه آن در محاسبه هزینه مستقیم کارها به شرح زیربند ۶۷-۱۰-۱ منظور نشده باشد، قابل پرداخت خواهد بود. هزینه مربوط با توافق دو طرف پیمان قیمت گذاری شده و همراه با اسناد و مدارک مربوط تسلیم کارفرما می شود.

۶۸-۱۱ با تأیید صورت وضعیت قطعی از سوی دو طرف، پیمانکار حق اقامه هرگونه ادعا یا دعوی علیه کارفرما در رابطه با پیمان را از خود سلب و ساقط می کند، مگر در خصوص تأخیر کارفرما در پرداخت صورت وضعیت قطعی و در مورد ادعاهایی که قبل از تأیید صورت وضعیت قطعی مطرح کرده باشد، اما حل و فصل آن توسط دو طرف پیمان، به زمان های بعد موکول شده باشد. ۶۸-۱۲ کارفرما می تواند قسمتی از کار موضوع پیمان که امکان تحویل آن به صورت مجزا وجود دارد و نیز مبلغ آن کار در پیوست شماره ۱ پیمان ذکر شده است را در صورت وقوع هر یک از زیربندهای ۶۸-۱-۱ الی ۶۸-۱-۸ فسخ جزئی نماید. فسخ جزئی نباید منجر به حذف کامل یکی از بخش های طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات و یا ساختمان و نصب گردد. در صورتی که کارفرما در نظر داشته باشد قسمتی از کار موضوع پیمان را فسخ جزئی نماید به صورت زیر عمل می شود:

۶۸-۱۲-۱ مراتب فسخ جزئی با درج موارد نقض تعهد پیمانکار مطابق زیربندهای ۶۸-۱-۱ الی ۶۸-۱-۸ به پیمانکار اعلام می شود. ۶۸-۱۲-۲ پیمانکار موظف است ظرف مدت ۷ (هفت) روز از تاریخ دریافت ابلاغ کارفرما، در صورتی که دلایلی حاکی از عدم انطباق نظر کارفرما با موارد اعلام شده داشته باشد، مراتب را به اطلاع کارفرما برساند. اگر ظرف مهلت مقرر پاسخی از سوی پیمانکار نرسد، یا کارفرما دلایل اقامه شده را مردود بداند، مطابق بند ۶۸-۲ برای اخذ مصوبه از هیئت منتخب وزیر یا شورای فنی استان حسب مورد، اقدام می شود. کارفرما پس از دریافت مصوبه موضوع بند ۶۸-۲ فسخ جزئی پیمان را بلافاصله به پیمانکار ابلاغ می کند.

۶۸-۱۲-۳ کارفرما باید بی درنگ نسبت به ضبط تضمین انجام تعهدات متناسب با مبلغ کار فسخ شده و ضبط سپرده حسن اجرای کار و یا تضمین حسن اجرای کار مربوط به کار فسخ شده، اقدام نماید.

۶۸-۱۲-۴ پس از ضبط تضامین، مطابق بندهای ۶۸-۴ الی ۶۸-۱۱ در خصوص کار فسخ شده اقدام می شود. ۶۸-۱۲-۵ فسخ جزئی پیمان به هیچ وجه پیمانکار را از تعهدات و مسئولیت های خود مبری نمی کند و پیمانکار باید بدون هیچ گونه خدشه و خللی، دیگر تعهداتش را به انجام رساند.

ماده ۶۹ - خاتمه پیمان توسط پیمانکار ناشی از نقض تعهدات کارفرما^{۲۵}

۶۹-۱ پیمانکار می تواند در موارد زیر با اعلام کتبی قبلی و با رعایت مفاد بند ۶۹-۲ پیمان را خاتمه دهد:

۶۹-۱-۱ عدم تحقق شرایط شروع کار ناشی از قصور کارفرما، موضوع تبصره ذیل بند ۵-۲ موافقت نامه؛

۶۹-۱-۲ تأخیر در پرداخت پیش پرداخت و یا هر یک از اقساط آن، مطابق بند ۵۳-۱ و پیوست شماره ۵ پیمان، به مدت ۹۱ (نودویک) روز از زمان پیش بینی شده در اسناد پیمان؛

۶۹-۱-۳ تأخیر در پرداخت صورت وضعیت های تأیید شده از سوی کارفرما، به مدت ۹۱ (نودویک) روز از زمان پیش بینی شده در اسناد پیمان؛

۶۹-۱-۴ تأخیر در تحویل قسمتی از زمین که باعث توقف اجرای بیش از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ بخش ساختمان و نصب پیمان گردد و مدت تأخیر بیش از ۹۱ (نودویک) روز به طول انجامد و یا تأخیر در تحویل قسمتی از زمین که باعث توقف اجرای کمتر از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ بخش ساختمان و نصب پیمان گردد و مدت تأخیر، بیش از ۱۸۲ (صد و هشتاد و دو) روز به طول انجامد؛

۶۹-۱-۵ تأخیر در اخذ بیمه نامه ها، تأمین تسهیلات دوران ساختمان و نصب و انجام کار و تأمین مصالح و تجهیزات در تعهد کارفرما، موضوع مواد ۴۴، ۴۶، ۴۷ به نحوی که بر اثر این تأخیرها به مدت ۹۱ (نودویک) روز متوالی، امکان انجام حداقل ۲۵ (بیست و پنج) درصد از میزان کار پیش بینی شده برای این ماه ها برای پیمانکار فراهم نشود

۶۹-۱-۶ عدم صدور دستور شروع مجدد کار توسط کارفرما در پایان مدت تعلیق مطابق زیربند ۶۵-۱-۳؛

۶۹-۱-۷ تجاوز از حد مجاز تغییر در کارها مطابق بند ۴۹-۳؛

۶۹-۱-۸ استمرار شرایط تنگنا بیش از ۹۱ (نودویک) روز به نحوی که اجرای بیش از ۲۵ (بیست و پنج) درصد مبلغ پیمان از این شرایط متأثر گردد، مطابق زیربند ۷۳-۲-۲.

۶۹-۲ در صورتی که به علت هریک از موارد بند ۶۹-۱ پیمانکار در نظر داشته باشد پیمان را خاتمه دهد، وی باید مراتب را با درج موارد نقض تعهدات کارفرما به وی اعلام نماید. اگر طرفین پیمان ظرف ۲۱ (بیست و یک) روز از اعلام پیمانکار، در مورد ادامه کار به توافق نرسند، موضوع به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف موضوع بند ۷۵-۱ ارجاع داده می شود. چنانچه بنا بر تشخیص کمیته مذکور، نقض تعهد کارفرما محرز اعلام شود، پیمانکار می تواند پیمان را خاتمه دهد که در این صورت پیمانکار باید طی ابلاغیه ای خاتمه پیمان را به کارفرما اعلام نماید. کارفرما و پیمانکار موظف اند اقدام های پس از آن را، بر اساس ماده ۶۷ اجرا نمایند.

ماده ۷۰ - خاتمه پیمان به علت وقوع حوادث قهری

در صورت وقوع حوادث قهری موضوع بند و ادامه آن به مدت بیش از ۱۸۲ (صد و هشتاد و دو) روز، هر یک از طرفین پیمان می تواند پیمان را خاتمه دهد که در این صورت اقدام های پس از آن بر اساس ماده ۶۷، به اجرا گذاشته می شود.

فصل ۱۳: خطرات و زیان های احتمالی و مسئولیت دو طرف پیمان

ماده ۷۱ - مسئولیت های کارفرما در پذیرش ضرر و زیان

مسئولیت های کارفرما در پذیرش ضرر و زیان وارده به پروژه منحصر به موارد زیر است:

- ۱-۷۱ وقوع شرایط قهری به شرح بند ۱-۷۳.
- ۲-۷۱ بهره برداری و تصرف تمام یا قسمتی از کارها به وسیله کارفرما، یا اشخاص ثالث و بروز خطراتی که ناشی از قصور پیمانکار نباشد.
- ۳-۷۱ اشتباه و نقص در اسناد، داده ها و اطلاعاتی که مطابق بخش ۱۸-۱-۶ پیوست شماره ۱۸ پیمان، نیازی به صحت گذاری از سوی پیمانکار نبوده باشد.
- ۴-۷۱ بروز زیان های ناشی از اجرای بخش هایی از کار به وسیله کارفرما.
- ۵-۷۱ قصور در انجام تعهدات کارفرما یا هر یک از عوامل منتسب به وی مطابق پیمان
- ۶-۷۱ تغییر در قوانین و مقررات داخلی و یا وضع قوانین و مقررات جدید، با توجه به زمان وقوع آن، که منجر به افزایش هزینه، یا زمان اجرای کار شود.

ماده ۷۲ - مسئولیت های پیمانکار در پذیرش ضرر و زیان

مسئولیت های پیمانکار در پذیرش خطرات و ضرر و زیان، شامل تمام مسئولیت های درج شده در پیمان و پذیرش انواع خطرات و ضرر و زیان هاست، به جز آنچه به عنوان مسئولیت های کارفرما، در ماده ۷۱ مشخص شده است. موارد زیر، در زمره خطرات پذیرفته شده از سوی پیمانکار هستند:

- ۱-۷۲ پیمانکار مسئول مراقبت از تمام و یا هر بخش از کار، از تاریخ شروع کار تا تاریخ تحویل موقت، یا تاریخ خاتمه و فسخ پیمان است. مسئولیت پیمانکار، از این تاریخ به بعد حسب مورد محدود به مسئولیت رفع نقص در دوره مسئولیت رفع نقص، موضوع ماده ۶۱ است.
- ۲-۷۲ مسئولیت جبران هرگونه خسارت وارده به اشخاص ثالث و یا پاسخگویی به ادعا های آنها، در موارد مرتبط با موضوع پیمان که ناشی از فعل یا ترک فعل پیمانکار است، به عهده پیمانکار می باشد و وی موظف به پاسخگویی و جبران خسارت ها و مصون نگهداشتن کارفرما از اینگونه ادعاها و خسارت هاست.
- ۳-۷۲ علی رغم انتقال مالکیت مصالح و تجهیزات به کارفرما از زمان بسته بندی و یا بارگیری، مسئولیت مراقبت از تمام تجهیزات و مصالح طبق بند ۱-۷۲ به عهده پیمانکار است.

ماده ۷۳ - وقوع حوادث قهری و شرایط تنگنا^{۴۶}

۱-۷۳ حوادث قهری

حوادث قهری در پیمان، بروز هرگونه شرایط غیر قابل پیش بینی، غیر قابل اجتناب، غیر قابل رفع و غیر قابل کنترل است که خارج از اختیار و اراده کارفرما و یا پیمانکار بوده، وقوع آن ناشی از فعل یا ترک فعل طرفین پیمان نبوده و به طور مستقل بر پیمان تأثیر مستقیم و مؤثر داشته باشد به نحوی که مانع انجام هر یک یا تمام تعهدات پیمان به صورت کلی یا جزئی گردد و طرف متأثر از حوادث قهری، به طور منطقی نمی توانسته از این حادثه یا پیامد های آن ممانعت به عمل آورد.

- ۱-۱-۷۳ حوادث قهری ازجمله، شامل موارد زیر است، بی آنکه محدود به آنها باشد:
- ۱-۱-۱-۷۳ جنگ، اعم از اعلام شده یا نشده و یا اشغال به وسیله بیگانگان؛
- ۲-۱-۱-۷۳ شورش، انقلاب، کودتای نظامی یا جنگ داخلی؛
- ۳-۱-۱-۷۳ تشعشعات هسته ای، یا نشت سایر مواد رادیو اکتیو و سمی؛
- ۴-۱-۱-۷۳ اعتصاب های کارگری، به استثنای مواردی که تنها محدود به کارکنان پیمانکار باشد؛
- ۵-۱-۱-۷۳ شیوع بیماریهای واگیردار؛

- ۶-۱-۱-۷۳ زلزله، سیل، سونامی و طغیان (با توجه به آمارهای موجود و بهرغم پیشبینی تمهیدات لازم از سوی پیمانکار به تناسب اطلاعات موجود)، آتش سوزی های غیر قابل کنترل.
- ۲-۱-۷۳ عدم یا تأخیر در انجام تعهدات قراردادی توسط هر یک از طرفین پیمان به علت بروز حوادث قهری، به منزله قصور یا نقض پیمان تلقی نمی شود. همچنین هیچ یک از طرفین پیمان، مسئول خسارت ها و ضرر و زیان هایی که در نتیجه عدم اجرا و یا تأخیر در اجرای تعهدات خود ناشی از حوادث قهری به طرف مقابل وارد شده است، نخواهد بود.
- ۳-۱-۷۳ هرگاه بنا بر تشخیص هر یک از طرفین پیمان، شرایط قهری پیش آمده باشد، که باعث وقفه و عدم امکان اجرای تعهدات قراردادی از سوی وی شود، باید حداکثر ظرف ۲۴ (بیست و چهار) ساعت مراتب را به طرف دیگر اطلاع دهد. وقوع حوادث قهری زمانی محرز خواهد بود که موضوع به تأیید طرفین پیمان رسیده باشد. در موارد اختلافی، موضوع به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف، مطابق بند ۷۵-۱ ارجاع میشود.
- ۴-۱-۷۳ پیمانکار و کارفرما موظف اند حداکثر کوشش خود را برای اتمام کارهایی که در شرایط قهری رها کردن آن ها منجر به زیان جدی به آن ها می شود و همچنین بخش هایی از کار را که در شرایط قهری قرار ندارد، به کار بندند و سایر اقدام های لازم را برای انتقال مصالح و تجهیزات نصب نشده و ماشین آلات و ابزارآلات به محل های مطمئن و ایمن، معمول دارند. کارفرما نیز باید تمام امکانات موجود خود را در حد متعارف برای تسریع در این امر، در اختیار پیمانکار قرار دهد. در صورتی که پیمانکار در اجرای مفاد این کارها متحمل هزینه های اضافی شود، هزینه های مربوط با ارائه اسناد مثبته پس از تأیید کارفرما، پرداخت می شود:
- ۵-۱-۷۳ در مورد خسارت های وارده به کارها و اموال موضوع پیمان در نتیجه بروز حوادث قهری، به ترتیب زیر عمل می شود:
- ۱-۵-۱-۷۳ هرگاه خسارت وارده به کارهای موضوع پیمان، مشمول بیمه موضوع ماده ۱۵ باشد، جبران خسارت های وارده به کارفرما و همچنین هزینه کارهای انجام شده به وسیله پیمانکار که بهای آن ها پرداخت نشده است، از محل بیمه تأمین می شود.
- ۲-۵-۱-۷۳ هرگاه خسارت وارده به کارهای موضوع پیمان، مشمول بیمه نبوده و یا میزان آن برای جبران خسارت وارده کافی نباشد، جبران خسارت به عهده کارفرماست، مشروط بر آنکه پیمانکار تعهدات خود را در مورد تهیه بیمه نامه ها، به ترتیب درج شده در مواد ۱۵ و ۱۶ شرایط عمومی پیمان، انجام داده باشد.
- ۶-۱-۷۳ جبران خسارت وارده به ماشین آلات و ابزارآلات پیمانکار و یا در اجاره وی، به عهده پیمانکار است.
- ۷-۱-۷۳ پس از رفع حوادث قهری، پیمانکار مکلف است با ابلاغ کارفرما، اجرای کارها را در تاریخ مشخص شده در ابلاغیه آغاز کند. در این صورت، مدت پیمان مطابق بند ۶۴-۱ تمدید می شود. هرگاه حوادث قهری بیش از ۱۸۲ (صد و هشتاد و دو) روز ادامه یابد، در آن صورت طرفین پیمان می توانند پیمان را مطابق ماده ۷۰ خاتمه دهند.
- ۲-۷۳ شرایط تنگنا
- منظور از شرایط تنگنا در پیمان، شرایط غیر قابل پیش بینی، غیر قابل اجتناب، غیر قابل کنترل و خارج از اختیار و اراده کارفرما و پیمانکار است به نحوی که قبل از وقوع شرایط تنگنا متعهد به طور منطقی نمی توانست از وقوع این شرایط یا پیامدهای آن ممانعت به عمل آورد. با وقوع شرایط تنگنا ادامه اجرای تعهدات قراردادی بدون آنکه غیرممکن شود به نحو فوق العاده ای پرهزینه و یا دشوار می گردد.
- ۱-۲-۷۳ هرگاه بنا بر تشخیص پیمانکار شرایط تنگنا پیش آمده باشد و این شرایط روند اجرای پروژه را دشوار و کند نموده باشد، وی میتواند مطابق بند ۶۴-۱ درخواست تمدید مدت پیمان را به کارفرما ارائه نماید.
- ۲-۲-۷۳ در صورت تأیید وقوع شرایط تنگنا توسط کارفرما و عدم وجود قانون، مقررات و ضوابط برای خاتمه پیمان یا تجدید نظر در پیمان، پیمانکار میتواند مطابق ماده ۶۹، پیمان را خاتمه دهد. در این صورت پیمانکار حقی مازاد بر مفاد مندرج در اسناد پیمان نخواهد داشت.

ماده ۷۴ - حد مسئولیت مالی پیمانکار

- ۱-۷۴ حداکثر تعهد پیمانکار در برابر کارفرما، معادل مبلغ درج شده در ماده ۶ موافقت نامه است. مسئولیت مالی پیمانکار در مواردی که تعهداتش تعمداً توسط وی نقض شود و یا سهل انگاری از طرف پیمانکار در انجام تعهداتش صورت پذیرفته باشد، محدود به حد مشخص شده در این ماده نمی باشد.

۲-۷۴ هیچ یک از دو طرف پیمان در برابر طرف دیگر، در مورد خسارت های غیرمستقیم از قبیل عدم النفع، عدم استفاده و بهره برداری، عدم انعقاد پیمان های جدید و مانند این ها که ممکن است متحمل شود، مسئول نیست.

فصل ۱۴: حل اختلاف، اقامتگاه قانونی، قانون حاکم

ماده ۷۵ - حل اختلاف

دو طرف پیمان باید نهایت کوشش خود را با حسن نیت برای حل اختلاف بین خود در رابطه با این پیمان به کار برند. چنانچه موضوع مورد اختلاف مربوط به تفسیر متفاوت از مفاد ضوابط، مقررات، بخشنامه ها و دستورالعمل های ابلاغی در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور باشد، هر یک از دو طرف می تواند موضوع را از مرجع صدور آن استفسار کند. پاسخ دریافت شده در این خصوص برای دو طرف پیمان ملاک عمل است. چنانچه هرگونه اختلاف ناشی از این پیمان بین دو طرف حل و فصل نشود، به ترتیب زیر برای حل آن اقدام می شود:

۷۵-۱ کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف

طرفین پیمان جهت پیشگیری از بروز اختلاف و یا رسیدگی به اختلافات خود، موظف به تشکیل «کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف» متشکل از یک نماینده از سوی کارفرما، یک نماینده از سوی پیمانکار و یک نفر با توافق طرفین پیمان، می باشند. در این راستا، طرفین پیمان باید ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ شروع اعتبار پیمان، نماینده خود در کمیته مذکور را به طرف دیگر اعلام نموده و درخصوص انتخاب نفر سوم به عنوان رئیس کمیته که فردی مسلط به امور پیمان ها با مشخصات بیان شده در بخش ۲۱-۱ پیوست شماره ۲۱ پیمان می باشد، به توافق برسند. هر یک از طرفین پیمان می تواند نماینده خود در کمیته را تعویض نماید. همچنین اگر یکی از اعضای کمیته استعفا دهد و یا به علت ناتوانی و مرگ، قادر به ادامه کار نباشد و یا به هر دلیل دیگری عزل شود، فرد جانشین نیز به روش بیان شده در این ماده، منصوب می شود. عزل رئیس کمیته با توافق طرفین امکان پذیر خواهد بود. لیکن در صورتی که عدم بی طرفی رئیس کمیته برای کارفرما محرز شود، کارفرما ضمن ارائه دلایل و مستندات موضوع به پیمانکار، رئیس کمیته را عزل می نماید. محل تشکیل جلسات، مبلغ حق الزحمه و نحوه پرداخت به رئیس کمیته، مرجع فنی و کارشناسان مربوط (در صورت وجود)، تعهدنامه اعضای کمیته مبنی بر منع افشای اسناد پیمان و پروژه، نحوه گردش مدارک و مستندات در بخش ۲۱-۱ پیوست شماره ۲۱ پیمان بیان شده است.

تبصره: در صورت عدم توافق طرفین پیمان درخصوص انتخاب نفر سوم کمیته در مهلت مقرر شده، کارفرما باید ظرف ۱۴ (چهارده) روز، حداقل ۳ (سه) نفر را مطابق مشخصات بیان شده در بخش ۲۱-۱ پیوست شماره ۲۱ پیمان، از خارج سازمان کارفرما و پیمانکار و مشروط به نداشتن رابطه کاری با هر یک از طرفین پیمان، به پیمانکار معرفی نماید تا وی ظرف ۷ (هفت) روز، نفر سوم را از بین آن ها انتخاب و اعلام نماید.

۷۵-۱-۱ ارجاع اختلاف به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف

در صورت بروز اختلاف بین طرفین پیمان ناشی از یا در ارتباط با قرارداد حاضر شامل ولی نه محدود به هر موضوعی مربوط به تشکیل، اعتبار، تفسیر، اجرا، نقض یا تخلف از تعهدات پیمان، هر یک از دو طرف پیمان می تواند اختلاف به وجود آمده در پیمان را به همراه مستندات مربوط، به کمیته مذکور ارجاع نماید. همچنین طرفین پیمان می توانند درخصوص مواردی که احتمال می دهند در آینده منجر به اختلاف شود، به طور مشترک از کمیته درخواست ارائه نظرات مشورتی نمایند. کمیته نیز موظف است در صورت آگاهی از مواردی که احتمال دارد در آینده منجر به اختلاف بین طرفین پیمان شود، موضوع را به اطلاع آنها برساند.

۷۵-۱-۲ نحوه رسیدگی به اختلاف در کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف

کمیته موظف است حداکثر ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز از تاریخ وصول درخواست رسیدگی به اختلاف و مستندات مربوطه، نظر خود را به طرفین پیمان اعلام نماید که این مهلت با توافق طرفین پیمان قابل تمدید می باشد. کمیته در موارد تخصصی فنی ویژه، مراجع فنی مربوط را تعیین می نماید تا به صورت دقیق تر اختلافات مورد بررسی قرار گیرد. در موارد ارجاع شده به مراجع فنی مطابق زیربند ۷-۳-۲ شرایط عمومی و بند ۵۱-۹، نظر وی ملاک عمل برای اجرای کار برای طرفین پیمان خواهد بود. در دیگر موارد از جمله اختلافات مالی و حقوقی، موضوع می تواند با تشخیص کمیته جهت بررسی دقیق تر به کارشناسان بی طرف ارجاع گردد.

۷۵-۱-۳ اعلام نظر کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف

تصمیمات کمیته با اکثریت آرا اتخاذ می شود و توسط رئیس کمیته به طرفین پیمان اعلام می گردد. رسیدگی به اختلافات در کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف، جنبه داوری نداشته و طرفین پیمان در پذیرش و رد نظرات کمیته مخیر می باشند.

تبصره: در موارد اختلاف درخصوص زیربند ۷-۳-۲ شرایط عمومی، تبصره ذیل زیربند ۴۹-۴-۴، بند ۵۱-۹، بند ۵۹-۳ و بند ۶۹-۲ در صورتی که نظر کمیته مورد پذیرش یکی از طرفین پیمان قرار نگیرد، نظر کمیته تا زمان حل اختلاف مطابق یکی از زیر بندهای ۷۵-۲ و ۷۵-۳ ملاک عمل برای اجرای کار می باشد.

۷۵-۱-۴ انحلال کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف

کارفرما پس از تحویل موقت از سوی پیمانکار، طی یک اعلام کتبی به کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف، درخواست می نماید که حداکثر ظرف مدت ۲۸ (بیست و هشت) روز درخصوص اختلافات مطروحه در آن کمیته اعلام نظر نماید تا کارفرما بتواند با در نظر گرفتن نقطه نظرات کمیته، نسبت به تأیید صورت وضعیت قطعی اقدام نماید. پس از مهلت مذکور، کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف منحل می شود مگر اینکه با توافق طرفین، مهلت رسیدگی و اعلام نظر درخصوص اختلاف های مطروحه در کمیته تمدید گردد.

۷۵-۲ هیئت حل اختلاف دستگاه مرکزی کارفرما

در صورت عدم اعلام نظر از سوی کمیته دائمی پیشگیری و رسیدگی به اختلاف ظرف مدت مقرر در زیربند ۷۵-۱-۲ و یا عدم پذیرش نظرات کمیته از سوی یکی از طرفین پیمان، موضوع اختلاف توسط هیئت حل اختلاف دستگاه مرکزی کارفرما و مطابق دستورالعمل مندرج در بخش ۲۱-۲ پیوست شماره ۲۱ پیمان رسیدگی می شود.

۷۵-۳ داوری

چنانچه اختلاف بین طرفین پیمان مطابق بندهای فوق برطرف نگردد، هر یک از دو طرف، ارجاع موارد اختلاف به داوری را، از رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور درخواست می کند. با موافقت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، موضوع اختلاف برای داوری به شورای عالی فنی ارجاع می شود. نحوه درخواست ارجاع اختلاف به مرجع داوری توسط خواهان، پاسخ خوانده، خواسته (مبلغ مورد ادعا از طرف خواهان)، امضای قرارنامه، مدت داوری، نحوه ابلاغ رأی و سایر ترتیبات مربوط، بر اساس شیوه نامه داوری ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور انجام می شود.

تبصره: اگر بر اساس قوانین و مقررات، مرجع داوری دیگری مورد نظر بوده، لازم است مرجع داوری در شرایط خصوصی درج شده باشد.

ماده ۷۶ - اقامتگاه کارفرما و پیمانکار

اقامتگاه کارفرما و پیمانکار، مطابق آدرس و کد پستی مندرج در اساسنامه و یا آخرین تغییرات آن می باشد که در موافقت نامه نیز نوشته شده است. در صورتی که یکی از دو طرف پیمان، اقامتگاه خود را تغییر دهد، باید نشانی جدید خود را حداقل ۱۴ (چهارده) روز پیش از تاریخ تغییر، به طرف دیگر اطلاع دهد. تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال می شود و دریافت شده تلقی می گردد.

ماده ۷۷ - قوانین و مقررات حاکم بر پیمان

۷۷-۱ قوانین و مقررات حاکم بر این پیمان، تنها قوانین و مقررات کشور جمهوری اسلامی ایران است.

۷۷-۲ با توجه به مفاد پیمان، اعتبار برخی از مواد از جمله مواد ۳۶، ۶۸، ۷۵، ۷۷ و زیربند ۳۷-۷-۱ مستقل از اعتبار پیمان حاضر بوده و در هر حال طرفین پیمان ملزم به رعایت آنها می باشند.

۷۷-۳ اعمال یا عدم اعمال هر یک از حقوق قانونی و قراردادی از سوی هر یک از طرفین پیمان، به معنای اسقاط آن حق، اعراض از آن حق، رفع تعهد از طرف مقابل، رفع مسئولیت طرف مقابل، اسقاط سایر حقوق یا صحت عملکرد طرف دیگر نیست، مگر اینکه در اسناد پیمان به نحو دیگری تصریح شده باشد.

کارفرما

نام و نام خانوادگی :

سمت :

شماره ثبت :

شناسه ملی کارفرما:

کد اقتصادی کارفرما:

آدرس/کد پستی/شماره تلفن کارفرما:

مهر و امضای کارفرما:

پیمانکار

نام و نام خانوادگی:

سمت:

شماره ثبت:

شناسه ملی پیمانکار:

کد اقتصادی پیمانکار:

آدرس/کد پستی/شماره تلفن پیمانکار:

مهر و امضای پیمانکار: